

оновлено 11 грудня 2021 року

№ 61 **Сер. XVII ст.** **Львів, ЛНБ, НТШ 291**

4°, 305 арк., без поч. і кін., пропуски в сер., окремі арк. дуже пошкоджені; скоропис різних почерків; сторожі; по 8 рядків на стор.; в оправі з орнам. витисками. В. зн.: Каманін, №№ 527–528 — 1650–1651 pp.

З.: *То есть Ермолой при храме свѣтого Преображенна (циноброю, арк. 21 зв.); «W roku 1687 umarła żona moia miesiąca pazdernika dnia 19 w sobote w południe» (арк. 24 зв.).*

Літургія, *Бог господь* (арк. 1–10, пізніший запис);

у Вел. піст Літургія Преждеосвященна, кондак Пресв. Богородиці, піснеспіви у Вел. четвер (арк. 11–19);

Всеношне бденіє, кондак Пресв. Богородиці, Херувимська пісня, збоку запис переписувача (?): «Зри. Под тою нотою вес текст спѣвай Херувимской з **Ико царя всѣх подымлюще** та дышкант, бас (арк. 21 зв.), псалом *Блажен муж* (арк. 20–24 зв.);

Октоїх–Ірмологіон (арк. 250–216);

Подобні стихирам (арк. 216 зв. 224 зв.);

стихири, поч. з Різдва Христового, в кін. на Різдво Богородиці (арк. 224 зв.–263 зв.);

Страсті, стихира у Вел. п'ятницю *Тебе одіючагося*, піснеспіви у Вел. суботу, канон в неділю Цвітну — обірвано (арк. 264–305 зв.).

Вказ. напів: **київський** — Літургія (арк. 1);

болгарський — *Бог господь*, кондак Богородиці (арк. 7, 22 зв.).

Гласовий структур. тип.

Літ.: Ясиновський. *Нотолінійні рукописи*, с. 25–26, № 24.

№ 62 **Сер. XVII ст.** **Львів, ЛНБ, НД 116**

4°, 272 арк., без поч. і кін., дрібн. півустав.

Д.: орнам. заставки, ініціали — квіткові мотиви стародрук. типу з зооморфними елементами.

О.: пошкоджена, дві дошки в коричневій шкірі, XVII ст.

Ф.: Каманін, №№ 771–772 — 1650–1651 pp.

З.: «[...] славетный пан Стефан [...] съ женою своею Февронією Попеливною котрѣи выш реченѣи книгѣ изъѣ бо пиане [...] своего до церкве святой до храма свѣтого великомѣченика и повѣдоносца Христова Георгия в мѣстѣ **Яворовѣ** [...]» (2-га пол. XVII ст. (запис погано читається, арк. 2–9); «Był na ten czas bakałarze[m] [...] obywatel[i] jaworowski na ten czas to imieniem cerkwi Świentego [J]erzego (XVIII ст., на нижній обкладинці).

ОКТОЇХ–ІРМОЛОГІОН (арк. 2–186 зв.).

ПОДОБНІ стихирам (арк. 188–196).

МІНЕЯ–ТРІОДЬ з дод.: розники, стихири на Різдво Христове, Богоявлення; піснеспіви Тріоді постної і цвітної; стихири Петру і Павлу, Преображенню, Успінню, на Різдво Богородиці, Воздвиженню, арх. Михаїлу, на Введення, Миколаю (арк. 196–262 зв.).

На поч. і в кін. дод. партесний уривок: партія альта Херувимської пісні (2-га пол. XVII ст., арк. 1–1 зв., 187–187 зв.);

Вказ. напів: **руський** — кондак Богородиці, *Воскресни Боже*, стихира *Царю небесний* (арк. 221 зв., 235, 246);

болгарський — кондак *Воскресни Боже, Царю небесний*, кондак в неділю Цвітну (арк. 222, 235, 246 зв., 263);

mintяньський — канон в неділю Цвітну (арк. 269 зв.).

Гласовий структурний тип.

Лит.: Свенцицкий. Церковно- и русско-славянские, с. 382, № 73; Ясиновський. *Нотолінійні рукописи*, с. 37, № 49; Корний. Болгарский напев, с. 56; Jasinowskyj. Znaczenie eparchii przemyskiej, s. 404, 418, № 150; Петренко. Літургія в українській церковній монодії, с. 60, 67.

№ 63 **Сер. XVII ст.** **Львів, ЛНБ, МВ 44**

4°, 332 арк., без поч. і кін., арк. 324 зв.–332 іншого почерку; скоропис; в оправі з орнам витисками.

Д.: орнам. заставки, ініціали — кольорові квіти.

В. зн.: Каманін, №№ 1270–1271 — 1643 р.; № 433 — 1622 р.

З.: «Сия книга Подгорецкаго словемаго Плѣсницко храма Преображенія Господня за ігуменства вел[ебного] отца Парфенія Ломѣковскога» (арк. 2–5); ст. шифр: V.

Ірмологіон, на 8 гласів, на поч. і в кін. бракує по 1–2 арк. (арк. 1–180 зв.);

Октоїх воскресний (арк. 181–243);

подобні (арк. 244–254);

Всеношне бденіє, *С нами Бог*; в неділі перед Вел. постом псалом *На ріці Вавилонстей*, у Вел. піст тропар *Покаяння отверзи*, два прокимни, літургія Преждеосвященна, задостойник *О тебе радується*, кондак Богородиці, на Благовіщення стихира *Совіт превічний* і припів *Архангелский глас*, в неділю Цвітну стихира *Днес благодат* і кондак, у Вел. четвер *Вечери твоєї тайней*, у Вел. п'ятницю стихира *Тебе одіючагося*, у Вел. суботу *Да молчит всякая плоть*, на Воскресіння канон і стихирини, стихирини Зшестя св. Духа; стихирини Петру і Павлу, Успінню, на Різдво Богородиці, Воздвиження, Введенню, розники перед Різдвом Христовим і Богоявленням, стихирини на Різдво Христове і Богоявлення (арк. 255–324 зв.);

інший почерк: кирилиця *Хваліте господа*, Літургія, у Вел. суботу надгробне *Величаєм тя животдавче, Прийдіте ублажим Іосифа* (арк. 324 зв.–332 зв.).

Вказ. напіві: **київський** — кирилиця *Хваліте господа* (арк. 324 зв.);

болгарський — кирилиця *Хваліте господа, Прийдіте ублажим Іосифа* (арк. 325 зв., 332).

Жанрово-тематичний структ. тип.

Публ.: Ясиновський. *Українські та білоруські нотолінійні Ірмолої*, с. 591, іл. 13 (догматик 7 гласу – без поч., арк. 229 зв.), те саме Ясиновський. *Музика*, с. 737.

Лит.: Шараневич. *Каталог*, с. 27; Гординський. *Рукописи*, т. III, вип. 1–2, с. 52, № 44; Запаско. Використання, с. 39; Запаско. *Орнаментальне оформлення*, с. 153; Ясиновський. *Нотолінійні рукописи*, с. 52, № 86; Ясиновський. *Содежание и структура*, с. 163; Ясиновський. *Український нотолінійний*, с. 49–50; Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 109; *Вибрані документи з історії України*, с. 9, № 34 (датовано 2 чв. XVII ст.); Цалай-Якименко. *Духовні співи*; Ясиновський. *Музика*, с. 737 (публ. стор. з рукопису – арк. 229 зв.); Петренко. Літургія в українській церковній монодії, с. 60; Ясиновський. *Церковно-співочі ініціативи*, с. 48.

№ 64 **Сер. XVII ст. (до 1662 р.)** **Львів, ЛНБ, Осс. 3688/1**

4°, 159 арк., без кін., в сер. багато пропусків, дуже пошкоджений; дрібн. півустав; сторожі; справа шкіряна біла з орнам. витисками, не держиться основи. Орнам. заставки, ініціали — рослинні мотиви стародрук. типу; простенькі мініатюри (9), під якими короткі вірші. В. зн.: Каманін, №№ 712–715 — 1662–1672 рр.; Laucevičius, №№ 2990–2992 — 1643–1646 рр.; № 2982–1662 р.

З.: Сей Ірмолой естъ церкви Лапшинской святителя Христова Николаа [...], XVII ст. (арк. 1); Во имя отца и сына [и] святаго дѣха. Яминь. [С]ни книга рекомаа Ірмолой раба кожити Василиа сына Болухового. Вѣрил его за золотихъ десять ѿ брата своего власнаго в селѣ в Порѣчинѣ под Бѣжечем, по[д]писовалиа рокѣ кожити 1703. Подписовал Ян Дѣпаковѣч рѣкомъ своему власному ѿ Бѣжчѣ мѣстечкѣ (арк. 5–17); «Vladimirus poroni Leopolit[ensis] AD 1662 sulli Dei» (арк. 30).

Всеношне бденіє, на 8 гласів богородичні “на погребі” *Гришних молитви і Бог господь* з воскресними тропарями, Літургія, *Да ісполнятся уста наша* (арк. 1–29);

воскресні піснеспіви Октоїха (арк. 30–59 зв.);

подобні (арк. 60–67 зв.);

ірмоси і стихири на свята цілого року, в тріодному циклі є Страсті, в кін. стихира

Успінню Пресв. Богородиці *О дивное чудо* (арк. 68–159 зв.).

Вказ. напиви: кийвський — Всеношне бденіє, Літургія (арк. 3, 7 зв.);

острозький — Всеношне бденіє (арк. 1);

сіє єсть каменецьке — *Єдин свят* (арк. 16 зв.);

болгарський — Літургія, *Бог господь*, канон на В'їхання (арк. 14 зв., 21 зв., 111 зв.);

грецький — *Неанес и та херувим, Аксіон естин* – у двох мелодичних варіантах (арк. 16 зв., 19 зв., 20).

Календарно-мінейний структ. тип.

Лит.: Перетц. Отчет о занятиях... 1907 г., с. 10; *Inwentarz rękopisów*, t. IV, s. 286; Ясиновський.

Нотолінійні рукописи, с. 56, № 93; Іванов. *Співацька освіта*, с. 150, 171, 202 (з помилками); Петренко. Літургія в українській церковній монодії.

№ 65

Сер. XVII ст.

Львів, ЛНБ, БА 14

4°, 353 арк., без кін.; скоропис, арк. 22 зв.–31 писані пізніше, сторожі; в оправі з орнам. витискаками. Орнам. заставки, ініціали — рослинні мотиви стародрук. типу; між арк. 47–48 уривок гравюри. В. зн. розмиті.

«J[o]n[e]s Czurniawski lewit popowicz scri[p]sit» (арк. 31 зв.); штамп «Бібліотека Греко-Католицької Богословської Академії у Львові».

Всеношне бденіє, *Бог господь* з воскресними тропарями, в неділі на троїчних: *Достойно єсть, Отче вседержителю, Из мертвих видівше, Благословен єси господи, Ангелский собор, Почто миро, Зло ради, Миронисици жени, Поклонимся отцу, Жизнодавца рождейша*; Літургія, кондак Пресв. Богородиці в двох варіантах; пізніші записи: літургії Василя Великого і Преждеосвященна, псалом у неділю Блудного сина *На ріці Вавілонстей*, у Вел. піст тропар *Покаяния отверзи*, прокимен у Вел. піст *Не отврати лица*, задостойник *О тебе радується*, світилен Успінню *Апостоли от конец земли* (арк. 1–31 зв.);

воскресні піснеспіви Октоїха (арк. 33–90 зв.);

подобні (арк. 91–102 зв.);

ірмоси на свята цілого року: в неділю перед Різдвом Христовим, на Різдво Христове, включаючи стихиру *Августу єдиноначалствующу, С нами Бог*, сідальні та кондак *Дівая днесь*; ірмоси на Обрізання, Богоявлення, Стрітень, в неділю Хрестопоклонну, Пресв. Богородиці *Отверзу уста* (глас 4) та *Воду прошед яко по суху* (глас 8), на Благовіщення, в четвер 5 неділі Вел. посту, в суботу Лазареву, на В'їхання, у Вел. понеділок, вівторок, середу, четвер, за Херувимську пісню *Вечери твоєї тайней*, служба Страстей, у Вел. п'ятницю стихири *Дві лукаві сотвори* і *Тебе одіючагося*; у Вел. суботу *Прийдіте ублажим Іосифа*, припиви, ірмоси, *Воскресни Боже, Да молчит всякая плоть*; на Воскресіння канон і стихири; ірмоси в неділі Томину, Мироносиць, о Разслабленом, в середу на Преполовлення, в неділі Самарянки, о Сліпом, на Вознесіння, св. Духу, включаючи стихири; ірмоси преп. Онуфрію, на Різдво св. Іоана Предтечі, апп. Петру і Павлу, Преображенню, Успінню Пресв. Богородиці, на Різдво Пресв. Богородиці, Воздвиження, арх. Михаїлу, в суботу Мясопусну (!), на Введення Пресв. Богородиці, преп. Саві Освященному, свт. Миколаю (арк. 102 зв.–269);

стихири празникам: свт. Миколаю, на Різдво Христове, Богоявлення, Благовіщення, апп. Петру і Павлу, Преображенню, Успінню Пресв. Богородиці, арх. Михаїлу (арк. 290–353).

Вказ. напиви: болгарський — кондак Пресв. Богородиці, стихира арх. Михаїлу *Ідеже осієт* (арк. 200 зв., 287 зв.);

грецький — *Неанес и та херувим* (арк. 11 зв.).

Календарно-мінейний структур. тип.

Публ.: Ясиновський. *Нотолінійні рукописи*, с. [104], іл. [6] (арк. 261); Ясиновський. *Українські та білоруські нотолінійні Ірмолої*, с. 593, іл. (ступенні-антифони 1 гласу, ірмос у Вел. суботу *Не ридай мене Мати*, арк. 37, 200).

Лит.: Ясиновський. *Нотолінійні рукописи*, с. 57–58, № 97; Іванов. *Співацька освіта*, с. 149; Петренко. Літургія в українській церковній монодії.

№ 66 Сер. XVII ст.

Львів, НМЛ, Q 152

4°, 316 арк., в кін. бракує 1–2 арк., арк. 19 пізнішого часу, арк. 225–234 переплутані; скоропис; сторожі; в новій оправі. Орнам. заставка та ініціал (арк. 225) — кольорові квіти народного типу. В. зн.: Каманін, №№ 669, 671 — 1624, 1654–1671 pp.; №№ 1110–1111 — 1639–1667 pp.

З.: належав Іванові Кальмару Кавалькевичу в парохії Загір'я, Долина, Застав (арк. 121), Андрію Кальмару Кавалькевичу, батькові Івана Кальмара, пароху Костаровець (арк. 233 зв.). Надійшов 1909 р. з Загір'я.

Всеношне бденіє, Літургія; стихири на прокляття єретиків, арх. Михаїлу (арк. 1–18 зв.);

воскресні піснеспіви Октоїха (арк. 19–72 зв.);

подобні (арк. 73–84 зв.);

ірмоси та деякі стихири на свята цілого року, починаючи з неділі перед Різдом Христовим (арк. 84–224 зв.);

ірмоси столпові (арк. 225, 234–316 зв.).

Вказ. напів: **київський** — Всеношне бденіє, Літургія (арк. 1, 5 зв.);

руський — *Бог господь*, кондак Богородиці, *Воскресни Боже* (арк. 3, 131, 162 зв.);

болгарський — *Бог господь*, *Господи возвах*, кондак Богородиці, *Воскресни Боже* (арк. 3, 131, 162 зв.).

Календарно-мінейний структур. тип.

Лит.: Jasinowskyj. *Znaczenie eparchii przemyskiej*, s. 416, № 106.

№ 67 Сер. XVII ст.

Львів, Муз. кн., Рук. 39

4°, 1 арк.; дрібн. півустав, сторожі.

Надійшов 1977 р. з с. Карова Сокальського р-ну Льв. у складі Ірмолою Рук. 18 (№ 655 нашого каталогу).

Містить ступенні-антифони 6 гласу.

Лит.: Jasinowskyj. *Znaczenie eparchii przemyskiej*, s. 419, № 180.

№ 68 Сер. XVII ст.

Львів, ЦДА, зб. Рук. і ст. 2595

4°, 238 арк., без поч. і кін., пропуски в сер., три арк. приклеєні до обкладинки; скоропис двох почерків; сторожі (лише на арк. 1–179); в пошкодженій оправі. Декілька орнам. заставок — рослинні мотиви друк. типу. В. зн.: Каманін, №№ 1044–1045 — 1652, 1655 pp.; Siniarska-Czaplicka, №№ 825–829 — 1646–1651 pp.

З.: належав Семену Орловському, XVIII ст. (багато записів); куплений свящ. Іоаном Кобилянським в орендаря (?) за 13 (?) золотих (арк. 140 зв.); належав до церкви Введення Пресв. Богородиці (арк. 223).

Ірмоси на свята — в неділю перед Різдом Христовим, на Різдво Христове, Обрізання, в неділю перед Богоявленням, на Богоявлення, Стрітень; в неділю Блудного сина псалом *На ріці Вавилонстей*, у Вел. піст *Покаяння отверзи*, причасник на літургії Пржедосвященній *Вкусите і увидите*, літургія Василя Великого, причасник *Хвалите господа* — обірвано; ірмоси в четвер 5 неділі Вел. посту, ірмоси Пресв. Богородиці *Отверзу уста моя* (глас 4), ірмоси в суботу Лазареву, на В'їханіє, в дні страстного тижня, стихира у Вел. п'ятницю *Тебе одіючагося*, у Вел. суботу припіву, канон і стихири, канон і стихири на Воскресіння, ірмоси в неділю Хрестопоклонну, ірмоси в неділі П'ятидесятниці — Топину і т.д.; продовження святкових ірмосів: преп. Онуфрію,

вибрані піснеспіви Вел. посту, на арк. 207–216 канон в неділю Цвітну (ірмоси з тропарями), стихирі апп. Петру і Павлу, Преображенню, Успінню, преп. Симеону Столпнику, на Різдво Богородиці, арх. Михаїлу (арк. 185–249 зв.); розніки, стихирі і канон (ірмоси з тропарями) на Різдво Христове в кін. уривок 4 гласу неясного піснеспіву (арк. 250–278 зв.).

Вказ. напів: **київський** — Всеношне бденіє (арк. 1);

болгарський — *Бог господь* (арк. 184 зв.).

Жанрово-тематичний структ. тип.

№ 75 Сер. XVII ст. Краків, Б-ка Чарторийських, ms 2358.I

4° продовг., 308 арк., без поч., арк. 1–10 і кінцеві писані пізніше; дрібн. півустав, бл. до скоропису різних почерків; в новій оправі. На арк. 25 у заставці приклеєна гравюра. В. зн.: Laucevičius, №№ 1090–1095 — 1646–1655 pp.

«[...] Раб божий [...] Андрей з Посохова у млоденца бивша з Батятич с под Каменки Струмил[ової] сина Андреева Ярошевич за суму полскоѣ монети золотой пят. А дѣялос в домѣ отца Семиона посоховского року божия 1660 мца декемврия синові своєму Григорию» (арк. 1–4 зв.); «Сия книга рекома ярмолой пана Прокопия Мотылевича укуплена за золотых 4 и грош 15 у студента» (арк. 15 зв.–18); «Сия книга глаголемая Ирмолой естъ проданая за золотих 7 от сына Прокопова Петруха з Воли Дембровицѣ, а продана велебному отцови Добровицкому [...]» (арк. 19 зв.); «Си[й] Ярмолой велебнаго отца Матфея Дубровицкого» (арк. 159–160); «Преставися раб божий Даниил попович в Посуховѣ отецъ Прокопий» (арк. 298 зв.); «Преставися священиі іерей Игнати року божи[я] 1712» (арк. 298 зв.).

Всеношне бденіє (без поч.), *Бог господь* з воскресними тропарями, богородичними та окремими стихирами на подобен — всі на 8 гласів і пізнішого часу; *Бог господь* з воскресними тропарями, гласи 6–9 (арк. 1–12);

Літургія, стихира о страшном судѣ гласу 8 *Єгда поставятся престоли*, на 8 гласів “слави” і *Бог господь*, подобен 6 гласу *Ангелскіє пред ідут сили* пізнішого часу (арк. 12–22 зв.);

Октоїх з воскресними ірмосами (арк. 25–85);

подобні (арк. 85–93);

ірмоси в неділю перед Різдвом Христовим, ірмоси та стихирі на Різдво Христове, Богоявлення, Стрітень, піснеспіви Вел. посту: Покаяння отверзи та ін.; ірмоси в неділі після Пасхи, ірмоси та стихирі св. Духу; ірмоси преп. Онуфрію, на Різдво св. Іоану Предтечі, ірмоси та стихирі апп. Петру і Павлу, Преображення, Успінню, Різду Пресв. Богородиці, арх. Михаїлу, Введенню, преп. Саві, свт. Миколаю, канон на В’їханья — ірмоси з тропарями (арк. 93 зв.–235);

ірмоси столпові (арк. 235–296 зв.);

пізніші доповнення: стихира в неділю св. Отців *Ариє безумниє* та ін., ірмоси на умиреніє церкви (арк. 297–308).

Вказ. напів: “**русского кієвского спѣваня**” — Літургія (арк. 12);

болгарський — *Бог господь* з тропарями, кондак Богородиці (арк. 2 зв., 135 зв.).

Календарно-мінейний структ. тип.

Літ.: Линниченко. Архивы в Галиции, с. 211; *Katalog mikrofilmów*, N 11 (1966), s. 41, mf 12918; *ibid.* N 12 (*Muzykalia*, cz. III, s. 34, N 147, mf. 12918; Піхура. Богдан Анісімович; *Gołos. Manuscript Sources of Easter Chant*, с. 80; Шапов. *Восточнославянские*, ч. 1, с. 90–91, № 41; Antonowycz. *Ukrainische geistliche Musik*, S. 344.

№ 75/б (див. № 1144)

№ 75/в (див. № 1146)

№ 76

2 пол. XVII ст.

Львів, ЛНБ, НТШ 311

8°, 25 арк., уривок без поч. і кін.; дрібн. півустав; сторожі; без оправі. В. зн. невстановленого типу.

13 вересня 1735 р. випав великий сніг, падав впродовж тижня (арк. 19); «Денис Стельмах народний учитель. Коршилів, п. Зборів, 11/III 1911 р.» (вкладна візитівка), який передав рукопис до б-ки НТШ.

Уривки літургії св. Іоана Златоустого та св. Василя Великого, ірмоси 8 гласу, на арк. 19 зв. уривок нотної азбуки.

Вказ. напів: **київський** — Літургія (арк. 18, 24).

Літ.: *Хроніка НТШ*, 1911, вип. II, с. 46; Ясиновський. *Нотолінійні рукописи*, с. 26, № 26; Іванов. *Співацька освіта*, с. 149 (з помилкою).

№ 77 **2 пол. XVII ст.** **Львів, ЦДА, ф. 201, 4 в., од. зб. 681/2**

8°, 1 арк.; дрібн. півустав. В. зн. невстановленого типу. З б-ки НТШ у Львові, № 1288/2.

Містить стихиру у Вел. п'ятницю *Тебе одіючагося*, без кін.

№ 78 **2 пол. XVII ст.** **Санкт-Петербург, РНБ, Тихан. 791**

4°, 478 арк., без поч., пропуски в сер., місцями арк. переплутані, арк. по краях сильно обрізані; дрібн. півустав; у новій оправі. Орнам. заставки, ініціали — рослинні мотиви стародрук. типу, плетінка, частина в кольорі. В. зн. *паяц*.

Октоїх-Ірмологіон, поч. з гласу 2 пісні 3 (арк. 1–280);

подобні (арк. 281–288);

стихири, поч. з Різдва Пресв. Богородиці, серед піснеспівів тріодного циклу

Страсті, в кін. *Сказание ірмосам і стихирам*, бракує ост. арк. (арк. 289–478 зв.).

Вказ. напів: **простий** — кондак Пресв. Богородиці (арк. 350);

болгарський — кондак Пресв. Богородиці (арк. 348 зв.).

Гласовий структ. тип.

№ 79 **2 пол. XVII ст.** **Вільнюс, LMAVB, F-19-122**

8°, 300 арк., без поч., арк. місцями переплутані, арк. 23–29 пізніші; дрібн. півустав; сторожі — лише на поч.; в оправі — картон в шкірі. На арк. 180 мініатюра — бичування Ісуса Христа (поч. Страстей). В. зн. неясний.

Надійшов в 60–70 рр. XIX ст. з с. Кринки Берестейського пов.

Стихири, поч. преп. Симеону Столпнику, в кін. арх. Михаїлу (арк. 1–7 зв.);

поліелей *Раби господа*, припів на 9-й пісні канонів різних свят і величання, на 8

гласів *Господи возвах, слави, Бог господь*, богородичні, троїчні, катавасії;

Літургія, стихири на молебінь Пресв. Богородиці, гимн *Тебе Бога хвалим* (арк. 8–86);

подобні (арк. 87–101 зв.);

стихири, поч. з Різдва Пресв. Богородиці, піснеспіви Постної і Цвітної Тріоди,

серед них Страсті, на арк. 181 зв. припів преп. Феодосію Печерському, в кін.

уривки різних припівів (арк. 102–298 зв.);

Вказ. напів: **підгірський** — припів на 9-й пісні канону *Радуйся обрадованная*,

Слава ти тройце (арк. 9);

болгарський — стихира арх. Михаїлу *Блажим тя*, поліелей *Раби господа*, *Бог господь*, кондак Богородиці (арк. 7, 8, 65, 185 зв.).

Гласовий структ. тип (?).

Літ.: Добрянский. *Описание рукописей*, с. 273–274, № 122 (116).

№ 80 **2 пол. XVII ст.** **Варшава, BN, 12057 I**

(за письмом ближче до кін. XVII ст.)

8°, 318 арк., без поч. і кін., пропуски в сер., арк. 305–318 пізніші, рукопис по краях сильно обрізаний; дрібн. півустав; без оправі. Орнам. заставки, ініціали стародрук. типу рослинні мотиви; мініатюри (7). В. зн.: Laucevičius, № 3326 (?) — 1641 р.

З б-ки гр. -кат. капітули в Перемишлі, куди надійшов з с. Двірці Угнівського деканату.

Октоїх–Ірмологіон, поч. з сідальних 1 гласу (арк. 1–265 зв.);
 подібні, в кін. стихира арх. Михаїлу *Ідеже осіяет* (арк. 266–278 зв.);
 стихирини, поч. з Різдва Христового, включають вибрані піснеспіви Вел. посту; далі
 знову стихирини — св. Духу, апп. Петру і Павлу і т.д. до арх. Михаїла, обірвано
 (арк. 279–318 зв.).

Гласовий структ. тип.

Лит.: Балик. Рукописи Перем. гр.-кат. капітули, 1974, с. 240, № 632; Jasinowskyj. Znaczenie eparchii przemyskiej, s. 414, № 51; Малинина. Древнерусские церковные рукописи в Национальной библиотеке Варшавы, с. 38–39, № 25; *Rękopisy cerkiewnosłowiańskie w Polsce*, s. 200, № 413; *Inwentarz rękopisów Biblioteki Kapituły Greckokatolickiej w Przemyślu*, s. 121.

№ 81* 2 пол. XVII ст. США, Бавндбрук, Церк. музей, IX–4

4°, скоропис; оправа в шкірі; заголовки частково писані українською мовою.
 «Сія книга Ірмологіон управився за повеленієм раба божія Василя Челака» (Чепика ?, на 1-й
 вклейці); «Року божого 1703» (на зв. форз. арк.).

Всеношний спів, Літургія; воскресні піснеспіви Октоїха (?); Велика седмиця;
 ірмоси на 8 гласів; стихирини в неділю Томину, св. Афанасію, св. Параскевії.

Дж.: Повідомив проф. Ярослав Ісаєвич.

82* 2 пол. XVII ст. Чернігів, спарх. древлехр.

F°, півустав. Орнам. заставки, ініціали візантійського і звіриного стилю; мініатюри, на арк. 1
 мініатюра з зображення Петра Могили.

Лит.: *Каталог выставки XIV Археологического съезда в г. Чернигове*, с. 8–9, № 61.

№ 83 3 чв. XVII ст. Львів, ЛНБ, НТШ 38

4°, 367 арк., без поч. і кін., частина арк. переплутана, арк. 338–345 повинні бути між арк. 31–32;
 дрібн. півустав; сторожі; в новій оправі. Орнам. ініціали, прикраси на полях, заставки вирізані —
 майстерні квіти, нотний текст у подвійній рамці. В. зн.: Каманін, №№ 590–591 — 1651–1657 pp.

«Сія книга глаголемая Іермолой отца Іоанна Сенетовича презвитера марковскаго» (арк. 25–28);
 1813 р. належав Михайлу Михалевичу (арк. 337 зв.). Знайдений свящ. Ол. Стефановичем в с.
 Рожнів в старій закритій церкві і 1901 р. подарував до б-ки НТШ.

Октоїх–Ірмологіон, поч. з гласу 1 пісні 4 (арк. 1–251 зв.);
 подібні (арк. 252–267);

стихирини на свята: преп. Симеону Столпнику, на Різдво Пресв. Богородиці, арх.
 Михаїлу, свт. Миколаю, розники перед Різдрвом Христовим, стихирини на Різдво
 Христове, Богоявлення; вибрані піснеспіви Тріоді; стихирини апп. Петру і Павлу,
 св. Отцям, Преображенню, Успінню Пресв. Богородиці, в кін. іншим почерком
 стихирини на постриг монахів, на вход архисерея — обірвано (арк. 268–367 зв.); на
 арк. 267 зв. уривок нотної азбуки.

Вказ. напів: **острозький** — *О тобі радується* (арк. 306);

болгарський — кондак Богородиці, в неділю Цвітну *Днесь благодат і Пржеде*
шестий день, св. Духу *Царю небесний* (арк. 308 зв., 311, 312, 346).

Гласовий структ. тип.

Лит.: *Хроніка НТШ* (1902/1), с. 43; Ясиновський. *Нотолінійні рукописи*, с. 17–18, № 2; Конотоп.
 Особенности атрибуции, с. 99.

№ 84 3 чв. XVII ст. Львів, ЛНБ, НД 65

F°, 285 арк., арк. місцями пошкоджені; дрібн. півустав; в пошкодженій оправі — лише верхня
 обкладинка — дошка в шкірі з орнамент. витискама. Декілька скромно орнам. ініціалів; на арк. 1
 наклеєно 2 гравюри. В. зн.: Laucevičius, № 445 — 1659 р.; № 1196 — 1650–1665 pp.

Належав Андрію Яворському з с. Жураки, який позичив рукопис до с. Маняви; 1803 р. його син
 Олександр Яворський одібрав рукопис і передав манявському дяку Іванові Паранюку (арк. 17
 зв.–21, 25 зв.–33); декілька приказок про навчання українською, польською та латинською
 мовами (арк. 208, 240 зв.); «Ecclesia Maniaviensis» (арк. 1). До б-ки Народного Дому у Львові
 подарував Фаддей Левицький.

Всеношне бденіє, літургії св. Іоана Златоустого, св. Василя Великого та Пржедєосвященна, стихири на вход святителя *Вошел еси*, в неділю Блудного сина *Да познаєм братіє* та *Отче благий* (арк. 1–15 зв.);

воскресні піснеспіви Октоїха — догматики з богородичними, *Бог господь* з тропарями, сідальні, степенні–антифони, воскресні ірмоси; без нот у кожному гласі воскресні стихири та іпакої (арк. 16–117);

Ірмологіон, на 8 гласів (арк. 118–231 зв.);

подобні (арк. 232–240 зв.);

стихири, поч. з Різдва Христового, в кін. Успінню Пресв. Богородиці; стихири осінніх свят відсутні — не записані (арк. 241–285 зв.).

Вказ. напів: **кйївський** — Всеношне бденіє, Літургія (арк. 1, 2);

простий — *Прийдіте ублажим Іосифа* (арк. 265 зв.);

болгарський — літургія св. Василя Великого, кондак Богородиці (арк. 20, 253).

Жанрово-тематиний структ. тип.

Літ.: Вісник НД (1889, с. 82, с. 705 (за переказом рукопис був створений у Манявському скиті);

Свенцицкий. Церковно- и русско-славянские рукописи, с. 379, № 59; Ясиновський. *Нотолінійні рукописи*, с. 30, № 35; Димитрова. Репертоарът "болгарский роспев", с. 74; Ясиновский. Содежание и структура, с. 163; Ясиновський. Український нотолінійний, с. 50; Ясиновський.

Манявський скит, с. 36 (неточність у шифрі); Петренко Літургія в українській церковній монодії; Іванов. *Навчання. церковного співу*, с. 159.

№ 85

3 чв., XVII ст.

Львів, НМЛ, Q 160

4°, 346 арк., без поч.; скоропис двох почерків: арк. 1–246 і арк. 247–346; з 247 арк. є сторожі; в пошкодженій оправі з орнам. витисками. Орнам. заставки, ініціали — майстерна плетінка балканського типу, в кольорі. В. зн.: Каманін, №№ 1220, 1222, 1225 — 1641–1643 і 1662–1663 pp.; №№ 1060–1063 — 1636–1666 pp.

«Сию книгу реченную Ярмолой Михайло Добрянский онук ширецкаго ієромонаха (?) Вениамина за локот[ь] 6 сукна тузѣн доброго» (арк. 6), пізніше продав рукопис своєму братові за 12 золотих (арк. 25–33); Василь Яворський надав рукопис до Вислоцької церкви (польськ., арк. 6); 1716 р. була важка зима, що тривала до вмч. Георгія (арк. 50 зв., 61); 1717 р. був великий мор на худобу (арк. 88). Надійшов 1909 р.

Всеношне бденіє — без поч., уривки незавершених піснеспівів та пізнішого часу нотної азбуки (арк. 1–10 зв.);

воскресні піснеспіви Октоїха (арк. 11–74 зв.);

подобні, *С нами Бог* (арк. 76–88 зв.);

ірмоси на свята — Введення Пресв. Богородиці, преп. Саві, свт. Миколаю і т. д. та декілька святкових стихир (арк. 88 зв.–246);

ірмоси столпові (арк. 247–346 зв.).

Вказ. напів: **руський, болгарський** — кондак Богородиці (арк. 146 зв., 148).

Календарно–мінейний структ. тип.

Літ.: Jasinowskyj. Znaczenie eparchii przemyskiej, s. 416, № 107.

№ 86

3 чв., XVII ст.

Львів, НМЛ, Q 200

4°, 269 арк., без поч. і кін., на поч. арк. переплутані; дрібн. півустав; сторожі; в новій оправі. Орнам. заставки, ініціали — плетінка (арк. 5, 70). В. зн.: Каманін, № 538 — 1661–1669 pp.; № 1221 — 1641 р.; № 423–425 — 1638, 1640 pp.

Надійшов 1911 р. з с. Ляшки Муровані від свящ. В. Олексина.

Літургія Василя Великого, уривок подобних, сідальні 1 гласу (арк. 1–4 зв.);

воскресні співи Октоїха (арк. 5–69);

празничні ірмоси на 8 гласів (арк. 70–171);

Бог господь на 8 гласів іншого почерку; стихири на свята, поч. з Різдва Христового (арк. 171 зв.–214);

ірмоси столпові, в кін. глас 7 пісня 8 (арк. 215–269 зв.).

стародрук. типу, мініатюра (арк. 46), 4 наклеєні гравюри з київського Апостола 1630 р. друкарні Спиридона Соболя. В. зн.: Wibiral, № 3 ф– 1645–1650 рр.; Churchill, № 355 – 1656 р.
З.: «Сей Ирмолой раба Иоана Павловича» (арк. 45 зв.); наполовину обрізаний запис про купівлю рукопису за 2 талери (арк. 238 зв.); «[1]745 года сей куплена Ярмолой за цѣну 50 копеек» (арк. 293 зв.–294).

Всеношне бденіє, псалом в неділю Блудного сина, *С нами Бог*, Літургія, пізнішого почерку Херувимська пісня (арк. 1–15 зв.);
Октоїх–Ірмологіон (арк. 16–216 зв.);
подобні (арк. 217–226);
на 8 гласів катавасії, *Бог господь* з тропарями, богородичні (арк. 226–236 зв.);
піснеспіви Тріоди (арк. 237–266);
стихири на свята, поч. апп. Петру і Павлу, в кін. арк. переплутані: уривки ірмосів на умиреніє церкви, Страстей, канону на Воскресіння (арк. 237–332 зв.).
Вказ. напів: **київський** – Всеношне бденіє (арк. 1);
болгарський – Літургія, подобен *Ангельския пред ідут сили, Бог господь* з воскресними тропарями, кондак Богородиці (арк. 13 зв., 221 зв., 228, 322 зв.).
Гласовий структур. тип.
Літ.: *Собрания Д. В. Разумовского*, с. 110–111, № 86; Ясиновский. Певческие рукописи, с. 290, № 7; Петренко Літургія в українській церковній монодії, с. 59.

№ 90 **3 чв. XVII ст.** **Санкт-Петербург, РНБ, Осн. Q.I.1266**
4°, 296 арк., без поч. і кін., пропуски в сер., арк. 274–296 іншого почерку; скоропис і дрібн. півустав; фіти; без оправ; початкові арк. розділів з орнам. прикрасами вирвані. В. зн.: Каманін, № 639 – 1655 р.; № 690 — 1664 р.
На арк. 1 наклейка з № 124; «Сей Ирмолой раба божия Євстафья» (арк. 243).

Всеношне бденіє — без поч., з пропусками Літургія (арк. 1–6 зв.);
Октоїх–Ірмологіон (арк. 7–228);
подобні (арк. 229–234);
стихири на свята, поч. з Різдва Христового (арк. 235–273);
іншого почерку святкові стихири, поч. преп. Симеону Столпнику, без кін. (арк. 274–296 зв.).
Вказ. напів: **київський** – Літургія (арк. 2 зв.);
болгарський – кондак Богородиці (арк. 247).
Гласовий структур. тип.

№ 91 **3 чв. XVII ст.** **Санкт-Петербург, РНБ, Пог. 420**
F°, 211 арк., без кін., два останні арк. в уривках, два почерки – арк. 1–33 і 34–211; дрібн. півустав; сторожі – до арк. 122; в оправі з орнам. витисками, дві застібки. Орнам. заставки, ініціали – кольорові рослинні мотиви; мініатюри (7). В. зн.: Каманін, № 1206 – 1650–1653 рр.; № 873 – 1657–1658 рр.
Літописний запис про перемогу короля Ягайла над хрестоносцями (польськ. мовою, арк. 111 зв.); литовська лічба (там само); нотатка бібліотекаря РНБ К. Бичкова (на форзаці).

Воскресні піснеспіви Октоїха (арк. 1–42);
подобні (арк. 42 зв.–47);
Ірмологіон, на 8 гласів (арк. 48–184);
розники (арк. 185–187);
піснеспіви Вел. посту (арк. 188–211 зв.).
Жанрово-тематичний структур. тип.
Літ.: Ясиновский. Содержание и структура, с. 163; Ясиновський. Український нотолінійний, с. 50; *Рукописные книги собрания М. Н. Погодина*, вып 2, с. 69–70 (дата сер. XVII ст., докладно описані орнам. прикраси та мініатюри, не відзначено, що це український нотолінійний Ирмолой).

№ 92 **3 чв. XVII ст.** **Санкт–Петербург, БРАН, Осн. 4.7.15**

4°, 164 арк., без поч. і кін.; дрібн. півустав; сторожі; в пошкодженій оправі. Орнам. заставки, ініціали — простенькі геометричні мотиви, в кольорі. В. зн.: Mošin, Grozdanovič–Pajič, №№ 310–312 — 1650–1675 pp.

«От 3. И. Мохнацкого через Ю. А. Яворского. 1914 [г.]» та № 24 (на форзаці); «Ecclesia Bialensis, o.g.i. № Du: 24» (арк. 1); «Надписав Ковалский Вишневецкий Ониско, брат его Герасим, отец его Тимофей. Купил тую книгу у Иоан[а] драгановского поповича [за] три золоті року божия 1667 (1677 ?) (арк. 119–122); штамп: «Сия печать братства Вѣленскаго».

Воскресні піснеспіви Октоїха, поч. з 2 гласу (арк. 1–44);

подобні (арк. 45–50);

ірмоси та стихири на свята, поч. з Різдва Христового, в кін. свт. Миколаю, ірмоси на Воскресіння — обірвано (арк. 51–164 зв.).

Календарно–мінейний структ. тип.

№ 93 **3 чв. XVII ст.** **Вільнюс, LMAVB, F–19–117**

біл.

4°, 333 арк., без поч. (жива пагінація поч. з арк. 286); дрібн. півустав; сторожі, фіти; в оправі з орнам. витисками, дві застіжки. Орнам. заставки, ініціали — рослинні мотиви стародрук. типу. В. зн.: герб Амстердаму, бл. до Lausevičius, № 80— 1652 р. За почерком і папером цей рукопис подібний до № 94 – БАН, ф. 19, № 118.

Надійшов 1866 р. з Вітебського Маркового м-ря, привіз А. В. Рачинський.

Стихири на свята: преп. Симеону Столпнику, Новому літу, зверху запис *Сіє же и про здравіє чаши Государевы* — в тексті згаданий російський цар Олексій Михайлович (1645–1676) (арк. 4 зв.), чуду арх. Михаїла, на Різдво Пресв. Богородиці, Воздвиження, преставлення ап. Іоана Богослова, Покров Пресв. Богородиці, св.-вмч. Димитрію, на собор арх. Михаїла, св. Іоану Златоустому, на Введення, свт. Миколаю, розники перед Різдвом Христовим, “послідованіє часом царским”, стихири на Різдво Христове, в неділю після Різдва Христового, розники перед Богоявленням, “послідованіє часом царским” на Богоявлення, стихири Трьом святителям, на Стрітень, Благовіщенню, на Різдво св. Іоана Предтечі, апп. Петру і Павлу, Преображенню, Успінню Пресв. Богородиці, Усікновенню глави св. Іоана Предтечі (арк. 1–183);

піснеспіви Тріоді, серед них є Страсті (арк. 185–295);

богородичні дневні на 8 гласів, заупокійні на Утреньях, в суботу на малій Вечірні (арк. 296–333 зв.).

Вказ. напів: **простий** — стихира арх. Михаїлу *Ідеже осияєт*, тропар *На спасення стези, Днесь благодат, Пережде шести дней, Воскресни Боже* (арк. 9, 193, 209, 219, 275 зв.);

підгірський — тропар на Різдво Христове *Рождество твоє* (арк. 90 зв.);

болгарський — стихира арх. Михаїлу *Ідеже осияєт*, стихира на Воздвиження *Прийдіте вірнії* (арк. 7 зв., 19), на Покров *Яко вінцем превічним*, на Введення *Днесь боговмістимий храм* (арк. 31, 44 зв.), ап. Іоану Богослову *Богослове дівственниче і Благовістниче Іоане* (арк. 28, 29), собор арх. Михаїла *Огненними устами* (арк. 36 зв.), свт. Миколаю *Наслідниче Божий*, на Різдво Христове *Волсви персидстеі і Во вертеп вселился* (арк. 52, 86 зв., 89 зв.), Трьом святителям *Днес душа*, на Стрітень *Испитайте писанія* (арк. 138, 143), на Благовіщення *Послан бисть, Да веселятся небеса, Днес радости* (арк. 150, 152, 153 зв.), в неділю Мясопусну *Єгда поставятся*, тропар *Покаяния отверзи* (арк. 189, 192 зв.), стихира в неділю Митаря і Фарисея *Множество содіянных* — у двох мелодичних варіантах (арк. 193 зв.), кондак Богородиці, *Днес благодат* (арк. 205, 208 зв.), *Днес Христос входит*, канон на В’їхання, *Прежде шести дней* (арк. 209 зв., 216), *Тебе одіючагося, Воскресни Боже, Прийдіте ублажим*

Іосифа (арк. 265 зв., 275 зв., 268 зв.), св. Духу Спасові рачителі, Царю небесний (арк. 289, 289 зв.).

Гласовий структ. тип.

Літ.: Добрянский. *Описание рукописей*, с. 271–272, № 117 (83).

№ 94

3 чв. XVII ст.

Вільнюс, LMAVB, F–19–118

біл.

4°, 305 арк., арк. 1 в уривку, в кін. бракує 1–2 арк., арк. 2–5, 14–15, 21, 212–213 писані пізніше; дрібн. півустав, бл. до скоропису; сторожі, фіти; в оправі з орнам. витисками, дві застіжки. Орнам. прикраси відсутні — чисті місця. В. зн.: герб Амстердаму, бл. до Laucevičius, № 80 — 1652 р. За почерком і папером цей рукопис подібний до № 93 (LMAVB, ф. 19, № 117).

З.: «[...] живушаго в монастыри Витебском в Марковѣ при церкви святой [...], а куплена сия книга Єрмолой в мѣстѣ Витебску в ковалева сына Стефана Амосовича, а цина ей сей книзѣ грубых талеров полшеста, то есть золотых 13, року 1681 мѣсяца декабриа (арк. 1 і далі). Надійшов 1866 р. з Вітебського м-ря, привіз А. В. Рачинський.

Чин погребенія — без нот, пізнішого часу причасник на Воскресіння *Тіло Христове* (арк. 1–3);

Всеношне бденіє, Літургія, на молебні катавасії на 8 гласів і стихир *За всіх молишся, Радуйся вселенній*, ірмоси на умиреніє церкви, стихир на вход святителя в церкву і на постриг монахів, *Нині отпущаєш, Тебе Бога хвалим*, піснь Іоасафа царевича, стихира на прокляття єретиків *Іже образу твоєму*, припів на 9-й пісні канону на Різдво Пресв. Богородиці *Величай душе моя та ін.*, подібні на 8 гласів (арк. 4–40 зв.);

Октоїх–Ірмологіон (арк. 41–215 зв.);

стихир на свята, поч. преп. Симеону Столпнику і до Успіння Пресв. Богородиці; піснеспів Вел. посту (арк. 216–293);

реєстр ірмосів — без кін., згадані преп. Євфросинія, преп. Сергій Чудотворець (25. 09), преп. Феодосій Печерський (31. 05), св. кн. Володимир (15. 07) (арк. 294–305 зв.).

Вказ. напів: **києвопечерський** — *Тіло Христове*, пізніше (арк. 2);

супрасльський — Херувимська пісня (арк. 7);

болгарський — на Різдво Богородиці *Сей день господен*, на поклоніння Чесному Хресту Днесь *Іже неприкосновенний*, стихира Трьом святителям *Днесь душа земна, Воскресни Боже, Царю небесний* (арк. 221 зв., 225, 242, 270 зв., 288).

Гласовий структ. тип.

Публ.: Севрук. Дві Херувимські пісні, с. 78–79 (Херувимська напіву супрасль. напіву, арк. 7–8).

Літ.: Добрянский. *Описание рукописей*, с. 272–273, № 118 (84); Карский. *Белоруссы*, т. I, с. 394, № 94; Ластоўскі. *Гісторыя*, с. 585; Ніколаеў. *Палата кнігопісная*, с. 202; Севрук. Дві Херувимські пісні.

№ 95

3 чв. XVII ст.

Мінськ, ДББ, 091/148

біл.

4°, 349 арк., без кін., арк. 1–40, 311–348 дописані пізніше; скоропис і дрібн. півустав; сторожі; в оправі з орнам. витисками. В. зн.: віддалена аналогія у Laucevičius, №№ 3329–3330 — 1659–1660 рр.

Всеношне бденіє, богородичні і катавасії на 8 гласів, Літургія (арк. 1–29 зв.);

Октоїх–Ірмологіон (арк. 31–230 зв.);

подібні (арк. 230 зв.–239);

ірмоси перед Різдвом Христовим, святкові стихир, серед піснеспівів Вел. посту є Страсті, частина стихир повторюється іншим пізнішим почерком, в кін. стихир Успінню Пресв. Богородиці — обірвано (арк. 230 зв.–349 зв.).

Вказ. напів: **київський** — Літургія (арк. 6 зв., пізніше);

острозький — кондак Пресв. Богородиці (арк. 259 зв.);
болгарський — *Бог господь*, кондак Пресв. Богородиці, *Воскресни Боже, Прийдіте людие* (арк. 14зв., 260, 263 зв., 276 зв.).
Гласовий структ. тип.

№ 96 **3 чв. XVII ст.** **Варшава, BN, 12057 I**
 4°, 172 арк., без поч. і кін., арк. 163–172 іншого почерку, початкові арк. пошкоджені, окремі арк. пізніші, заголовки також писані пізніше, арк. сильно забруднені; скоропис; сторожі; в знищеній оправі — лише нижня дошка. Примітивні орнам. заставки пізнішого часу. В. зн.: Каманін, № 1206 — 1650–1653 pp.; № 874 — 1657–1679 pp.
 3 б-ки гр.-кат. капітули в Перемишлі, куди надійшов з с. Опарівки.

Октоїх з воскресними ірмосами — глас 1 без поч. (арк. 1–61 зв.);
 подобні (арк. 62–70);

два канони на Різдво Христове (ірмоси з тропарями), ірмоси на Хрещення, Стрітень; у Вел. піст *Покаяння отверзи*, Літургія Преждеосвященна, ірмоси в 3 неділю Вел. посту, у четвер 5 неділі посту, Благовіщенню, в страстний тиждень ірмоси та ін. піснеспіви, зокрема, Страсті, у Вел. суботу величання, обірвано; уривки ірмосів в неділі П'ятидесятниці; ірмоси на Різдво св. Іоана Предтечі, Преображенню, Успіння Пресв. Богородиці, обірвано (арк. 71–172 зв.).

Календарно-мінейний структ. тип.

Лит.: Балик. Рукописи Перем гр.-кат. капітули, 1973, с. 205, № 292; Gołos. Manuscript Sources of Easter Chant, с. 78; Antonowycz. *Ukrainische geistliche Musik*, S. 333 (mf № 14288; м/ф цього рукопису є також в РНБ — Р-464); Jasinowskyj. *Znaczenie eparchii przemyskiej*, s. 412, № 16; Малинина. *Древнерусские церковные рукописи в Национальной библиотеке Варшавы*, с. 39, № 26; *Rękopisy cerkiewnosłowiańskie w Polsce*, s. 182–183, № 377; *Inwentarz rękopisów Biblioteki Kapituły Greckokatolickiej w Przemyślu*, s. 118.

№ 97 **3 чв. XVII ст.** **Варшава, BN, 12058 I**
 4°, 394 арк., між арк. 314–315 пропуск, місцями арк. переплутані; дрібн. півустанов; сторожі; в оправі з орнам. витискама. Орнам. заставка та ініціал — скромний геометричний мотив (арк. 18). В. зн.: Laucevičius, №№ 1196–1197 — 1650–1665 pp.; *двоголовий орел*; Каманін, №№ 1126–1131 — 1670–1688 pp.

«Хто з нут спѣває, тен як хорт бѣгаєт» (арк. 78 зв.); належав Андрію Левицькому, жителю с. Ванева (арк. 39), Іванові Левицькому (арк. 1); «Дмитрій Яценко, бас, 1901 [р.]» (на форзацному арк.). 3 б-ки гр.-кат. капітули в Перемишлі, куди надійшов з с. Ванева Белзького деканату.

Всеношне бденіє, поліелей *Хваліте імя господне*, киноник *Хваліте господа, Бог господь*, Літургія, стихири на молебінь Пресв. Богородиці *Радуйся обрадованная, Радуйся вселенній*, на освячення храму (арк. 1–17 зв.);

воскресні піснеспіви Октоїха (арк. 18–72 зв.);

подобні (арк. 73–79 зв.);

Ірмологіон, на 8 гласів (арк. 80–311 зв.);

канон в неділю Цвітну — обірвано; стихири, поч. з Різдва Христового, в кін. арх. Михаїлу (арк. 312–374 зв.);

різні доповнення: євангельська стихира 1 гласу *На гору учеником*, пісня Іоасафа царевича, стихири на вход архиєрея *Вошел еси в церков*, на постриг монахів, на 8 гласів *Хвалим благословим і катавасії*, поліелей, припиви в неділю Блудного сина *Возврати господи*, на Успіння Пресв. Богородиці *Піснь ти ісходную*, на Воздвиження свт. Миколаю, уривок літургії св. Василя Великого, в кін. ірмоси — з сер. рукопису (арк. 374 зв.–394 зв.).

Вказ. напів: **київський** — Всеношне бденіє, псалом *Блажен муж, Радуйся обрадованная*, Літургія, Херувимська пісня (арк. 1, 4, 5 зв., 7 зв., 9);
болгарський — поліелей *Раби Господа, Исповідайтеся Господеви, Хваліте імя*

Господне (арк. 4 зв.– 5), *Бог господь*, поліелей *Раби Господа*, *Хваліте імя Господне*, *Достойно єсть* (арк. 6 зв., 383, 383 зв., 387).

Жанрово–тематичний структ. тип.

Лит.: Балик. Рукописи Перем. гр.-кат. капітули, 1973, с. 205, № 299; Gołos. Manuscript Sources of Easter Chant, с. 78; Antonowycz. *Ukrainische geistliche Musik*, S. 334 (mf № 14295; м/ф цього рукопису також є в РНБ — Р-469); Ясиновський. Український нотолінійний, с. 50; Jasinowskyj. *Znaczenie eparchii przemyskiej*, s. 407, 413, № 23; Малинина. *Древнерусские церковные рукописи в Национальной библиотеке Варшавы*, с. 34–35, № 21; *Rękopisy cerkiewnosłowiańskie w Polsce*, s. 186, № 384; *Inwentarz rękopisów Biblioteki Kapituły Greckokatolickiej w Przemyślu*, s. 118.

№ 98

3 чв. XVII ст.

Варшава, ВН, 12062 I

4°, 326 арк., пропуски між арк. 22–23 і 26–27; дрібн. півустан; в оправі з орнам. витисками. Орнам. заставки, ініціали — майстерні рослинні мотиви стародрук. типу. В. зн.: Каманін, №№ 800–802 — 1658–1670 рр.; двоголовий орел — невірзаний.

Неясний запис Петра Завойського, поповича Вороблицького, XVIII ст., згаданий Іоан Завойський, пресвітер Вороблика Шляхецького (арк. 170); боргові записи (арк. 332). 3 б-ки гр.-кат. капітули в Перемишлі, надійшов з Вороблика Шляхецького; ст. шифр: ч. 303/6.

Всеношне бденіє, *Бог господь*, *Пречистая Богородице Маріє*, стихира воскресна *Воскрес Ісус*, Літургія, стихира на прокляття єретиків *Іже образу твоєму*, стихирини на 9-й пісні канону на Воскресіння *Христонова пасха* та ін., дописано пізніше, але почерком XVII ст.: *Утверди Боже православную християнскую вѣру* — обірвано (арк. 1–22 зв.);

Октоїх з воскресними ірмосами, глас 1 глас без поч. (арк. 23–73 зв.);

подобні (арк. 74–85 зв.);

ірмоси в неділю перед Різдвом Христовим, ірмоси та стихирини на Різдво Христове, Богоявлення, припиви Трьом святителям, ірмоси і стихирини на Стрітень; псалом в неділю Блудного сина *На ріці Вавилонстей*, тропар *Покаяння отверзи*, два прокимни у Вел. піст, літургія Преждеосвященна, задостойник *О тобі радується*, ірмоси в неділю Хрестопоклонну, ірмоси Пресв. Богородиці *Воду прошед* (глас 8), на Благовіщення стихира *Совіт превічний*, ірмоси і припів *Архангелский глас*, кондак Пресв. Богородиці, ірмоси в четвер 5 неділі Вел. посту, в суботу Лазареву, на В'їхання канон (ірмоси, тропарі), у Вел. понеділок тропар *Се жених гряде в полунощи*, ірмоси в дні страстного тижня, у Вел. четвер *Вечери твоєї тайней*, у Вел. п'ятницю трипісонець і стихирини, у Вел. суботу ірмоси, *Воскресни Боже, Да молчит всякая плоть*, канон на Воскресіння (без нот); ірмоси в неділі П'ятидесятниці, ірмоси та стихирини св. Духу, преп. Онуфрію, на Різдво св. Іоана Хрестителя, апп. Петру і Павлу, Преображенню, Успінню, на Різдво Пресв. Богородиці, Воздвиження, арх. Михаїлу, на Введення, свт. Миколаю (арк. 85 зв.–240);

пізнішим почерком *Блажен муж*, на 8 гласів *Господи возвах, слави* (арк. 240–242 зв.), *Слава ти троїце святая, Достойно єсть* (арк. 322 зв.–325).

ірмоси столпові (арк. 243–322);

Вказ. напів: **київський** — Літургія (арк. 7 зв.);

руський — *Бог господь*, кондак Пресв. Богородиці, ірмоси на В'їхання (арк. 3 зв., 130 зв., 137 зв.);

болгарський — *Бог господь, Господи возвах*, кондак Богородиці, канон в неділю Цвітну (арк. 5, 16, 131 зв., 140 зв.);

грецький — *Неанес и та херувим, Агіос іс киріос, Агіос о Теос* (арк. 12 зв., 323 зв., 324).

Календарно-мінейний структ. тип.

Лит.: Ісаєвич. Братства і укр. муз. культура, с. 54; Балик. Рукописи Перем. гр.-кат. капітули, 1974, с. 241, № 651; Gołos. Manuscript Sources of Easter Chant, с. 79; Antonowycz. *Ukrainische geistliche Musik*, S. 343 (mf № 16054); Jasinowskyj. *Znaczenie eparchii przemyskiej*, s. 414, № 61.; Малинина. *Древнерусские церковные рукописи в Национальной библиотеке Варшавы*, с. 39–41, № 27;

Rękopisy cerkiewnosłowiańskie w Polsce, s. 205, № 422; *Inwentarz rękopisów Biblioteki Kapituły Greckokatolickiej w Przemyślu*, s. 119–120.

№ 99**3 чв. XVII ст.****Варшава, ВН, 12063 I**

4°, 216 арк., без поч. і кін., пропуски в сер., частина арк. переплутана; дрібн. півустав; в оправі з орнам. витискама. В. зн.: Каманін, № 639 — 1655 р.

Належав до церкви с. Нова Воля (арк. 1). 3 б-ки гр.-кат. капітули в Перемишлі.

Октоїх–Ірмологіон, поч. з гласу 1 пісні 8 (арк. 1–192);

подобні (арк. 193–202);

стихири, поч. з Різдва Христового, включаючи Вел. посту, в кін. *Нині сили небесні* (арк. 203–216 зв.).

Вказ. напиви: болгарський — подобен 2 гласу *Доме Євфратов*, пізніша дописка; припів Трьом святителям — *Достойно єсть і Роди всі піснь* (арк. 192 зв., 211 зв.).

Гласовий структ. тип.

Лім.: Pietruszewicz. Manuscripta et Documenta 1858, арк. 8 зв., № 48 (?), XVII ст., 210 арк., 4°, сигн. LII, E 22; Балик. Рукописи Перем. гр.-кат. капітули, 1974, № 242, № 679; Jasinowskyj. *Znaczenie eparchii przemyskiej*, s. 414, № 69; Малинина. *Древнерусские церковные рукописи в Национальной библиотеке Варшавы*, с. 41, № 28; *Rękopisy cerkiewnosłowiańskie w Polsce*, s. 209, № 430; *Inwentarz rękopisów Biblioteki Kapituły Greckokatolickiej w Przemyślu*, s. 120.

№ 100**50 рр. XVII ст. – до 1659 р.****Львів, ЛНБ, НТШ 469**

4°, 332 арк., останні 2 арк. чисті, два почерки: 1-й основний арк. 1–12 зв., 78–322 зв.; 2-й дрібніший, арк. 13–77 зв. арк. 1, 13, 322–332 пізнішого часу, в сер. деякі арк. переплутані, між арк. 1–2 пропуск, окремі арк. пошкодж. надірвані; дрібн. півустав; 9 рядків на стор., на арк. 78–79 зв. – по 10; в оправі.

Н.: нотки писані дуже акуратно, половинки мають видовжений прямокутник; тривалості — від бревіс (заклучна нотка) до вісімок; сторожі, фіти.

Д.: орнам. заставки, ініціали — простенькі геометричні мотиви.

В. зн.: Каманін, № 954 — 1661 р.; Laucevičius, № 2650 — 1673 р.

З.: скорописом XVII ст.: «Во имя о^тца И сна И святого дха, амънь. Купи^л сию Д^нше поле^зную Книгу Нариаемую Ирмоло' рабъ бжи' Іере' Панкра^т Миха'лови^ч в' Ивана Ме^лникова в селѣ вязово', в мае^тности Имосцѣ панѣ Крако^вско', в повѣтѣ Жо^лкевско^м ро^к бо^ж ъахнѠ (1659) мца фе^враля дня s (6) в среду пе^рвѣи не^поста» (арк. 68 зв.); «Сія книжица сще^наго Іерея Панкратія Миха'ловича Обще Сщ^наго а меновите Єрмолои» (арк. 243); «Jan Płuciski Bakaławr Kozowski» (арк. 328); «Theodor Daniliewicz Bakaławr Kozowski malarz obywatel Poddubickiy. R[oku] 1784» (арк. 331). На верхн. обкладинці № 307. Надійшов з с. Карова на Сокальщині.

Всеношне бденіє — без кін., Літургія на 8 гласів богородичні, блаженні, троїчні, катавасії; припиви на свята, літургія св. Василя Великого — обірвано (поч. на арк. 223–224, продовження на арк. 2–12 зв.);

воскресні піснеспіви Октоїха (арк. 13–68 зв.);

подобні (арк. 69–77 зв.);

стихири та ірмоси на свята, поч. з Різдва Христового, серед них ірмоси на перенесення мощей свт. Ніколая (арк. 161–162 зв.), преп. Онуфрію, на Різдро св. Іоана Предтечі, в кін. стихира на прокляття єретиків (арк. 78–244 зв.);

ірмоси столпові (арк. 245–321 зв.);

пізнішого часу — стихири погребові на 8 гласів, кондак Ісусу Сладкому, стихира на Введення Пресв. Богородиці *Днес храм, у Вел. суботу Прийдіте ублажим Іосифа* (арк. 322–330).

Вказ. напиви: київський — Всеношне бденіє, Літургія (арк. 2, 223);

болгарський — літургія св. Василя Великого, стихира *Царю небесний*, стихири погребові *Кая житейская* та ін. (арк. 10 зв., 173 зв., 322–325).

Календарно-мінейний структ. тип.

Лит.: Ясиновський. *Нотолінійні рукописи*, с. 29, № 34; Jasinowskyj. *Znaczenie eparchii przemyskiej*, s. 418, № 147; Петренко Літургія в українській церковній монодії, с. 60, 69.

№ 101

1651 р. (арк. 134 зв.)

Львів, НМЛ, Q 339

4°, 412 арк., без кін., пошкоджений; скоропис; сторожі; в пошкодженій оправі з орнам. витисками. Орнам. заставки, ініціали, прикраси на полях — квіткові мотиви стародрук. типу, частина в кольорі, плетінка; мініатюри (15), на арк. 135 два музиканти з дудкою та лютнею в ініціалі, мініатюра злегка заклеєна орнам. мотивом, на арк. 173 зв. Богоматір, київські митрополити Петро і Олексій, преп. Антоній і Феодосій Печерські; художнє оформлення виконане дуже майстерно, малював Іоан Стефанович (іл. № 16, 17, 18 у нашому каталозі)..

З.: «Іоан С[тефанович] рок[у] 1651 мца іюня 20» (в мініатюрі, арк. 134 зв.); «Іоан Стефанович 1651 [року] мца іюля 14» (в мініатюрі, арк. 299); «Сию книгу глаголемую Ирмолой купил раб божий Стефан [...] столярчик у Стефана на прозвико [?] Переяславский бывшего [на тот] час обивателя Тернопольского за готовкѣ грошѣ двадцет [..]» (арк. 185 зв.–190).

Л.: надійшов 1918 р. від свящ. А. Герещука з с. Полтва.

Октоїх–Ірмологіон (арк. 1–225);

подобні, на поч. преп. Антонію і Феодосію *Преподобний отче*, глас 5 (арк. 226–240,);

на 8 гласів троїчні і *Бог господь* з воскресними тропарями, ірмоси на умирненіє церкви, катавасії *Спаси от бід*, стихири свт. Миколаю (арк. 241–257);

стихири на свята, поч. з Різдва Христового, серед піснеспівів Вел. посту є Страсті, в кін. стихира Іоасафу царевичу (арк. 259–412 зв.).

Вказ. напіві: болгарський — подобен 6 гласу *Ангелскіє пред ідут сили, Бог господь*, кондак Богородиці, *Христоновая пасха* (арк. 240, 243 зв., 306 зв., 321 зв.).

Гласовий структ. тип.

Публ.: Ясиновський. *Українські та білоруські нотолінійні Ирмолой*, с. 594, іл. (мініатюра Богоматір з малим Ісусом, арк. 151 зв.), с. 595 (подобен гласу 5 *Преподобне отче Богоносе Феодосіє*, арк. 226), с. 596, іл. (мініатюра В'їзд у Єрусалими, арк. 308 зв.).

Лит.: Ясиновський. *Мелодії минулих століть*, с. 113; Ясиновський. *З історії*, с. 113; Жолтовский. *Изобразительная графика*.

№ 102 1651 р., Кутейнський м–р (?)

Мінськ, НГМБ,

біл.

інв. № 4574

F°, 318 арк., арк. 1–2, 4, 316–318 чисті, між арк. 6–7 вирізано 2 арк.; дрібн. півустан; 12 рядків на стор.; сторожі, нотний текст в рамці; в оправі з орнам. витисками. Орнам. заставки, ініціали — рослинні мотиви стародрук. типу; на тит. арк. кольорові мініатюри.

«Ірмологіон сирѣчь богоугодныхъ пѣсни [...] благословеніємъ жъ всечестнаго господина отца Іоуила Труцевича ігумена Кутейнскаго во общежителный монастырь Борколабовской Девической. Тщаніємъ честной інокіни ігумени Фотінії Киркоровны и всѣхъ сестеръ ея інокимъ онѣносъ написася в лѣто 1651 мца марта 16 дня» (переписувач, тит. арк.); «Сія книга глаголемая Ирмолой Борколабовского дивическаго святаго храма Вознесенія господня» (арк. 5–7 зв.). Д. Разумовський ознайомився з рукописом і описав його у Москві в б-ці А. Радкевича.

Всеношне бденіє, *С нами Бог*, припіві, Літургія, стихири на молебінъ Пресв.

Богородиці *Всімъ предстателствуєши* і *Радуйся пречистая*, на 8 гласів катавасії (арк. 5–11 зв.);

Октоїх–Ірмологіон (арк. 12–185 зв.);

стихири на свята, поч. з Різдва Пресв. Богородиці (арк. 187–250);

піснеспіві Постної і Цвітної Тріодей (арк. 250–287 зв.);

реєстр ірмосів та ін. піснеспівів (арк. 289–312);

пізніші доповнення, серед них стихира *Да познаєм братіє* (арк. 313–315 зв.).

Вказ. напіві: простий — *Воскресни Боже* (арк. 278 зв.);

болгарський — припіві *Прийдіте вси іночетії, Слава ти тройце святая, Радуйся обрадованная, Пречистая Богородице* (арк. 6–7), стихири ап. Іоану Богослову *Возлег на перси* і *Богослове дівственниче* (арк. 194 зв., 196), на

Покров Пресв. Богородиці *Яко вінцем превічним* (арк. 196); арх. Михаїлу *Огненними устами* (арк. 197), на Введення *Днесь боговмістимий храм* (арк. 200), Різдво Христове *Рождества твого, Волсви перстії, Во вертеп вселился, Прийдіте відим вірнії* (арк. 207 зв., 209, 211, 211 зв.), в неділю Мясопусну *Єгда поставятся*, кондак Пресв. Богородиці (арк. 251 зв., 260 зв.), ірмоси на В'їхання, стихира у Вел. п'ятницю *Тебе одіючагося* (арк. 268 зв., 270 зв.), *Прийдіте ублажим Іосифа і Воскресни Боже* (арк. 273, 278), *Прийдіте людіє і Царю небесний* (арк. 282, 287);

з грецьким текстом — *Кириє елейсон* (арк. 8 зв.).

Гласовий структ. тип.

Публ.: Лаўрык. Рукапісная кніга ў Куцейне, с. 23 (арк. 116 зв.–117), тит. і арк. 1 – поч. Всеношного: пс. *Благослови душе моя* (на зв. тит. стор. журналу).

Лит.: Разумовский. Описание богослужебных книг, л. 100–100 об.; Разумовский. О нотной рукописи, с. 66–68; Николаеў. *Палата кнігопісная*, с. 195, 225; Лаўрык. Баркалабаўскі ноталінейны ірмалой; Лаўрык. Рукапісная кніга ў Куцейне.

№ 103

1652 р. (арк. 315, 338)

Київ, НБУВ, ДА П.346

F°, 349 арк., без поч., в кін. бракує декілька арк.; дрібн. півустав, у тексті надрядкові знаки; сторожі; в оправі з орнам. витисками. Орнам. заставки, ініціали — рослинні мотиви стародрук. типу. В. зн.: Laucevičius, №№ 1181–1184 — 1615–1629 pp.; №№ 3832–1637 p.; Каманін, №№ 668–669 — 1624 p.

З.: «Сіа скара написася з Октоїха з друкованого і Лвовского рок[у] Божего от створення свѣта 7 тисячи сто 60-го, а от рождества Христова 1 тисячи 652-го мца марта 20-го дн» (арк. 315); «Сіа скара або реистр исписася с Триоди постной и цвѣтной друкованых киовских; року божія от створеня свѣта 7160, а от рождества Христова 1652-го мца априля 2 дня» (арк. 328); скорописом XVII ст.: «Спробовати пера і чернила чи добре буде писати, коли добре пише, а не добре пише» (арк. 315 зв.); олівцем в кін. болгарських тропарів: «Переписал А. Шульговский 8 апр. 1905 г.» (арк. 287). Надійшов 1865 р. від архимандрита Євгенія з Чернігова.

Октоїх–Ірмологіон, поч. з гласу 1 пісні 6 (арк. 1–165);

стихири на прокляття єретиків *Іже образу твоему*, арх. Михаїлу *Ідеже осіаєт*, на Стрітень *Да отверзется дверь* (арк. 165 зв.–166);

стихири Тріоді постної та мінейні: в неділю Блудного сина *Отческаго дара, Отче благий*, в неділю Мясопусну *Єгда поставятся*, в неділю Сиропусну *Сіде Адам, Присні время*, в неділю 1 Вел. посту *Во темне гріховне*, в неділю Хрестопоклонну *Пособивий господи*, в суботу Лазареву *Предстал еси*, у Вел. понеділок *Вторую Євву*, у Вел. четвер *Чадо ехидно*, на умовеніє ног *Іже неодоержимую та Омивше нозі*, у Вел. суботу *Днешній день*, в неділю Томину *Человіколюбче велиє*; стихири на Різдво Пресв. Богородиці, Воздвиження, ап. Іоану Богослову, св. Іоану Златоустому, на Введення, у Вел. суботу надгробне *Прийдіте ублажим Іосифа* та стихири *Утішителя імуца, Єгда духа, Язици іногда*; стихири на Преображення, Успіння, преп. Симеону Столпнику, ап. Іоану Богослову, Пресв. Богородиці *Аз святая Богородице*, св.-вмч. Дмитрію, на Введення, в неділю св. Отців, на Різдво Христове, в неділю Сиропусну *Єгда время*, на Різдво Христове стихири, канон (тропарі) та ін.; стихири та ірмоси на Богоявлення; *розники*; в неділі перед Вел. постом *На ріці Вавілонстей*, два прокимни *Не отврати лица і Дал еси достояние*; у Вел. піст тропар *Покаяния отверзи*, літургія Преждеосвященна, задостойник *О тебе радується*, у Вел. понеділок тропар *Се жених гряде*, у Вел. четвер *Вечери твоей тайней* і тропар *Єгда славній ученици*, стихира у Вел. п'ятницю *Тебе одіючагося*, у Вел. суботу припіві, *Да молчит всякая плоть*; Страсті, канон на “Уехание” і стихира *Днесь благодат*, кондак *На престолі на небесі*; канон і стихири на Воскресіння; стихири в неділю П'ятидесятниці, апп. Петру і Павлу, Преображенню, Успінню Пресв. Богородиці, на Різдво Пресв. Богородиці (арк. 191–272 зв.);

подобні стихирам, кондак Пресв. Богородиці, воскресні тропарі (арк. 273–287 зв.); Реєстр ірмосів, місяцеслов, лунное теченіє, список індіктів — переписані з друкованих видань (арк. 288–349).

Вказ. напів: **болгарський** — на погребі *Блаженні непорочні* (арк. 220 зв.), *Воскресни Боже* (арк. 221), ірмоси в 3 неділю Вел. посту *Спасе во огні Авраамскія* (арк. 251), подобні 8 гласу *Возлег на перси і Премудрости на перси* (арк. 279, 279 зв.), воскресні тропарі (арк. 282).

Гласовий структ. тип особливого виду.

Лит.: Петров. *Описание рукописей*, вып. 2, с. 359, № 346 (о. л. 46); Вознесенский. *Образцы*, с. 51–121; Вознесенский. *Церковное пение*, ч. I; Маценко. До джерел, с. 549–550; Музичка. Перший український, с. 258; Апанович. Записи, с. 84; Маценко. Листування з О. Кошицем, с. 332; Апанович. Вкладные, с. 47; Ясиновський. Нотні рукописи, с. 149, № 89; Корний. Болгарский напев, с. 50; Корній, Дубровіна. *Болгарський наспів*, с. 30; Цалай-Якименко. Музика, с. 745 (помилка у шифрі).

№ 104 1652 р., Тимофій Куликович, свящ., Москва, ГИМ, Син. певч. 1368 біл.
м. Білий Ковель Оршанського пов.,
при братській ц. Різдва Іоана Предтечі

4°, 1+373 арк., пропуски в сер., по краях арк. сильно обрізані; дрібн. півустав; сторожі, фіти; в новій оправі. Орнам. заставки, ініціали — квіткові мотиви стародрук. Типу, плетінка, частина в кольорі.

Автограф московського патріарха Никона: «Лѣта 7165 [1657] [...] Ирмологія напѣлу киевскаго і болгарскаго Охтаих (?) живоноснаго» (арк. 2–8, запис дуже обрізаний); 1857 р. належав до Воскресенського Ново-Єрусалимського м-ря (арк. 1–2).

Оглавленіє ірмосов, стихир и иных вещей в книзѣ сей обрѣтающихся (арк. 1 зв., 357–373 зв.); Всеношне бденіє, *С нами Бог*, Літургія, *Да исполнятся уста наша*, подобні розные **болгарські**, стихирини на постриг монахів, паракліс Пресв. Богородиці, пізнішого часу *Аллілуя* (арк. 1–32 зв.);

Октоїх–Ірмологіон (арк. 33–178 зв.);

стихирини в неділю св. Отців, на прокляття арій (арк. 179–183);

подобні, в кін. ірмоси умиренію церкви, на 8 гласів катавасії і богородичні (арк. 184–193 зв.);

стихирини на свята, поч. преп. Симеону Столпнику (арк. 203–292);

піснеспіви Тріоді, серед них є Страсті (арк. 293–356).

Вказ. напів: **київський** — *Блажен муж* (арк. 2 зв.);

простий — в неділю Сиропусну *На спасення стези* (арк. 298);

острозький — *Блажен муж* (арк. 2 зв.);

могелевське — *Плотію уснув* (арк. 346 зв.);

з грецького на простий — Херувимська пісня (арк. 9);

болгарський — киноник *Хваліте господа*, подобні розные — *Господи возвах*, догматики, *Бог господь* (арк. 12–26); многомилостивое *Хваліте імя господне*, припівни на свята (арк. 27–28 зв.); стихирини в неділю Хрестопоклонну *Прийдіте вірніі*, ап. Іоану Богослову *Возлег на перси*, *Богослове дівственниче і Євангелисте Іоане* (арк. 212, 216–217 зв.), на Покров Пресв. Богородиці *Яко вінцем*, арх. Михаїлу *Огненними устами*, *Ідеже осіяєт*, Введенню Пресв. Богородиці *Днесь храм і Днесь боговмістимий* (арк. 218 зв., 222–223, 227 зв.), свт. Миколаю *Наслідниче Божий*, Трьом святителям *Днесь душа*, *Благовіщенню Послан бисть*, *Да веселятся небеса*, *Днесь радость* (арк. 232, 266, 271 зв., 273, 274), тропар у Вел. піст *На спасення стези*, стихира в неділю Митаря і Фарисея *Множество содіянных* (арк. 298, 298 зв.), кондак Богородиці, *Днесь благодат* (арк. 305, 307), в неділю Цвітну кондак *На престоли на небеси*, *Прежде шести дней*, у Вел. суботу *Воскресни Боже* (арк. 312 зв., 313 зв., 342 зв.), на Зшестя св. Духа *Спасови рачители і Царю небесний* (арк. 355 зв., 356);

сербський — киноник *Хваліте господа* (арк. 11);

грецький — *Агіос о Теос* (арк. 32).

Гласовий структ. тип.

Лит.: Сахаров. *Описание славяно-русских рукописей*, с. 5, № 62; Разумовский. *Церковное пение*, с. 115, 174; Леонид. *Описание*, с. 59, № 120; Амфилохий. *Описание*, с. 108, № 39; Строев. *Описание рукописей*, с. 278, № 143; Stefanovič. *The serbian Chant*, р. 150, 153 (шифр помилковий — С. п. 890, це інший рук. Ірмолой); Карастоянов. *Орнаментироване*, с. 110; Протопопов. *Многоголосные*, с. 87; *История русской музыки* (Келдыш), т. I, с. 218; Ясіноўскі. *Беларускія Ірмалоі*, с. 51; Ясиновський. *Рос.— укр.—білор.*, с. 147; Цалай–Якименко. *Перекладна півча*, с. 16; Николаеў. *Палата кнігопісная*, с. 225 (помилка в даті 1562 р.); Пікарда. *Царкоўная музыка на Беларусі*, с. 17; В. Иванов. *Навчання церковного спієу*, I, с. 33 (помилково називає рукопис російським); Picarda. *The Evolution*, р. 333; Ясіновський. *Матеріяли до біографічного словника*, с. 107.

№ 105 1651–1653 рр., Матфей Заплатинський, Львів, ЛНБ, БА
Дорогиничі (?) (тит. с., арк. 112 зв., 322 зв., 327, 348)

F°, 360 арк., дрібн. півустав; по 11 нотних рядків на стор.

Н.: крупна, тривалості ноток від льонги до чверток, зрідка вісімки (арк. 247–247 зв.), чвертки видовжені; фітні вокалізи розкриті та у вигляді літери фіти (арк. 250 з., 251); в кін. нотних рядків сторожі.

Д.: орнам. заставки, ініціали, кінцівки – стародрук. типу і рослинні, в клеймах зображення Церкви; мініатюри; малював Матфей Заплатинський.

О.: давня, дошки в шкірі з орнам. витисками, верхня обкладинка розламана навпіл.

З.: напівстертий запис XVII ст. про купівлю рукопису коштом громади до Церкви Покрови с. Торговище (арк. 2–10).

ОКТОЇХ–ІРМОЛОГІОН (арк. 2–206);

ПОДОБНІ СТХИРАМ – на 8 гласів, у кожному гласі додані богородичні, *Бог господь* з воскресними тропарями (арк. 207–223 зв.);

ВСЕНОШНЕ (арк. 224–225 зв.);

СТИХИРАР празничний – ТРІОДЬ: преп. Симеону Столпнику, на Різдво Пресв. Богородиці, Воздвиження, зачатіє св. Іоана Предтечі, преставлення св. Йоана Богослова, Покров Пресв. Богородиці, св.-вмч. Дмитрію, преп. Козьмі і Даміану, св. Йоану Златоустому, на Введення, преп. Саві, свт. Миколаю, *розники* перед Різдвом Христовим, стихири на Різдво Христове, *розники* перед Богоявленням, стихири на Богоявлення; піснеспіви Тріоді, серед них Страсті; стихири апп. Петру і Павлу, Преображенню, Успінню Пресв. Богородиці, в кін. величання Трьом святителям (арк. 225 зв.–348 зв.);

Лунное теченіє, пасхалія (арк. 349 зв.–355 зв.);

стихира Пресв. Богородиці *Радуїся вселенній, Бог господь*, *многомилостивоє Раби господа* та *Ісповідайтеся господаєви*, стихири на преставлення ап. Іоана Теолога (Богослова, 26 вересня) *Прийдіте сина громава*, *сідальна Премудрости на перси*, антифон 4 гласу *От юности моя* (арк. 356–360).

Вказ. напіві: **болгарський** — кондак Богородиці, *Воскресни Боже, Бог господь* (арк. 283 зв., 320 зв., 357 зв.).

Гласовий структ. тип.

Публ.: Ясиновський. *Генеза української гимнографії*, с. 18–21 (богородичні *Гришних молитви* на 8 гласів, арк. 214–215 зв.);

Лит.: Ясиновський. *Нотолінійні рукописи*, с. 65, № 117; Запаско. *Мистецтво української рукописної книги*, с. 71; Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 113; Запаско. *Мистецькі рукописні пам'ятки*, с. 46, № 57; Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 102, 132, № 109; Ясіновський. *Матеріяли до біографічного словника*, с. 99.

№ 106 1653 р., Вільно, інок, Москва, ГИМ, Син. певч. 32
біл. Василянський м-р св. Трійці (тит. стор. і 35 арк.)

Глава сѣѣи єдиносѣщѣи [...]. Сиа книга во главахъ вѣжна зачата: твореніє прѣпного ѿца Іоанна Дамаскина и сѣго Ѳеодора Студита кѣ чти Прѣтой вѣцы и всѣхъ сѣтыхъ. Яминь. ꙗхѣнѣ марта кѣв дня. F°, 377 арк., в кін. бракує декілька арк., на арк. 29 наклеєно уривок з іншого Ірмолюю; півустав; сторожі; в новій оправі.

З.: Сей Ірмолой написаний през недостойного и многогрѣшнаго іюна чынѣ святого Василия Великаго в монастырѣ святой Троицы в Вилне в рокѣ ꙗхѣнѣ и отданный до церкви святой и животворящей Троицы в рокѣ ꙗхѣнѣ мѣца мѣрдѣя і дня ко ѡхвалѣ дня апрѣля кѣ второго вожой навѣки вѣков. Яминь. (арк. 35); «Лета 7171-го (1663) июля в 7 день Амбросіева Дудина монастыря в дом пресвятыя Богородицы Успения и великаго чудотворца Николы приложил сию книгу Ірмолой по обещанию по родителем их вкладу при игумене Герасиме Никита Иванов сын Козлов з детьми с Иваном да с Григорием подписал своєю рукою» (арк. 1–31).

Октоїх–Ірмологіон (арк. 1–239);

стихири на свята, поч. з Успіння Пресв. Богородиці (арк. 240–332); многомилостивое *Хвалите імя Господне*, величання на свята, на 8 гласів богородичні, подобні стихирам, *Аллілуя*, *Бог Господь*, *Господи возвах*, *слави*, припівви на молебнах; всеношне бденіє, *С нами Бог*, *Тебе Бога хвалим*, обірвано (арк. 341–377 зв.).

Гласовий структ. тип.

Літ.: Преображенский. Каталог, арк. 14, № 32; Скребков. *Русская хоровая музыка*, с. 37, 40, 43–44; Константинова. Болгарский распев, с. 277; Ясіноўскі. Беларускія Ірмалоі, с. 51; Конотоп. О некоторых принципах; И. Герасимова. *Под властью русского царя*, с. 222–223.

№ 107* **До 1656 р.** **Чернігів, спарх. древлехр.**

16°, без поч.

Запис в кін.: «року 1656 Гавриил Иванович Брезына рукою [власною ?]».

Зміст: Літургія; Октоїх–Ірмологіон, в кін. без нот многомилостивое на свята.

Літ.: Каталог выставки XIV Археологического съезда в г. Чернигове, с. 9, № 62.

№ 108 **Сер. XVII ст. (між 1654–1657 рр.)¹** **Москва, РГБ, Разум. 90**

F°, 194 арк., арк. 150–194 іншого почерку, нотний текст писаний у дві колонки; дрібн. півустав; в оправі з орнам. витискама, два замочки, на хребті витиск «Ірмолой нотный». Орнам. заставки, ініціали, кінцівки — геометричні та рослинні мотиви стародрук. типу, в кольорі. В. зн.: Каманін, № 670 — 1651 р.; № 652 — 1661–1671 рр.; № 985 — 1643 р.; № 1048 (?) — 1660 р.

З.: «Сия книга Ирмолой бившаго Андрея Яковлевича Андрузкого, а надана от него его же брату родному Елисею Яковлевичу Андрузкому, женѣ его и дѣтям вѣчне 172[0] году августа дня» (арк. 20–30); на форзаці нотатки Д. Разумовського про зміст й дату створення рукопису.

На поч. розділів подані уставні пояснення про порядок і місце піснеспівів у службах.

Всеношне бденіє (арк. 1–2);

воскресні піснеспіви Октоїха: догматики з богородичними, *Бог господь*, сідальні, степенні-антифони, воскресні ірмоси (арк. 2–28);

літургії св. Іоана Златоустого, св. Василя Великого, блаженні, киновники *Хвалите господа*, *Во память вічную*, *Чашу спасения*, хрестовоскресні; *седмиця* на 8 гласів, глас 1 — *Бог господь* з воскресними тропарями, богородичний *Гавриілу просвіщавиу*, іпакой *Разбойниче покаянис*, кондак *Воскресл еси*, подобні стихирам *Небесним чином* і *Не мудростію не силою*, прокимни, ірмоси столпові; на 8 гласів богородичні *Грішних молитви*, катавасії *Избави от бід*; на празники великих святих ірмоси Пресв. Богородиці — *Нетренну і необычну*

¹ Рукописи переписаний, як свідчить *зздравний* спів на арк. 119–119 зв., після акту 1654 р., але за життя Богдана Хмельницького та митрополита Сильвестра Косова, які померли 1657 р.

(глас 2) та *Воду прошед яко по суху* (глас 8) з ремаркою *твореніє Феофана*; інші піснеспіви на молебінъ Пресв. Богородиці (арк. 28–54 зв.);

Постна і Цвіта Тріоди: Страсті, серед піснеспівів в неділю Пасхи заздравне «за царя і великаго князя Алексѣя Михайловича, царицю Марію Иоановну, царевича Алексѣя Алексѣевича, і благороднаго гетмана Зѣновія [Богдана Хмельницького] і все воинство их, патріарха нашего Іоанникія, архієпископа всія Росіи митрополита Сильвестра [Косова]», без нот (арк. 119–119 зв.); ірмоси в неділі П'ятидесятниці (арк. 55–141);

ірмоси та стихирини на свята, поч. преп. Симеону Столпнику, серед них ірмоси преп. Антонію Печерському, прор. Іллі (арк. 141–194).

Календарно-мінейний структ. тип.

Вказ. напів: **київський** — *О тобі радується* (арк. 66);

острозький — *О тобі радується* (арк. 66 зв.);

скитський — Херувимська пісня (арк. 31);

болгарський — поліелей *Раби господа*, припів в неділю Цвітну *Прийдіте іми яко, Веселися Іерусалиме, Пржеде шестий день, Воскресни Боже*, 9 пісня канону в неділю Цвітну, припиви в неділю 2-гу після Пасхи і в четвер 6 неділі після Пасхи, стихира *Прийдіте людие* (арк. 79, 79 зв., 82, 83, 112, 82 зв., 120 зв., 131, 139).

Публ.: Ясиновський. *Українські та білоруські нотолінійні Ірмолої*, с. 597 (Херувимська напів скитського, арк. 31).

Лит.: *Собрания Д. В. Разумовского*, с. 112–113, № 90; Ясиновский. *Певческие рукописи*, с. 289–290, № 5; Ясиновський. *Манявський скит*, с. 37, 42.

№ 109 1657 р., Кирило Петрович Канчужський, Варшава, ВН, 12693 III ієромонах, с. Спасів, Преображенський м-р

(арк. тит. і прикінцевий).

ІРМОЛОЙ ТВОРЕНІЄ преподовного ѿца нашого Іѡана Даміанна. Списана рокоу Бѣго 44хнз мѣа априла дѣна кѣ за де'жавы великаго Корола Іѡана Казімера Полскѣа землѣ а вѣ свѣтлѣ Преѡбраженѣа гѣа бѣа і сѣса нашого Іѣ Хѣ. Старана^а і кошто^а Бѣѡлавеѣаго Епѣкопа Янтонѣа вѣнницкаго Епѣа Премѣкаго и самборскаго (далі декілька рядків грецькою мовою, *тит. арк.*).

F°, 1+278 арк., збереглася первісна нумерація арк. — з помилками; дрібн. півустав; арк. місцями пошкоджені; в оправі з орнам. витискама. Орнам. заставки, ініціали, прикраси в тексті — майстерні рослинні мотиви; мініатюри; в розділі стихир прикраси та мініатюри майже перед кожним святом.

Прикінцевий запис писаря: «Доздѣ. Єже по боѣ. Конєць і совершеніє прият книга сія глаголемая Ірмолой [...]. Року божого 1657 мѣа априла дня 20 начася. Соверши же ся того ж року мѣа іюля 10 дня рукодѣлієм многогрѣшнаго раба ієромонаха Кирила Петровича Канчужского [...] (арк. 278 зв.–279); «Многогрѣшный писал ієромонах Кирил Канчужский» (арк. 170); запис-скрепа: «[А]нтон[ій] Винницки' епископъ православни' премиски' и самборьски' тр» (арк. 3–54), криптограма «АВЕП тр», тобто Ант. Винн. перем. еп. (арк. 247а); належав до семінара руської філології Львівського університету, пізніше був переданий до б-ки університету (штампи), сигн.: 204/III і № 23/1.3.11. Під час Другої світової війни був вивезений до Німеччини, а після війни переданий до Польщі й опинився у ВН у Варшаві.

Октоїх з воскресними ірмосами (арк. 1–38 зв.);

подобні (арк. 39–52 зв.);

стихирини та ірмоси мінейні і тріодні: на Різдво Христове, Обрізання, Хрещення, Стрітєнь, Благовіщення, припів *Архангелский глас*; псалом в неділю Блудного сина *На ріці Вавилонстей*, тропар в неділю Сиропусну *Покаяния отверзи*, два прокимни у Вел. піст, літургія Пржедєосвященна, ірмоси в неділю Хрестопоклонну, у четвер 5 неділі Вел. посту, канон на В'їханья (ірмоси, тропарі), ірмоси в дні страсного тижня, у Вел. четвер *Вечери твоєї тайней і*

тропар *Єгда славнії учениці*, стихира на умовеніє ног *Іже неодождимую*, Страсті, ірмоси і стихири у Вел. п'ятницю, у Вел. суботу величання, канон (ірмоси, тропарі), *Прийдіте ублажим Іосифа, Да молчит всякая плоть, Воскресни Боже*; канон на Воскресіння (ірмоси, тропарі і стихири на 9-й пісні), ірмоси в неділі П'ятидесятниці; ірмоси преп. Онуфрію, на Різдво св. Іоана Предтечі, апп.Петру і Павлу, Преображенню, Успінню Пресв. Богородиці, на Різдво Пресв. Богородиці, Воздвиження, арх. Михаїлу, Введенню, свт. Миколаю, ірмоси Пресв. Богородиці *єгда Устав укаже* — гласу 2 *Нетренну необичну*, гласу 8 *Воду прошед яко по суху* (арк. 53–188); ірмоси столпові (арк. 190–239 зв.); Всеношне бденіє, *Господи возвах*, Літургія (арк. 240–247); Скара (арк. 247а – 278 зв.).

Вказ. напів: **руський** — *Бог господь* (в розділі Октоїха);

київський — Всеношне бденіє (арк. 240);

острозький — *Блажен муж* (арк. 242);

болгарський — кондак Богородиці, *Днес благодат, Прийдіте, ублажим Іосифа, Воскресни Боже, Прийдіте людие* (арк. 86, 87 зв., 128, 129 зв., 147).

Календарно-мінейний структур. тип.

Лит.: Ясиновський. Нотний Ірмолой, с. 108–109 с. 88; Ясиновський. Методологічне значення, Ясиновський. Ірмологіні; Ясиновський. Український нотолінійний, с. 52; Jasinowski. Znaczenie eparchii przemyskiej, s. 414, № 71; *Sztuka iluminacji*, s. 50–51, N 31; Боянівська. Причинок до створення словника українських книжників, с. 340; Боянівська. *Переписувачі книжок*; Малинина. *Древнерусские церковные рукописи в Национальной библиотеке Варшавы*, с. 23–24, № 10; *Rękopisy cerkiewnosłowiańskie w Polsce*, s. 209, № 432; Ясиновський. Матеріяли до біографічного словника, с. 102–103.

№ 110 1659 р., Іоан Демянович, дяк, м. Костянтинів Київ, НБУВ, КПл. 30 П.

4°, 356 арк., арк. 1–2 пізнішого часу — 1780 р., частина арк. переплутана, без поч., дрібн. півустав; сторожі; в картонній оправі. Заставки, ініціали — рослинні мотиви стародрук. типу; 2 мініатюри: цар Давид грає на арфі (арк. 1 зв.), Іоан Дамаскин (арк. 29 зв.).

З.: «Ірмологіон сирѣч Осмогласник списася през мене многогрѣшнаго Іоанна Демяновича. Бивши на тот час діаком в Константинѣ граде. Лѣта божіяго на Рожденія 1659 мца мая дня 15. Сіє начало переписано внов року 1780 ден 15 (тит. арк.).

Всеношне бденіє, на 8 гласів троїчні, *Бог господь* з воскресними тропарями, катавасії; Літургія, стихира на вход архиерея, кондак Богородиці (арк. 2–29);

Октоїх–Ірмологіон (арк. 30–248);

подобні стихирам, богородичні на 8 гласів (арк. 249–264 зв.);

стихири мінейні і тріодні, поч. з вересня, є Страсті (арк. 266–356).

Вказ. напів: **київський** — Всеношне бденіє, Літургія (арк. 2, 17 зв.);

печерський — *Блажен муж* (арк. 5 зв.);

острозький — *Блажен муж* (арк. 6);

болгарський — *Бог господь* з воскресними тропарями (арк. 9).

Гласовий структур. тип

Лит.: Разумовський. Нотные рукописи и книги (ф. 380, № 10/19, арк. 42); Петров. *Описание рукописных собраний*, вып. 2, с. 16, № 30 (XVIII, 13); Ясиновський. Нотні рукописи, с. 152, № 158; Іванов. *Співацька освіта*, с. 63, 191, 203, 221 (з помилками); Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 103; Ясиновський. Матеріяли до біографічного словника, с. 97.

№ 111 1659 р., Марко Потоцький, Львів, ЛНБ, Петр. 96

обиватель с. Переволочна (арк. 174–185, 382 зв.)

F°, 382 арк., на поч. бракує декілька арк., в кін. арк. переплутані, втрати в сер.; дрібн. півустав; в оправі. Орнам. заставки, ініціали, кінцівки, прикраси на полях — рослинні мотиви стародрук. типу з народними елементами, плетінка, в кольорі.

Переписувач: «Сей Журмолой списав раб Божій М[а]рк по [п]розвищу Потоцкый обиватель Przewłoczańsky swoią ręką własną do cerkwy Wowedeneia Preczystyia Diwy Mariji Jej na chwałę» (арк. 174–185); післямова переписувача: *Исправленіа поползновенній въ книзѣ сей. съ млініемъ. И нѣже трѣдѣншѣа в работѣ писанія книги сеа, блго честивый и Христо лубивый Рѡсстїи прѣбѣе и четци. Иже вы въ книзѣ се" нѣкаа погрѣшеніа восхощете исправити, да имена ваша въ книгѣ животныѣ написанна да вѣдѣтъ. Прочеъ всѣхъ ва ѡбще блго лубивыѣ читателе" и блго искѣсныѣ и мелодійно вѣдѣчныѣ спѣваковѣ прилѣжно мліи, Сего нѣшего трѣдаа (но нѣае"меліѡнъ) тажест и твоѣ лубовѣ да понесетъ. Но ѡстоѡнїемъ в ино работно дѣло, къ привременѣ" сей жїиіи соблѣднхѡмі, и ко семѣ поползновенїю ѡстремїхѡміа, исправляющїѣ в нѣкїѣ винѡи. Иъже вы смиренѡ мліи, вѣземъ перѡ съ блгопрїсто"номъ чернїломъ, и в ѣлїкїхъ словесѣ что недостѡ"но, или не искѣно и не блго стро"но, в нїже поползновенїа быт или погрѣшенїа нѣкаа ѡбкрїщете со ѡстрѣдїемъ мліи исправити. ѡ всѣже сї от Гда і ѡ ваъ молю, дарѡватїа мнѣ, недостѡ"номѣ и рѣцѣ моѣ" вренѡ" проценїи. Не злословѣте, но прѣлагающе ѡмѣ и серцѣ своѣмѣ, ѡпѡломї заповѣднѡе рїмлянъ, вї блвїте а не кленѣте. Понѣже трѣдѣа члѣкї грѣше и перѣты вреннїи дѣїствовѡхѣ, да и сами проценїа и блговенїа сподобїтїа ѡ всѣдѣржїтѣла Бїа, ѣмѣже слава чест: дѣржава въ вѣконечнѣмъ вѣкї вѣкомѣ, ѡмїні. Р[окѣ] в[ожого] ꙗхѣа (арк. 374 зв.); інші записи: «Stefan Łachewicz (?) dydaskał Hołoskowsky» (арк. 18 зв.); «Аз іерей Гаврил Голубовѣч парох голосковицкїй» (арк. 48 зв.); запис 1845 р. про низькїй заробіток дяка в Голосковичах (арк. 72 зв.); «Хто богат, то всѣм брат, хто нѣчого немає, того нѣхто не знае» (арк. 120 зв.); «Ja, Daniel Niewerenczuk, mieszczanczuk Oleski byłem na kondycyi we wsi Hołoskowiczach u wielebnego xiędza Gabriela Hołoskowicza, parocha hołoskowickiego Roku Pańskiego 1775» (арк. 221 зв.); декілька приказок польськ. мовою (арк. 126 зв., 131 зв., 136 зв., 146 зв., 173 зв.).*

Всеношне бденіє — без поч., *Господи возвах*, блаженні, прокимни *през всю седмицу*, Літургія, *Да ісполнятѣся уста наша* з припискою «аще не поєши, то чти» (арк. 13 зв.), на *Исповѣданїє праволавнѣмъ вѣры Тебе Бога хвалим*, «сіє по вся дни поєм» — *Нинї отпущаєш*, «сіє по литоргїи аще хоцєши» — *Да ісполнятѣся уста наша*, на Рїздво Христове *Да радуєтѣся твар*, на Хрещення *Христос спаситель*, на освячення нової церкви *Возміте втрапа*, Пресв. Богородиці *Достойно єсть*, на 8 гласів *слави*, *Господи возвах*, *Бог господь*; поліелей *Хвалїте імя господне*, припїв Трьом святителѣм, антифон 4 гласу *От юности моя*, припїви Пресв. Богородиці, стихира на молебїнь Пресв. Богородиці *Радуйся вселенїи* (арк. 1–30 зв.);

воскресні піснєспїви Октоїха (арк. 31–63 зв.);

подобні (арк. 63 зв.–72 зв.);

Ірмологїон, на 8 гласів (арк. 73–196 зв.);

часи царскїє перед Рїздвом Христовим, ірмоси та стихири на Рїздво Христове, Богоявлення; в днї підготовки Вел. посту, серед них стихира *Сїде Адам*, кондак Пресв. Богородиці в трьох мелодичних варїантах (без вказівок на напїви), канони (ірмоси, тропарї) в недїлю Цвітну та на Воскресїннѣ, Страстї; ірмоси та стихири на Зшестя св. Духа; стихири на Рїздво св. Іоана Хрестителя, апп. Петру і Павлу, Преображенню, на Успїннѣ, Воздвиженнѣ, Введеннѣ, свт. Миколаю, св. Отцѣм, святителѣм общим, св. Іоану Хрестителю, ап. Іоану Євангелисту, Пресв. Богородиці *Иже образу твоєму*, «умиленїю» *Прїйми мя пустїне* (пїсня Йоасафа царевича), на Рїздво Христове *Слава во вишнїх Богу*, на Стрїтєнь, св. Отцѣм (арк. 199–363);

«Вослѣдованїє церковна Пѣнїя і собранїя вселѣтнаго по уставу [...] іерусалимской церкви» — святцї, пасхалїя, круг сонця, знаки зодїака, у святцѣх з руських святїх згаданїй кн. Володимир (арк. 365–382).

Вказ. напїви: **київськїй** — Літургія (арк. 7);

² Цитата з послання ап. Павла до Римлян, 12:14).

острозький — Всеношне бденіє (арк. 1);

“по древньому преданію” — *Бог господь* (арк. 20);

болгарський — *Господи возвах*, блаженні, Літургія, *Бог господь* з воскресними тропарями і богородичними, канон в неділю Цвітну, припиви на 9-й пісні канону на Воскресіння, стихира на Успіння Пресв. Богородиці *Богоначалним мановенієм* (арк. 1, 5, 12 зв., 21, 21 зв., 249, 312 зв., 356 зв.);

грецький — *Агіос о Теос, Аксіон естин* (арк. 12).

Жанрово-тематичний структ. тип.

Публ.: Цалай-Якименко. Взаємодія "Схід-Захід", с. 91 (Херувимська болгарського напіву, причасник *Хвалите Господа*).

Лит.: Свенціцький. *Опис рукописів*, с. 144–145, № 86; Будовниц. *Словарь*, с. 264; Ясиновський. *Нотолінійні рукописи*, с. 70, №127; Димитрова. Репертоарът “болгарский роспев”, с. 74; Запаско. *Мистецтво української рукописної книги*, с. 77; Ясиновський. *Український нотолінійний*, с. 50; Іванов. *Навчання церковного співу*, с. 173; Іванов. *Співацька освіта*, с. 157, 207 (з помилками); Запаско. Нотатки, с. 106; Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 49, 132, № 110; Корній, Дубровіна. *Болгарський наспів*, с. 31; Цалай-Якименко. *Духовні співи*; Цалай-Якименко. *Київська школа музики*, . 173; Ясиновський. Матеріали до біографічного словника, с. 116.

№ 112 Бл. 1660 р., Москва, РГБ, Лукаш. 75

замовник уманський полковник Михайло Ханенко (арк. 2 зв., 18 зв.)

F°, 429 арк.; дрібн. півустав, в кін. інший почерк; в оправі з орнам. витисками, дві застібки. Орнам. заставки, ініціали — рослинні мотиви стародрук. типу, частина в кольорі, заголовки писані золотою фарбою; мініатюри (6), на арк. 1 зв. і 117 герб уманського полковника Михайла Ханенка, замовника рукопису. В. зн.: *Alle mode papier*.

«Во імя отца і сына и святого духа. Аминь. Року спасения нашего 1660 мца мая в 27 день вдана бысть сия книга нарицаемая Ирмологіон Іже дух святыи отринув усты Дамаскиновы же и благопроизволением благороднаго і благочестиваго его милости пана Михайла Степановича Ханенка Полковника войска его царского величества Запорозкого Уманьского і благородной его супружницы пане Марии Феодоровны их власным составлена коштом до храму непобедимого честнаго и животворящаго креста господня во всемирное его празнуемаго Воздвиженіє во богоспасаемом монастыри Ірдѣнском нареченном ново богоизбранном скитѣ лежащаго на вѣчны непремѣнныє і несложителныє часы во чест и велелѣпие вышнем богу и тройцы святой нераздѣлимой і во славу непопедимыя силы честнаго и животворящаго креста господня. За отпущение грѣхов своих і во наслѣдие живота вѣчнаго его. Аминь» (арк. 2–18 зв.); вірш у мініатюрі (рукою переписувача):

«Дорогій клейнот в рыбах видим Пане,
В житейском мору заслужилесь нане.
Побожным дѣлом и сердцем отважным,
Кто ж не признает прикладом выразным.
При горнем мору есть источник жызни,
Риба планета заслужонный блидный.
Жый же щасливе мосци пане,
На том океанѣ поки свѣта стане» (арк. 117 зв.);

«Лукаш[евич], № 1061 1870 г.» (на форзаці); на корінці витиск «Ирмологион нотный 1615 года писан».

Всеношне бденіє, Літургія, катавасії, киноник *Во память вічную*, на поч. та в кін. розділу іншого почерку *Аллілуя* — без поч. (арк. 1–19);

воскресні піснеспіви Октоїха (арк. 21–96 зв.);

подобні (арк. 47–116 зв.);

Ірмологіон, на 8 гласів (арк. 118–347);

піснеспіви Тріоді (арк. 348–381 зв.);

стихири на свята, поч. апп. Петру і Павлу, в кін. на Хрещення (арк. 382–406);

канон на “умиреніє” церкви *Коня і всадника*, ірмоси “о соединении віри” *Сокрушивий брани*, на 8 гласів блаженні, богородичні; припиви Трьом святителям, Успінняю Пресв. Богородиці, стихири на “почерп води”, постриг

Лит.: Свенцицкий. Церковно- и русско-славянские, с. 381, № 67; Ясиновський. *Нотолінійні рукописи*, с. 35, № 43.

№ 116 **60–80 pp. XVII ст.** **Львів, ЛНБ, НД 151**

8°, 276 арк. (1+275) і один арк. приклеєний до обкладинки, без поч.; скоропис; в оправі. Орнам. заставки, ініціали — плетінка з квітковими та зооморфними мотивами. В. зн.: Каманін, №№ 715–717 і 1125–1129 — 1661–1683 pp.

Підпис: «Іоан Комаренский» (арк. 81 зв.).

Воскресні піснеспіви Октоїха, без поч. (арк. 1–48);

ірмоси на свята, поч. з Різдва Христового (арк. 49–158 зв.);

ірмоси столпові (арк. 159–244 зв.);

стихири на свята, поч. з Різдва Христового (арк. 245–276).

Календарно-мінейний структур. тип.

Лит.: Свенцицкий. Церковно- и русско-славянские, с. 383, № 85; Ясиновський. *Нотолінійні рукописи*, с. 42, № 60.

№ 117 **60–80 pp. XVII ст.** **Львів, ЛНБ, БА 101**

8°, 362 арк., без поч.; дрібн. півустав; сторожі; в оправі з орнам. витисками. Орнам. заставки, ініціали — рослинні мотиви стародрук. типу. В. зн.; Каманін, №№ 712–717 — 1661–1689 pp.

1925 р. належав до с. Назавізів (на форзаці). З б-ки Богословського наукового товариства у Львові, № 40.

Воскресні піснеспіви Октоїха, поч. з антифонів 1 гласу (арк. 1–55 зв.);

подобні, воскресні тропарі на 8 гласів (арк. 56–71 зв.);

ірмоси на свята, поч. з неділі Перед Різдва Христовим (арк. 72 зв.–234 зв.);

ірмоси столпові (арк. 235–327 зв.);

стихири на свята, поч. з Різдва Христового (арк. 327 зв.–362 зв.).

Вказ. напиви: болгарський — подобні 2 гласу *Доме Свфратов*, 6 гласу *Ангелскія пред ідут сили*, кондак Пресв. Богородиці, канон в неділю Цвітну (арк. 52 зв., 63 зв., 117, 125).

Календарно-мінейний структур. тип.

Лит.: Ясиновський. *Нотолінійні рукописи*, с. 61, № 105; Іванов. *Співацька освіта*, с. 117 (помилки).

№ 118 **60–80 pp. XVII ст.** **Львів, ЛНБ, Петр. 151**

16°, 247 арк.; дрібн. півустав; 8 рядків на стор.

Н.: київська квадратна, чіткий вправний почерк.

Д.: орнам. заставки, ініціали — рослинні мотиви стародрук. типу, до верх. форзацного арк. приклеєна простенька мніятюра пізнішого часу – Пресв. Богордиці; приклеєна гравюра с. Anastasy M. O. P. N. (арк. 222 зв.).

В. зн.: Каманін, № 715 – 1665–1675 pp.

З.: підпис «Іоан Комаренский»; на форз. арк. чорним чорнило кін. XIX ст.: «Тоя книга писана в роць 1618. Дойдено з м'сяцеслова находячогося при конци книги сей» (в місяцеслові цієї дати немає).

ОКТОЇХ воскресний (арк. 1–72).

ПОДОБНІ стихирам (арк. 72–85 зв.).

<МІНЕЯ ПРАЗНИЧНА–Тріодь> – ірмоси та деякі стихира, поч. з Різдва Христового, серед них кондак Пресв. Богородиці, стихира у Вел. п'ятницю *Тебе одіючагося світом* (арк. 86–222 зв.).

<ДОДАТКИ> – паракліс Пресв. Богородиці, молитви на Літургії, *Соборник 12 місяцям* – календарні статті, викладені паралельно за юліянським і григоріянським календарями (арк. 223–247 зв.);

окремі піснеспіви того ж почерку – стихири на Різдва Христове *Слава во вишніх Богу, єдиноначалствующу* (арк. 235–235 в., 145–247 зв.).

Календарно-мінейний структур. тип.

Октоїх–Ірмологіон, в кін. “пініє молебное” — *Радуйся храме*, пізнішого часу *Єдин свят, єдин господь* (арк. 1–270);

подобні, в кін. *Бог господь* з воскресними тропарями (арк. 271–294);

стихири на свята, поч. з Різдва Христового, в кін. катавасії на 8 гласів (арк. 294 зв.–334).

Вказ. напів: **болгарський** — *Бог господь*, стихира св. Духу *Прийдіте людие* (арк. 287, 312).

Гласовий структур. тип.

Лит.: Рамазанова. *Рукописные книги собрания Погодина*, вып 2, с. 57–58 (датує 2-ю пол. XVII ст.).

№ 127 60–80 рр. XVII ст. Санкт–Петербург, БАН, Дмитр. 28

F°, 319 арк., без кін., арк. 286–304, 310–304, 310–319 іншого почерку; півустав; в оправі з орнам. витисками. Орнам. заставки, ініціали — квіткові мотиви наївного стилю, в кольорі. В. зн.: Каманін, №№ 713–715 — 1663–1676 рр.

«По указу великаго господина (?) кир Рафаила [Заборовського] помощникъ и покровитель бистъ явлени (?)» (арк. 287 зв.). Бібліотечні нотатки: «Домашній музей. Отдел 16–й, № 13–й. Осмогласникъ» (на обкладинці); «Домашній музей. К 16 отделу. 1908 г. Прот. П. Затворницкий» (на хребті оправі).

Всеношне бденіє, літургії св. Іоана Златоустого і Пржедєосвященна, псалом *На ріці Вавілонстей* (арк. 1–10 зв.);

Октоїх–Ірмологіон (арк. 11–220);

стихири на свята, поч. з Різдва Христового (арк. 221–287);

пізніші доповнення: у Вел. понеділок тропар *Се жених гряде в полунощи, Бог господь* з воскресними тропарями, пісня Іоасафа царевича, задостойник *О тебї радується*, кондак Пресв. Богородиці, у Вел. суботу *Да молчит всякая плоть*, катавасії на 8 гласів, подобні стихирам на 8 гласів (арк. 286–319).

Вказ. напів: **київський** — *Аллилуя “великое”* (арк. 309 зв.);

болгарський — кондак Богородиці (арк. 303).

Гласовий структур. тип.

Лит.: Ясиновский. Ленинградская коллекция, с. 103.

№ 128 60–80 рр. XVII ст. Перемишль, прив. зб. Б. Ладжинського, № 4

4°, 341 арк.; дрібн. півустав; фіти; в оправі з орнам. витисками. Орнам. заставки, ініціали — кольорові рослинні та геометричні мотиви, плетінка народного типу; на арк. 250 мініатюра. В. зн.: Каманін, № 1081–1675 р.; № 1123–1658–1669 рр.; № 745 – 1663 р.

«Та книжка з церкви з Зубрици пов. Турки п./Стр. 36 км. Б. Ладженський. 30.IX.1932» (олівцем на форзаці).

Всеношне бденіє, Літургія, стихири на прокляття єретиків, арк. Михаїлу *Ідеже осіаєт* (арк. 1–15 зв.);

Октоїх з воскресними ірмосами (арк. 16–81);

подобні (арк. 82–93 зв.);

ірмоси і стихири на свята, поч. з Різдва Христового, на арк. 203 зв. ірмоси прор.

Іллі *Нетренну необичну*, глас 2 (арк. 94–233 зв.);

стихири на празники *Господскіє* — преп. Симеону Столпнику, прор. Захарії, на Різдово Пресв. Богородиці, Введення, свт. Миколаю та пізніші доповнення (арк. 234–249 зв.);

ірмоси столпові (арк. 250–341 зв.).

Вказ. напів: **київський** — Літургія (арк. 3 зв.);

руський — ірмоси на В’їхання (арк. 143);

острозький — *Блажен муж* (арк. 3);

болгарський — *Достойно єсть*, кондак Богородиці, подоби 2 гласу *Доме Свфратов* і 6 гласу *Ангелскія пред ідут сили* — обидва пізнішого часу, ірмоси на В'їханья, пізніше *Воскресенія день* (арк. 10 зв., 11-а, 81 зв., 117, 140, 164 зв.).

Календарно-мінейний структ. тип.

Лит.: Шапов. *Восточнославянские*, ч. II, с. 164–165, № 4; Jasinowskyj. *Znaczenie eparchii przemyskiej*, s. 415, № 79.

№ 129 60–70 рр. XVII ст. Львів, ЛНБ, Петр. 153

16°, 58 арк., уривок без поч. і кін.; дрібн. півустав; без оправи. Орнам. заставка — рослинний мотив стародрук. типу (арк. 39). В. зн.: Laucevičius, №№ 433–435 (?) — 1664–1665 рр. 1866 р. належав до с. Чабин (арк. 38 зв.).

Ірмоси на свята, поч. з Богоявлення, у циклі Вел. посту — стихира у Вел. п'ятницю *Тебе одіючагося*, у Вел. суботу *Воскресни Боже, Да молчит всякая плоть*; в кін. ірмоси в неділю св. Духа.

Вказ. напів: **болгарський** — *Воскресни Боже* (арк. 37).

Календарно-мінейний структ. тип.

Публ.: Ясиновський. *Українські та білоруські нотолінійні Ірмолої*, с. 598 (уривок стихир у Вел. п'ятницю *Тебе одіючагося*, арк. 45).

Лит.: Свенціцький. *Опис рукописів*, с. 147, № 92; Ясиновський. *Нотолінійні рукописи*, с. 71–72, № 130.

№ 130 60–70 рр. XVII ст. Львів, НМЛ, F 556

F°, 199 арк., на поч. бракує декілька арк., пропуски в сер., поч. арк. сильно пошкоджені; півустав; без оправи. Орнам. заставки, ініціали — квіткові, рослинні та геометричні мотиви; простенькі мініатюри (3), народні типажі. В. зн.: Каманін, №№ 591–593 – 1655–1670 рр.; № 1085 (?) — 1675 р. Записи про неврожай 1837 р. (арк. 190), ціни на картоплю 1841 р. (арк. 182 зв.). Надійшов 1911 р. з с. Кривча над Сяном.

Всеношне бденіє — без поч., Літургія (арк. 1–4);

воскресні піснеспіви Октоїха (арк. 5–43);

подоби (арк. 44–51);

ірмоси на свята, поч. з Різдва Христового, в тому й з Тріоді (арк. 52–129);

ірмоси столпові (арк. 130–186);

стихири, на свята, поч. преп. Симеону Столпнику (арк. 187–199).

Вказ. напів: **київський** — Всеношне бденіє (арк. 1);

києвопечерський — *Блажен муж*, Літургія (арк. 2, 3);

болгарський — кондак Богородиці, *Христоновая пасха* (арк. 78 зв., 98).

Календарно-мінейний структ. тип.

Лит.: Jasinowskyj. *Znaczenie eparchii przemyskiej*, s.415, № 92.

№ 131 60–70 рр. XVII ст., Симеон Доброчевський, Львів, НМЛ, F 618/І м. Крилів, при ц. Преображення

F°, 205+32 арк. (уривок ненотної Постної Тріоді), без кін.; дрібн. півустав; в новій оправі. Орнам. заставки, ініціали, прикраси на полях — кольорові квіти з елементами плетінки стародрук. типу; мініатюри (5). В. зн.: Laucevičius, № 18 — 1668, 1670 рр.

Належав Данилу Горинчуку, міщанину Стоянівському, та його сину Федору; куплений за 12 золотих (арк. 95 зв.). Надійшов 1920 р. від о. прелата Ізидора Дольницького.

Всеношне бденіє, на 8 гласів *Бог господь* з воскресними тропарями та богородичні, літургія св. Василя Великого (арк. 2–12);

Октоїх–Ірмологіон (арк. 13–168);

подоби (арк. 169–176);

стихири на свята, поч. преп. Симеону Столпнику, в кін. на Успіння Пресв. Богородиці — обірвано (арк. 176 зв.–205 зв.).

Вказ. напів: **київський** — Всеношне бденіє (арк. 2);

болгарський — *многомилостивое Хвалите імя Господне* (арк. 4).

Гласовий структ. тип.

Лит.: Ясіновський. Матеріяли до біографічного словника, с. 97.

№ 132

60–70 pp. XVII ст.

Львів, НМЛ, F 619

F°, 259 арк., без поч. і кін.; дрібн. півустав; фіти; в новій оправі. Орнам. заставки, ініціали — кольорова плетінка балканського типу, квіти. В. зн.: Каманін, № 1165 — 1664 р.; №№ 712, 714 — 1661–1663 pp., 1665–1675 pp.; № 1255 — 1665 р.

З.: «Ex libris Ecclesia Parochialis Protectionis B.V.M. in Vulka Kuninska» (арк. 27); про теплу зиму 1843 р. (арк. 72 зв.); про затемнення сонця 8 червня 1842 р. о 7 год. ранку (арк. 116 зв., 169 зв.); запис дяка Василя Дацишина з 1862 р. (арк. 248 зв.); «Д. Роздольській. 1898 г.» (арк. 259 зв.). Надійшов 1920 р. від о. прелата Із. Дольницького.

Сідальні та хрестовоскресні на 8 гласів, гласи 5–8, Херувимська пісня (арк. 1–9);
Всеношне бденіє, літургії св. Іоана Златоустого та Пржедєосвященна, катавасії на 8 гласів (арк. 10–26);

воскресні піснеспіви Октоїха (арк. 27–59);

Ірмологіон, на 8 гласів (арк. 59–160);

подобні (арк. 161–167);

стихири на свята, поч. преп. Симеону Столпнику, серед них св. Іоану Богослову, преп. Козьмі і Даміану, св. Іоану Златоустому, преп. Саві, св. Василю Великому, св. Іоану Хрестителю, преп. Феодосію, св. Афанасію (арк. 168–217);

піснеспіви Вел. посту, страсного тижня, серед них Страсті, на Воскресіння, П'ятидесятницю, в кін. стихири на Вознесіння, обірвано (арк. 218–259 зв.).

Вказ. напів: **київський** — Всеношне бденіє, *О тобі радується* (арк. 1–, 21);

болгарський — *Хвалите Господа, Воскресни Боже* (арк. 18, 252 зв.).

Жанрово-тематичний структ. тип.

Лит.: Ясіновський. Український нотолінійний, с. 50; Jasinowskyj. Znaczenie eparchii przemyskiej, s. 416, № 96.

№ 133

60–70 pp. XVII ст.

Львів, НМЛ, Q 91

4°, 188 арк., без поч. і кін., арк. сильно пошкоджені; дрібн. півустав; фіти; без оправі. Орнам. заставки, ініціали — рослинні мотиви стародрук. типу, зооморфні елементи. В. зн.: Каманін, № 1123 — 1658–1669 pp.

«[...] Сей Ярмолой церкве Городятовской храму чеснаго и животворящаго Креста Господня року божія 1785 мѣсяца іюнія дня 28 подписан (?) многогрѣшним рабом божіим младенцем Петром на той час Алієксієвичом дидаскалом будущим в день [...]» (арк. 128–138).

Октоїх–Ірмологіон, поч. з 2 гласу (арк. 1–136);

подобні (арк. 137–146 зв.);

стихири на свята, поч. преп. Симеону Столпнику; *розники*; піснеспіви тріодного циклу, в кін. стихири апп. Петру і Павлу (арк. 146–188 зв.).

Гласовий структ. тип.

Лит.: Jasinowskyj. Znaczenie eparchii przemyskiej, s. 416, № 101.

№ 134

60–70 pp. XVII ст.

Львів, НМЛ, O 7

8°, 371 арк., без поч. і кін.; арк. 1–10 переплутані; дрібн. півустав; в новій оправі. Орнам. заставки, ініціали — рослинні мотиви стародрук. типу. В. зн.: Laucevičius, №№ 15–16 — 1664 р.

Літургія, стихири Успінню, Преображенню та різні уривки (арк. 1–10 зв.);

Октоїх–Ірмологіон (арк. 11–317 зв.);

подобні (арк. 318–332 зв.);

стихири на свята, в кін. апп. Петру і Павлу (арк. 333–371 зв.).

Вказ. напів: **острозький** — *О тобі радується* (арк. 48);

болгарський — кондак Богородиці (арк. 349 зв.).

Гласовий структ. тип.

№ 135 **60–70 pp. XVII ст.** **Москва, РГБ, Лукаш. 76**

F°, 234 арк., без поч. і кін., в сер. арк. переплутані, пропуски; дрібн. півустав; сторожі; в новій оправі. Орнамент. заставки, ініціали — квіткові мотиви; мініатюри (10), на арк. 113 зв. Антоній і Феодосій Печерські. В. зн.: Гераклитов, № 1398 — 1663 р.; Lausevičius, № 1637 — 1662 р.

З.: «Зводу пречестнаго Господина отца Григорія Бутовича Протопопа Переяславскаго» (арк. 15, у вигляді глоси рукою переписувача поруч з каноном на *Умиреніє церкви*); «Переведень на новий текст 1789 года іюля 20 числа» (арк. 76 зв.). «Лукаш.[евич], № 1067, 1870 г.» (на форзаці).

Бог господь з воскресними тропарями, поліелей *Хваліте імя господне, Хвалим благословим, катавасії, богородичні, Літургія, канон на умиреніє церкви, іншого почерку Да молчит всякая плоть і Блажен муж* (арк. 1–21);

Октоїх–Ірмологіон (арк. 22–179 зв.);

подобні (арк. 180–186 зв.);

стихири на свята, поч. з Різдва Христового, в кін. Страсті — обірвано (арк. 187–234 зв.).

Вказ. напів: **київський** — Літургія (арк. 21 зв.); уривок піснеспіву з вказівкою «се ест киевского совершенного наплу» (арк. 21 зв.);

острозький — *О тобі радується* (арк. 214 зв.);

болгарський — воскресні тропарі, кондак Богородиці, стихира *Прежде шести дней* (арк. 1, 217, 219);

Гласовий структ. тип.

Літ.: Шапов. *Собрание И. Я. Лукашевича*, с. 64–65, № 76; Ясиновский. Певческие рукописи, с. 290–291, № 8; Запаско. Мистецькі рукописні пам'ятки, с. 52, № 66 (кін. XVII– поч. XVIII ст.); Петренко Літургія в українській церковній монодії, с. 60, 64.

№ 136 **60–70 pp. XVII ст.** **Москва, РГБ, Тихонр. 521**

4°, 233 арк., без поч. і кін., пропуск між арк. 171–172; скоропис; в новій оправі. Орнам. заставки, ініціали — рослинні мотиви стародрук. типу, в кольорі. В. зн.: Каманін, № 723 — 1667–1670 pp. Запис переписувача; «Конец семому гласу (арк. 147); запис 1752 р., що погано читається (арк. 18–42).

Октоїх–Ірмологіон, поч. з гласу 1 пісні 3 (арк. 1–171 зв.);

стихири на свята, поч. з вересня, в кін. Успінню Богородиці (арк. 172–233 зв.).

Гласовий структ. тип.

Літ.: Георгиевский. *Собрание Тихонравова*, с. 94; Ясиновский. Певческие рукописи, с. 291, № 10.

№ 137 **60–70 pp. XVII ст.** **Москва, ГИМ, Син. певч. 495**

4°, 403 арк., без поч. і кін., окремі арк. пошкоджені; півустав; сторожі — лише на поч. розділів; в пошкодженій оправі. Орнам. заставки, ініціали — рослинні мотиви стародрук. типу; мініатюри (3). В. зн.: Lausevičius, №№ 1188–1190 — 1659–1673 pp.

Проби пера українською та польською мовами.

Бог господь з воскресними тропарями, Літургія, *О тобі радується*, два прокимни у Вел. піст, літургія Преждеосвященна (арк. 1–21 зв.);

Октоїх–Ірмологіон з *Бог господь* і подобними стихирам (арк. 22–304);

стихири на свята, поч. преп. Симеону Столпнику, серед піснеспівів Тріоді є Страсті, в кін. у Вел. суботу (арк. 304 зв.–403 зв.).

Вказ. напів: **болгарський** — літургія св. Василя Великого (арк. 11 зв.).

Гласовий структ. тип.

Літ.: Динев. Нови данни, с. 32.

№ 138 **60–70 pp. XVII ст.** **Санкт–Петербург, БРАН, Колоб. 668**
біл.

4°, 371 арк., без кін., арк. 351–371 з іншого рукопису, між арк. 180–181 пропуск; дрібн. півустав; фіти; в оправі з орнам. витисками. Орнам. заставки, ініціали — кольорові квіти; мініатюри (4), зображення птахів і звірів. В. зн.: Каманін, №№ 689, 690, 692 — 1662–1671 рр.

З.: на форзаці незавершений запис польськ. мовою, що стосується Гродненського пов.; записи про ігумена Грозовського м-ря (арк. 323, 324).

Октоїх–Ірмологіон (арк. 3–214);

подобні (арк. 215–224);

“розники” перед Різдом Христовим і Богоявленням, ірмоси “умиренію” церкви (арк. 225–239);

стихири на свята, поч. з Різдва Христового, серед піснеспівів тріодного циклу є Страсті (арк. 240–337);

стихира на постриг монахів *Да познаєм братіє*, на 8 гласів богородичні та *Бог господь* (арк. 338–350 зв.);

з іншого рукопису: Всеношне бденіє, Літургія, *Бог господь*, стихира євангельська 1 гласу *На гору учеником* (арк. 351–371).

Вказ. напів: **київський** — Літургія (арк. 352 зв.);

болгарський — кондак Богородиці, поліелей *Раби господа*, *Бог господь* з воскресними тропарями (арк. 250 зв., 349 зв., 363 зв.).

Гласовий структ. тип.

№ 139 **60–70 рр. XVII ст.** **Санкт–Петербург, БРАН, Колоб. 670**
біл.

4°, 518 арк., арк. 1–5 і 515–518 охоронні, верхня частина рукопису сильно обрізана, на поч. і в кін. бракує по декілька арк., пропуски в сер., арк. 463–514 з іншого рукопису (повторюється зміст); дрібн. півустав; фіти; в оправі, одна застібка. Орнам. заставки, ініціали. кінцівки — квіткові та рослинні мотиви стародрук. типу, частина в кольорі; мініатюри (10); гравюри (8). В. зн.: Каманін, №№ 690, 692 — 1664 р.

З.: «Князю Алексею Михайловичу от священника Митрофана Бенкоровского. Село Шишево Горецкого уезда Могилевской губ.» (арк. 1).

Всеношне бденіє — без поч., трійчні на 8 гласів, поліелей *Хваліте імя Господне*, літургії св. Іоана Златоустого та св. Василя Великого, стихири на молебні *Радуйся вселенній*, на 8 гласів богородичні, *Бог господь* і катавасії, стихири на поклоніння Чесному Хресту (арк. 6–35);

Октоїх–Ірмологіон (арк. 36–303);

подобні (арк. 304–319);

стихири на свята, поч. з Різдва Христового, серед піснеспівів тріодного циклу є Страсті (арк. 320–461);

ірмоси на “умиреніє” церкви, стихири на постриг монахів, Іоасафу царевичу, вибрані стихири на свята цілого року, серед них св.-вмч. Дмитрію, преп. Козьмі і Даміану, ап. Іоану Богослову, на Різдва св. Іоана Предтечі та ін.— всі стихири з іншого рукопису (арк. 462–514 зв.).

Вказ. напів: **острозький** — *Блажен муж* (арк. 6);

болгарський — *Бог господь*, поліелей *Хваліте імя господне*, кондак Богородиці — у двох варіантах, *Воскресни Боже* (арк. 21, 31, 31 зв., 359 зв., 415 зв.).

Гласовий структ. тип.

№ 140 **60–70 рр. XVII ст.** **Варшава, ВН, 12059 I**

4°, 263 арк., в кін. бракує 1–2 арк.; дрібн. півустав; в оправі з орнам. витисками; простенькі орнам. заставки, ініціали; на арк. 19 мініатюра. В. зн.: Каманін, № 1165 – 1664 р.; Каманін, №№ 1111–1112 — 1652–1670 рр.

З.: «Року 1706 мѣсяца мая дня 1 слонце тлилося бысть, после земля от часа 16 [тряслася ?] святого пророка Іеремія» (форз. арк.); про погодні аномалії 1731 р. (там само). Належав до ц. арх. Михаїла с. Ляшки Ярославського дек. 3 б-ки гр.-кат. капітули в Перемишлі, шифр L II ч. 26.

Всеношне бденіє, Літургія, “служба другая”, псалом *На ріці Вавилонстей*, тропар *Покаяниє отверзи*, прокимен *Не отврати лица твоего*, Літургія Преждеосвященна, задостойник *О тобі радується*, Літургія св. Василя Великого, кондак Пресв. Богородиці (арк. 1–17 зв.);

Октоїх воскресний, без сідальних (арк. 19–66 зв.);

подобні (арк. 67–74 зв.);

ірмоси в неділю перед Різдом Христовим, стихири на свята (арк. 75–192 зв.);

ірмоси столпові (арк. 194–263 зв.).

Вказ. напів: **київський** — Літургія (арк. 2 зв.);

болгарський — кондак Пресв. Богородиці (арк. 17).

Календарно-мінейний структур. тип.

Лит.: Pietruszewicz. *Manuscripta et Documenta* 1858, арк. 9, б/н, сигн ЛІІ Е 26, з с. Ляшки Ярославського стар.; Балик. *Рукописи Перем. гр.-кат. капітули*, 1973, с. 206, № 304; Gołos. *Manuscript Sources of Easter Chant*, с. 78; Antonowycz. *Ukrainische geistliche Musik*, S. 336 (mf № 14302; м/ф цього рукопису є також в РНБ — Р-473); Jasinowskyj. *Znaczenie eparchii przemyskiej*, s. 413, № 28; Малинина. *Древнерусские церковные рукописи в Национальной библиотеке Варшавы*, с. 35, № 22; *Rękopisy cerkiewnosłowiańskie w Polsce*, s. 188, № 389; *Inwentarz rękopisów Biblioteki Kapituły Greckokatolickiej w Przemyślu*, s. 118–119.

№ 141

60–70 рр. XVII ст.

Варшава, ВН, 12072 І

4°, 221 арк. (арк. 1–221 в збірнику 12059 І, див. № 142 нашого Каталогу), , без поч. і кін.; пропуски в сер.; дрібн. півустав; в оправі з орнам. витисками, не держиться основи. Орнам. заставки, ініціали — плетінка і рослинно-квіткові мотиви. В. зн.: Каманін, №№ 810–812 — 1663–1670 рр.; Каманін, №№ 960–961 — 1652–1658 рр.

З.: неясний запис з датою 6 лютого 1773 р. (арк. 21 зв.); азбука та приказка «Сину з молодості набувай науки» (арк. 99 зв.); вправи з написання нот (арк. 159). З б-ки гр.-кат. капітули в Перемишлі, куди надійшов з с. Борхів.

Октоїх з воскресними ірмосами, поч. з гласу 2 пісні 2 (арк. 1–35 зв.);

подобні (арк. 35 зв.–43);

ірмоси на свята, поч. з неділі перед Різдом Христовим, в кін. пізнішого часу *славники* на 8 гласів (арк. 43–159 зв.);

ірмоси столпові (арк. 160–221 зв.).

Календарно-мінейний структур. тип.

Лит.: Балик. *Рукописи Перем. гр.-кат. капітули*, 1973, с. 206, № 309; Gołos. *Manuscript Sources of Easter Chant*, с. 79; Antonowycz. *Ukrainische geistliche Musik*, S. 335 (mf № 14318; м/ф цього рукопису є також в РНБ — Р-478); Jasinowskyj. *Znaczenie eparchii przemyskiej*, s. 413, № 33; Малинина. *Древнерусские церковные рукописи в Национальной библиотеке Варшавы*, с. 28–29, № 15; *Rękopisy cerkiewnosłowiańskie w Polsce*, s. 191, № 394; *Inwentarz rękopisów Biblioteki Kapituły Greckokatolickiej w Przemyślu*, s. 123.

№ 142

60–70 рр. XVII ст.

Варшава, ВН, 12064 І

4°, 70 арк., без поч. і кін.; скоропис; в оправі з орнам. витисками, не держиться основи. Орнам. заставки, ініціали — квіткові мотиви стародрук. типу. В. зн.: Каманін, №№ 1078–1079 — 1665–1673 рр.

«Сей Ярмолой младенца Миколая Брилинскаго» (арк. 287 зв.); «Року Божія 1740 на Зачатіє пресвятыя Богородици гром был великий в полунощи» (арк. 250 зв.). З б-ки гр.-кат. капітули в Перемишлі, куди надійшов з с. Воля Олещицька.

Октоїх–Ірмологіон, поч. з догматика 7 гласу (арк. 222–287);

подобні — обірвано на 5 гласі (арк. 287–293 зв.); в кін. 2 дод. арк. — уривок вересневої Мінеї.

Гласовий структур. тип.

Лит.: Балик. *Рукописи Перем. гр.-кат. капітули*, 1973, с. 206, № 309; Antonowycz. *Ukrainische geistliche Musik*, S. 336 (mf № 14318); м/ф цього рукопису є також в РНБ — Р-478); Jasinowskyj.

ірмоси Обрізанню, стихири та ірмоси на Богоявлення, Різдво Христове (арк. 127–205 зв.);
 подобні, гласи 6–8; ірмоси в неділю перед Різдвом Христовим, стихири на Різдво Христове; подобні, гласи 5–6 (арк. 206–215 зв.);
 Октоїх з воскресними ірмосами, гласи 6–8 — обірвано (арк. 216–229 зв.).
Вказ. напів: **київський** — кондак Богородиці (арк. 179);
болгарський — кондак Богородиці (арк. 34).

Календарно-мінейний структ. тип.

Лит.: Ісаєвич. Братства і укр. муз. культура, с. 54; Балик. Рукописи Перем. гр.-кат. капітули, 1974, с. 241, № 645; Jasinowskij. Znaczenie eparchii przemyskiej, s. 414, № 56; Малинина. Древнерусские церковные рукописи в Национальной библиотеке Варшавы, с. 42–43, № 30; *Rękopisy cerkiewnoświąteczne w Polsce*, s. 202, № 417; *Inwentarz rękopisów Biblioteki Kapituły Greckokatolickiej w Przemyślu*, s. 119.

№ 145 **1662 р., м. Вітебськ** (арк. 195) **Вільнюс, БАН, F-19-119**
біл.

4°, 215 арк., без поч. і кін., між арк. 200–210 пропуск, арк. 208–212 повинні бути між арк. 164–165; дрібн. півустав; сторожі, фіти; в пізнішій оправі. Орнам. заставки, ініціали — стародрук. типу рослинні мотиви. В. зн.: *паяц*.

«Сей Ирмолой Євстафія Івановича М. І. К. М. мѣста Витепска, куплен у пана Керштона Крыстиана, дано за него талеров 9» (арк. 181); 1728 р. належав Янові Ігольнику, жителю Вітебська (польськ., арк. 201 і далі). Надійшов 1866 р. з Вітебської Заручаївської церкви Різдва Христового, привіз А. В. Рачинський.

Октоїх–Ірмологіон, поч. з гласу 4 пісні 3 (арк. 1–78);

стихири і декілька канонів — преп. Симеону Столпнику, прор. Захарії, Чуду арх. Михаїла, Різдву Пресв. Богородиці, Воздвиженню, зачатію св. Іоана Предтечі, на преставлення ап. Іоана Богослова, Покров, св.-вмч. Дмитрію, преп. Безср. Козьмі і Даміану, на собор арх. Михаїла, св. Іоану Златоустому, на Введення, преп. Саві, в неділю Праотців, в неділю перед Різдвом Христовим, на Різдво Христове стихири, «послідованіє часов царских», два канони (тропарі), стихири в неділю після Різдва Христового, на Обрізання, Богоявлення, Трьом святителям, на Стрітень канон (тропарі), стихири Благовіщенню, на Різдво св. Іоана Предтечі, апп. Петру і Павлу, св.-муч. Макавеям, Преображенню, Успінню Пресв. Богородиці, включаючи канон (тропарі), Усікновенню глави, канон (тропарі) на В'їхання, канон (тропарі) св. Духу, уривок (арк. 79–181); піснеспіви Вел. посту, в кін. у Вел. суботу (арк. 182–200 зв.);

блаженні — без поч., Літургія, степенні–антифони 4 гласу, богородичні на 8 гласів, канон (тропарі) і стихири св. Духу, уривки літургії Пржедеосвященної та ірмосів в неділю Топину, в кін. уривок Страстей (арк. 201–215 зв.).

Вказ. напів: **підгірський** — многомилостивое (без поч.), поч. стишком *убившему царя* (арк. 205);

болгарський — стихири на собор арх. Михаїла *Огненними устами, Ідеже осияєт* (арк. 102, 102 зв.), на Різдво Христове *Во вертеп вселился, Слава во вишних Богу* (арк. 127, 128 зв.), в суботу Мясопусну *Єгда поставятся*, кондак Богородиці (арк. 183, 188), на Утрени Чотиридесятниці тропар *Покаяния отверзи*, антифони 4 гласу *От юности моя* (арк. 184 зв., 205 зв.), в неділю Цвітну стихира *Днес благодат*, на Різдво Богородиці *Сей день господен* (арк. 189 зв., 88), на поклоніння Чесному Хресту *Прийдіте вірнії, Прийдіте людие, Днесь владика, Днесь іже неприкосновенний* (арк. 90 зв.–92); Введенню *Днесь боговмістимий* (арк. 107 зв.), свт. Миколаю *Наслідниче божий*, Трьом святителям *Днесь душа* (арк. 113 зв., 153 зв.), Благовіщенню *Послан бисть*, в неділю Цвітну *Пржеде шести дней* (арк. 162 зв., 197 зв.), богородичні на 8 гласів *Грішних молитви* — **болгарського напіву ?** (арк. 206).

Гласовий структур. тип.

Лит.: Добрянский. *Описание рукописей*, с. 273, № 119 (85); Карский. *Белоруссы*, т. 1, с. 394, № 92; Ластоўскі. *Гісторыя*, с. 577; Николаев. *Палата книгописная*, с. 202.

№ 146* 1662 р.

Житомир, Волинське епарх. дrevлехр.

4°, 350 арк. Належав свящ. Мацієвському.

Лит.: Перетц. *Отчет об экскурсии...* в Житомир, с. 127, № 152.

№ 147 1662 рр., Феофіл, інок, Супрасльський м-р біл.

Вільнюс, LMAVB, F-19-115

Тит: *ІРМОЛОЙ Твореніє Прѣнаго вѣща ншго ІОАННА ДАМАСКІНА ѿ прѣчихъ Бѣносныхъ вѣтѣцъ помѡщію ѣже свѣшше Бѣтвѣныа вѣти Повелѣніемъ же Іиснепревелебн: в Бѡзе вѡ мѣти гдѣна вѣща ВѢБРЕСАИ КОЛѢНДЫ Ярхїейкпа Полоцкого вѣтѣскѡ: Мстислѣскѡ: вѣкпа Березвецѣ: Лещїнскѡ: ѿ Супрасл[с]кѡ: Ярхїмадрѣ: Митрополїи Кїевскоѡ Галицкѡ: ѿ всеа Рѡсїи Ядминїстратора: Выписанъ ѣсть в Рѡкѣ гдѣнѣ" 4хѣ в Мѣца декабѣ: кдѣ в Супраїлїи. (арк. 13).*

2 F° (38x23,5 см), 294 арк., сторінки в рамках, внутрішні у подвійних, нумерація арк. XIX ст. чорним чорнилом, окремі арк. пошкоджені і забруднені; вправний крупний півустав, особливо ж початковому у обиходному розділі, згодом поступово ущільнюється; на початку два арк., на арк. 22–22 зв. і наприкінці кодексу тексти писані пізнішим дрібнішим почерком, які переважно повторюють репертуар (головно на арк. 277 зв.–294); у словесному тексті акценти й предихові знаки, надрядкові літери і титла; мова церковнослов'янська в київській редакції, з окремими елементами новобалканського впливу (*аггел* замість давнішого *ангел*), живомовними вкрапленнями — *цару* (арк. 225 зв., 275), зосібна у наголосах *прѡстїи*, *гѡву* (арк. 16 зв., 251), *тайной*, а не *тайней* (арк. 22 зв.) та ін.; характерною палеографічною рисою писаря є написання літери *к* з ламаним правим нижнім елементом, нерідко вживає літеру *зіло s* у невластивих позиціях (теж, очевидно, в руслі новобалканського вишуканого стилю) — *сѡки сѡри*, (арк. 61, 227); деякі літери мають видовжені елементи, які завершуються на бокових полях, особливо ж літер *ѡ*; для ущільнення письма вживає лігатур *тв*, *тн*.

Н.: київська квадратна, нотки у формі прямокутників і квадратиків, лівий бік яких трохи піднятий вверх; тривалості від льонги і бревєс (у закінченнях піснеспівів) до вісімок — під ребром по дві і чотири, іноді шість ноток та поодинок з хвостиками, вживаються і нотки з крапками; ключ у формі лат. літери *C*, на лінійках 3, 1, 4; на початку пс. *На ріці вавилонстей* після ключа на 1-й лінійці на 3-й лінійці перекреслена вертикальною лінією літера *C* (*alla breve* ?); наприкінці кожного рядка реклами-сторожі; досить часто вживають фіти, як у вигляді літери тети *ѡ*, так і у формі розгорнутих вокалізів без словесного тексту — напр., в ірмосах 2 гласу (арк. 61, 63 зв., 65 зв. 67), каноні на В'їхання з фітою та розписом (арк. 216 зв.–218), *Нинї сили небеснїї* (арк. 211–211 зв.) та ін.; вживаються також знаки повторення (циноброю, арк. 211 зв.) мелодичної фрази чи речення; у словесному тексті повтори і закінчення відзначені більшими червоними крапками, зокрема у складних піснеспївах *О тебе радуєтсѡ*, *Нинї сили небеснїї* (арк. 211 зв., 212 зв.–213).

Д.: яскравий мистецький декор охоплює кольорові орнам. заставки, великі ініціали — квіткові мотиви, мініатюри на цілу стор. і в заставках та ініціалах; мініатюри: св. Іоан Дамаскин за переписом Ірмолая і з зображенням розгорнутого Ірмолая – догматик 1 гласу *Всемирную славу* київською нотою на 4-х (!) лінійках, внизу 4-рядковий вірш *Іоанъ Дамаскинъ цѣлѡ дшѣи стѡи* (в цілій арк. 13 зв.), 23, 52, 57 — ангел грає на гітарі, 80 — на віолончелі, 85, 101, 134, 140, 153, 166, 180 — в заставці 4 ангели грають на віолончелі, фаготі, гітарі та арфі, 186 — два ангели з трубами, 227); гравюри; жировицька Богоматір (арк. 148, 254); на арк. 23 вирізано орнам. ініціал *В*; нерідко зображення кореспондує із образами в словесному тексті — «коня і всадника» ілюструє малюнок коня в ініціалі (арк. 140)

О.: дві дошки в темкоричневій шкірі, пошкоджена, мабуть, XVIII ст., сліди двох замочків; на внутрішній частині верхн. обкладинки внизу дрібн. почерком дві лінійки нот скорописом «[Тебе поем, тебе бл]агословим, тебе благодарим».

В. зн.: основний текст – гербовий щит з лілією (за Діановою № 1064 – 1655 р.), пізніші арк. датуються кін. XVII – поч. XVIII ст. (Морозова. *Кириллические рукописные книги, хранящиеся в Вильнюсе*, с. 45).

3.: низом посторінковий запис писаря акуратним і заокругленим крупним скорописом про написання рукопису: Рокъ нашего Іс Хрѣта ахъвъ-раго при дѣжавѣ великаго Крѡла Іоана Казимѣра за вѣгословенне" и повеленіемъ Его мѣти гдѣна ѡца Кнѣ Гавриѣла Коледы Ямнинстрѣтора Метрополѣа Кневское Галицкое и всей росѣи. Написана высть, сѣя Кнѣга гл҃големѣа Ім҃оло" в монастырѣ Свѣспаско". Къ чтѣи и хвале гдѣу бѣу в трѡце стѣк" Единомѣ. Во храмѣ Бл҃говѣщенїа Прѣстѣк" влѣцѣи нашеа вѣца, прѣд Дѣви Марїа. И О҃тго всехвалнаго Свѣлиста Хѣа Іоана Бг҃ослова. Вѣчне ники" ненарѣшно, ани ѡнѣто ѡ вышь мененого і храма. а Яще вы ктѡ дерзидѣла ѡлѣчнти, О҃нѣ Кнѣгѣ, іавны" или та"ны" обычае" ѡ вы" речена" храма: клятва на не" стѣѣ вѣгоноснѣѣ ѡцѣ, иже возложиша на вѡхѣщѣиѣи же нѣа. (?) И сѣдѣ емѣ во страшноѣ втрѡрѣе пришеѣтвїе гдѣа вѣа и О҃нѣа нашеа Іс Хрѣта а трѣдѣны"са разѣ недостатѡны" во іноцѣ названы" Феофи". Іно господѣе ѡцѣи и крѣлошѣне врата о Хѣ, поіше гдѣ бѣу на сѣ Кнѣзе, или препѣсѣище: яще возмнѣиѣса, или обрѣцѣиѣса чтѡ недѣгодно: понеже не Ягѣла но чѣла грѣшнаго врѣнѣна рѣка писѣше и҃грѣк[ш]ѣѣ: мѣю Хѣ рады исправѣа"те не кленѣцѣе, но вѣгословѣиѣе процѣнѣиѣи сподѡвѣиѣте да и сѣми процѣнѣиѣе прѣмѣлѣте ѡ гдѣа нѣшеа Ісѣа Хѣ. Которомѣу з ѡцѣ" и О҃ дѣо" Чѣстѣ и Хвала на вѣки Яминѣ. (арк. 23–49); в кін. книги: «Сей Ермологїи Супрасльскоѣ благовещенскоѣ церкви» (сер. XIX ст., арк. 294), на прикінцевих арк. проби пера ост. чв. XVIII – сер. XIX ст., зокрема текст «Под твою милость прибѣгаемъ Богородице Дво» (без нот).

П.: до Вілююса з Супрасльскогo м-ря надїйшов 1877 р.; сигнатури і печатки – наклейка «Рукописное Отделение Виленской Публичной библиотеки, № 13 115», печатки Віленської Центральної б-ки АН (лит. мовою).

<ДОПОВНЕННЯ>: О҃нѣ пѣнѣ за о҃сѡпшихѣ. Поѣмѣ на лѣтѣр҃гїи – Дѣ гнѣвѣ (переклад церковнослов'янською мовою латанського гимну *Dies irae*), *Блажен муж*, в кін. іншим почерком *Ангел вопияше* (арк. 1–3 зв.).

УКАЗ ІРМОСАМ — Октоїха Мінеї, Постної і Цвітної Тріоді, Богородичника, серед пам'ятей – перенесення мощей свт. Николая (9.05), (арк. 3–12);

<ОБИХОД> – всеношне бденіє: пс. 103 *Благословї дшѣ моѡ гѡспѡда*, основний текст доповнений в нотах і на полях стишками без нот; катизма 1, антифон 1 *Блажѣ мѣѣ*, *О нами бѣѣ*, Літургїя *Слѡужѣа Бѡжѣа прѡстого напѣлѣ* (на відпусті згадується великий Крѡль *імярек* і єпископ *імярек*); трѡхи пізнішим дрібнішим почерком світильні в дні вел. тижня, в кін. *Благодарим ти Христе Боже наш і Вечери твоєї тайної* (арк. 14–22 зв.);

ОКТОЇХ ВОСКР.–ІРМОЛОГІОН, гласи 1–8, у кожному гласі догматики з богородичними, сїдальні, степенні-антифони, без нот прокимни; ірмоси починаються з нової сторінки й оздоблені заставками та вел. ініціалами з мініатюрами, в глосах поряд з нумерацією ірмосів є вказівки на богослужбне призначення, циноброю і з пізнішими доповненнями чорним чорнилом; кількість ірмосів за гласами: 1 – 99, 2 – 93, 3 – 72, 4 – 127, 5 48, 6 – 62, 7 – 52 – 8 – 100, загальна кількість – 653 (арк. 23–207); в кін. величання трѡом Святителям *Величаем тя святителю* (арк. 207 зв.);

ТРІОДЬ ПОСТНА і ЦВІТНА: пс. *На рѣцѣ вавилѡнѣстѣѣ*, стихирѣ *Покаїнна ѡверзїи*, *На спасѣннѣа стѣсѣа*, *Яножествѡ содѣлїннѣ мїи зѡлѣ*, прокимни *Не ѡвратї лицѣ твоѣго і Дѣа есїи достоїнїе*, трѡпарі на часах Гѡспѡди *їже прѣсвѣаты* та ін., Літургїя Прѣждеосвященна, за херувимську з початковим орнам. ініцалом *Нїнѣ сїлы невѣснѣа*, в сер. тексту знак повторення, задостойник *Ѡ тѣвѣ рѣдѣѣсѣа*, два киноники *Вкѡсїте и о҃вїдѣте та Благословїи гѡспѡда*, канон (ірмоси) в недѣлю Хрестопоклонну *Божѣствѣнѣа прѡдѡбразїи*, кондак Богородиці, канон (трѡпарі) на В'їханнѣ *Изѣ о҃ч" младѣнѣа* – з фітами, у Вел. четвер *Вечѣри твоѣ тайнѣѣ*, стихирѣ у Вел. п'ятницю *Дѣвѣ лѣкѣвѣ говторїи*, *Кѡды" ѡ свѣтѣа*, *Распѣншѣа тїи Хѣ всѣа тѣа*, *Совлекѡша с менѣ рїзѣ моѡ*, *Плѣцїи своїи*, *Тѣбѣ*

одѣющагося свѣто", у Вел. суботу величїе" тл животодавче та ін., Да моучить всѣка плоть; на Воскресіння канон (тропарі) Очисти" чвствїа і з ладовими мутаціями стихири; в неділю 7 після Пасхи св. Отців Изъ чрева родица та ін.; в неділю П'ятидесятниці Приїдѣте лїдїе з виписаними фітними вокалізами, Преславноа днѣ та ін. (арк. 208–238);

СТИХИРИ з МІНЕї (без окремої рубрики): на Введення днѣ вѣрїи, днѣ цркѣ одшєвлєнаа, Ты проро"; Рѣнїки перед Рїздвом Христовим, на Рїздво Христове стихири Явгѣстѣ єдино нача[л]ствѣющѣ на землї та ін.; розниї перед Богоявленням (з фітами), стихири Преклонїлз єси глѣвѣ та ін. (з розкритми фітами); Петру і Павлу Трїкратны" вопрошенїе", на Успїння Богочалны" мановєнїе" (з розкритими фітними вокалізами) (арк. 238–253 зв.);

ПОДОБНІ СТИХИРАМ, глас 1 Невєсны" чїно", окремі з фітними вокалізами (арк. 254–262);

богородичні на 8 гласів, глас 1 Грѣ"ныѣ моли"вы; на молебєн на 8 гласів Избави ѿ вѣ" (арк. 262 зв.–266);

партесний піснеспїв до і після прийняття страви Ямї. Благодарї" тл хрїте бже на", поголосники: Ямыш[акант], Тен[о]ѣ, Ял", Бл" (рукою того ж писаря, арк. 266 зв.–267);

СТИХИРИ та ін.: стихира на Рїздво Богородиці О дївноє чѣдо та ін.; на преставлення Іоана Богослова Чїна грѣмова та ін. (фітні вокалізи); Благовїщення Благовѣствѣетѣ Гаврїїлз, припїв на 9-й пісні канону Благовѣствѣ" землє; на В'їхання в Єрусалим по 50 псалмі Днєсь благода", Петру і Павлу Кїими пѣсєніими добротїми та ін.; Преображенню Прокрѣзлз воскресїенїе; кондак Ісусу Хр. Возврїнїны" воеводо; Трьом Святителям Человѣцы вѣжїи; Преполовленню стихира Прокрѣтившєса братїе; на Рїздво Іоана Предтечі Богородице ты єси лоза з ремаркою се коли изволи"по"; на Зшєствїя Св. Духа стихира Царѣ невєсны" (з фітним вокалізом); на ісповїдання православної віри Амвросїя Медиолянського Тебє Бѣга хвалї" (арк. 267 зв.–277);

Інший пізніший почерк, повтори піснеспїв, писаних вище: у Вел. суботу надробне величан" тл животодавче хрїте та ін., стихира надгробна з фітним вокалізом При"дѣте оублажи" Ивсїфа, апостола Іоану Богослову (8.05) сїдальні Япостола всїи ѿ Оученика Христова та Глѣвїнѣ рївѣ лѣленїа, полієлей Памл" пѣти" Апостоловѣ; стихири св. Отцям після 16.07 Изъ чрева родица та ін., в кїн. кондак Возбранной... — обїрвано (арк. 277 зв.–282 зв.);

МНОГОМИЛОСТИВОЄ: величання, припїви на 9-й пісні канонів (без нот): на Рїздво Богородиці і т. д. (основний писар, арк. 283–287 зв.)

СІДАЛЬНІ та ПОЛІЄЛЕї, з уставними ремарками: в неділю "Цвітєносную" Го вѣ"вы оѣмнѣ очїщенє дѣшами та полієлей На престолѣ Хрѣвѣствѣтїи, в неділю Тоїну Стрѣха радї Іуде"скаго та полієлей Видлз молз ревра, сїдальні на Преполовлення вѣтѣ єдєецз помышлєнїа, Вознесїння Янгалѣ" двлѣщї"са та полієлей На горѣ вѣшѣ єлєвїскѣ, сїдальні на Зшєствїя св. Духа Прадїнїка преполѣленїе та полієлей Спасовы рачїтелї, сїдальні на Утрєні в понєдїлок Пон ѿ воспѣван, сїдальні св. Іоану Богослову (26.09)

Ты снѣ наречеся і стихири **вѣлѣ на перси, Небѣнѣю дверѣ** (інший пізніший почерк, арк. 288–294).

Вказ. написи: простий — Літургія (арк. 16 зв.);

Гласовий структ. тип.

Публ.: Шевчук. Ирмологион, с. 628, іл. (богородичний гласу 1 *Гришних молитви*, арк. 262 зв.).

Літ.: Добрянский. *Описание рукописей*, с. 262–268, № 115; *Археологический сборник*, т. 9, с. 254; Перетц. *Историко-литературные исследования*, т. 1, ч. 1, с. 377; ч. 2, с. 16; Перетц. "Dies irae" в русских переводах; Карский. *Белоруссы*, т. 1, с. 394, № 91; Конотоп. Супрасльський Ирмологион, с. 119; Ясіноўскі. Беларускія ірмалой, с. 54; Ніколаеў. *Палата кнігопісная*, с. 225; Picarda. *The Evolution*, с. 333; Іванов. *Навчання. церковного співу*, с. 207; Ясіновський Церковно-співочі ініціативи, 52–53; Ясіновський. Матеріяли до біографічного словника, с. 127; Морозова. *Кириллические рукописные книги, хранящиеся в Вильнюсе*, с. 45.

№ 148 1663 р., Климентій Канчужський, ієрм., уставник, Львів, ЛНБ, НТШ 164 Преображенський м-р, с. Спасів, Київ, ІЛ, арх. Франка, 4823, арк. 47;

Післямова переписувача: «Доздѣ еже по бозѣ совершение пріят сія книга рекомья Іермолой в лѣто от воплощения сына божія 1663 мца іюля дня 17. В обители святого Спаса. При бытности Антонія Винницкого милостию божією православного епископа Премыскаго и Самборского. Списася многогрѣшным іеромонахом Климентієм Канчужким. На той час уставником святого Спаса будучим [...]» (арк. з арх. Франка);

4°, (арх. Франка), 391 + 1 прикінцевий арк. (арх. Франка), на поч. бракує 17 арк., в кін. відрізано 1 або 2 арк.), первісна фольція кирилицею арк. 18–397; дрібн. півустав; 8 рядків на стор.

Н: київська, нотки квадратні, ключ С на 1, 3 і 4 лінійках; сторожі лише на арк. 191–195 зв. (подобні стихирам 1–5 гласів); мутації, фітні вокалізи розкриті.

О: збереглася лише нижня обкладинка з орнаментальними витисками

Д: орнам. заставки, ініціали — майстерна кольорова плетінка.

В. зн.: Laucevičius, №№ 3474 і 2982 — 1662–1664 рр.

З: «Антоний Боринський потгпѣсалься попо[вич – ?]» і лат. «Antiniy Boryns[ki]», грубий почерк кін. XVIII ст. (арк. 190 зв.).

П.: з 6-ки перем. еп., печатки «Antoni Winnicki episkop przemyski y samborski»; «Печать кап.[ігульної] катедри прем[скої] с.[вятого] Іоан.[а] Крест.[ителя]»; належав до 6-ки Перем. капітули, звідки випозичив І. Франко і пізніше бл. 1905 р передав до 6-ки НТШ, а останній арк. з вихідним літописом залишив у себе; ст. шифр НТШ № 197а, № 173 Пров. (олівцем і чорнилом на залишку паперової обгортки).

<ОБИХОД>: Задостойник *О тобі радується*, кондак Богородиці, пізнішого часу стихира *Іже образу твоєму* (арк. 1–5 зв.).

ОКТОЇХ–ІРМОЛОГІОН (арк. 6–190).

ПОДОБНІ СТИХИРАМ (арк. 191–204).

<МІНЕЯ празн. – ТРІОДЬ>: стихири преп. Симеону Столпнику, прор. Захарії, собор арх. Михаїла, Різдво Пресв. Богородиці, Воздвиження Чесного Хреста, зачатію св. Йоана Хрестителя, на преставлення ап. Йоана Богослова, Покров Пресв. Богородиці, вмч. Дмитрію, преп. Козьмі та Деміяну, Введенню Пресв. Богородиці, свт. Миколаю, в неділю св. Праотців, ірмоси перед Різдвом Христовим, стихири і два канони (тропарі) на Різдво Христове, стихири на Обрізання, ірмоси перед Богоявленням, стихири на Богоявлення, припиви Трьом святителям, стихири на Стрітіння; в неділі перед Вел. постом – Блудного сина стихири і псалом *На ріці Вавилонстей*, стихира в неділю Сирну *Сіде Адам*; у Вел. піст тропар *Покаяння отверзи*, два прокимни, літургія Преждеосвященна, в неділю 1 Вел. посту стихири *Во тмі гріховні*, в неділю 3 *Пособивий господи*, припів на Благовіщення, в неділю Цвітну стихира *Днес благодат* і канон (тропарі), тропарі у Вел. понеділок *Се жених гряде в*

полунощи і Вел. четвер *Єгда славніи ученици, Вечери твоєї тайней*, стихир на умовеніє ног, Страсті, стихира у Вел. п'ятницю *Тебе одіючагося*, у Вел. суботу припиви, *Воскресни Боже*, канон (тропарі), *Да молчит всякая плоть*, на Воскресіння канон (ірмоси з тропарями) і стихир на 9-й пісні канону; стихир в неділю Томину *Человіколюбче велиє*, на Зшестя св. Духа; стихир ап. Петру і Павлу, в неділю св. Отців, Преображенню, Успінню Пресв. Богородиці (арк. 205378 зв.).

ОГЛАВЛЕНІЄ (арк. 381–391 зв. та 1 арк. в арх. Франка).

Вказ. напиви: острозький — *О тобі радується*, кондак Богородиці (арк. 1, 3 зв.);

болгарський — кондак Богородиці, сідален *Премудрости на перси, Бог господь, Воскресни Боже* (арк. 2, 199, 200, 337 зв.).

Гласовий структ. тип.

Лит.: Хроніка НТШ, 1906, вип. II, с. 19; Франко. Кінцеві записи; Будовниц. *Словарь*, с. 133 (з помилками; дата 1673 р., Кангузкий); Ясиновський. *Нотолінійні рукописи*, с. 20, № 9; Конотоп. Особенности атрибуции, с. 99; Ясиновський. Нотний Ірмолой з колекції Івана Франка; Ясиновський. Методологічне значення, с. 87–88; Ясиновський. Ірмологіни; Ясиновський. Нотні рукописи в колекції НТШ, с. 137; Jasinowskyj. Znaczenie eparchii przemyskiej, s. 418, № 143; Корній. *Історія української музики*, ч. 1, с. 151, 290–291; Іванов. *Навчання церковного співу*, с. 207 (неточності); Ясиновський. Матеріяли до біографічного словника, с. 102–103.

№ 149 **1664 р., Петро, попович** (арк. 77) **Львів, НМЛ, Q 142**

4°, 363 арк., арк. 295–319 іншого почерку, без поч. і кін.; скоропис; сторожі; в новій оправі. Орнам. заставки, ініціали — плетінка і квіткові мотиви, в кольорі.

Належав до церкви Успіння Пресв. Богородиці с. Домаморич, підписав свящ. А. Волошинський (арк. 246 зв.). Надійшов 1909 р.

Літургія (арк. 1–5),

воскресні піснеспіви Октоїха (арк. 6–63);

подобні (арк. 64–75);

Ірмологіон, на 8 гласів (арк. 77–292);

стихир, поч. з Різдва Пресв. Богородиці, в кін. св. Духу (арк. 295–363 зв.).

Жанрово-тематичний структ. тип.

Вказ. напиви: київський — Літургія (арк. 1).

Лит.: Ясиновський. Український нотолінійний, с. 50; Ясиновський. Матеріяли до біографічного словника, с. 115.

№ 150* **1665 р.**

Дж.: Дзбановський. Лист до Преображенського, б. д., арк. 36.

№ 151 **1666 р. (?)** (арк. 133)

Львів, НМЛ, O 45

біл.

Мал. 4°, 411 арк., без поч. і кін., арк. місцями дуже пошкоджені, реставрований; дрібн. півустав різних почерків, скоропис; сторожі; в новій оправі. Орнам. заставки, ініціали — квіткові мотиви, в кольорі; на арк. 122 гравюра. В. зн.: Каманін, № 903 (?) — 1665 р.; Laucevičius, №№ 1217–1218 — 1630 і 1665 рр.

Надійшов 1909 р. з Білорусі.

Літургія, на 8 гласів *Хвалим благословим*, катавасії, богородичні, воскресні тропарі; *О тобі радується*, кондак Богородиці, *Предстал еси*, Херувимська пісня, Всеношне бденіє (арк. 1–42);

Октоїх–Ірмологіон (арк. 44–288);

стихир на свята, поч. з Різдва Христового (арк. 289–377);

подобні (арк. 377–385);

стихир на вход архиерея, указ ірмосів і стихир (арк. 385–411 зв.).

Вказ. напиви: болгарський — *Бог господь*, стихир *Прийдіте ублажим Іосифа, Прийдіте людие, Царю небесний* (арк. 13 зв., 318 зв., 334 зв., 343 зв.);

“през отца Смотрискаго” — Літургія (арк. 6); МС [Мелетія Смотрицького ?] —
Хваліте Господа (арк. 11).

Гласовий структ. тип.

Літ.: Цалай-Якименко. Київська школа музики, с. 25 (неточність у шифрі: Q 45), 152.

№ 152 **Ост. трет. XVII ст.** **Київ, НБУВ, ДА 82 Л.**

4°, 187 арк. + 4 арк. in 8° (вкладка між арк. 3–4), без поч. і кін.; дрібн. півустав; без оправи. Скромно орнам. ініціали. В. зн.: Каманін, №№ 780–782 — 1663–1666 рр. та *гличик* невстановленого типу.

Надійшов від Дмитра Богдашевського, ректора Київської ДА.

Октоїх–Ірмологіон, поч. з гласу 2 пісні 7 (арк. 1–148 зв.);

подобні (арк. 149–157 зв.);

стихири на свята, поч. з Різдва Христового, в кін. стихира в неділю Блудного сина

Отческаго дара (арк. 158–187 зв.); на вкладці 1-ї пол. XVIII ст. уривки ірмосів 5 і 2 гласів.

Гласовий структ. тип.

Літ.: Лебедев. Рукописи, с. 35, № 82 (Муз.645); Ясиновський. Нотні рукописи, с. 150, № 110.

№ 153 **Ост. трет. XVII ст.** **Київ, НБУВ, I, 5393**

4°, 1+319 арк., без поч., рукопис неповний; дрібн. півустав; в поновленій оправі, дві застібки. Орнам. заставки, ініціали, прикраси на полях — квіти, стародрук. мотиви; мініатюри (115) — в цілий арк., в заставках і на полях, реалістичні типи людей, архітектурні пейзажі, на арк. 158 зв. трубач; малював Дмитрій Петровський (арк. 248 зв.). В. зн.: Каманін, №№ 1047, 1052–1055 (?) — 1658–1691 рр. та невстановленого типу.

Належав Великій (Успенській) церкві Києво-Печерської лаври.

Октоїх–Ірмологіон, в кін. кожного гласу *Господи возвах* і подобні стихирам.

Вказ. напів: **болгарський** — *Господи возвах*, гласи 1–3 (арк. 43 зв., 87, 174 зв.).

Гласовий структ. тип.

Літ.: Ясиновський. Нотні рукописи, с. 146, № 38; Жолтовський. Художнє життя, с.154; Запаско. Українська рукописна книга, с. 114.

№ 154 **Ост. трет. XVII ст.** **Львів, ЛНБ, НТШ 66**

4°, 227 арк., без поч. і кін., арк. частково згліли; дрібн. півустав; сторожі; в новій оправі. Орнам. заставки — простенька плетінка. В. зн.: Каманін, №№ 1126–1131 — 1671–1688 рр.

Дар свящ. Остапа Нижанківського з Завадова 1902 р.

Сідальні на 8 гласів, без поч., на арк. 14 зв. уривок нотної азбуки (арк. 1–14 зв.);

воскресні піснеспіви Октоїха (арк. 15–76 зв.);

ірмоси на свята, поч. з неділі перед Різдом Христовим (арк. 76 зв.–180 зв.);

ірмоси столпові, в кін. глас 4 пісня 3 (арк. 181–227 зв.);

Календарно-мінейний структ. тип.

Літ.: Хроніка НТШ, 1903, вип. I, с. 51; Ясиновський. Нотолінійні рукописи, с. 18–19, № 5.

№ 155 **Ост. трет. XVII ст.** **Львів, ЛНБ, НД 109**

4°, 207 арк., без кін.; дрібн. півустав; в оправі з орнам. витисками. Орнам. заставки, ініціали — рослинні мотиви стародрук. типу; в заставках декілька майстерних мініатюр. В. зн.: Каманін, №№ 1046–1056 — 1658–1690 рр.

На арк. 86 зв. неясний запис 1749 р.

Октоїх–Ірмологіон (арк. 1–166 зв.);

подобні (арк. 167–173 зв.);

стихири на свята, поч. преп. Симеону Столпнику, серед них преп. Саві, преп.

Феодосію, св. Афанасію, в кін. стихира преп. Антонію (арк. 176–207 зв.).

Вказ. напів: **руський** — кондак Пресв. Богородиці (арк. 188 зв.);

болгарський — канон на В'їхання (арк. 189).

Гласовий структур. тип.

Лит.: Свенцицкий. Церковно- и русско-славянские, с. 381, № 66; Перетц. К истории, с. 47; Ясиновський. *Нотолінійні рукописи*, с. 34–35, № 42; Запаско. *Мистецькі рукописні пам'ятки*, с. 51–52, 68; Іванов. *Навчання церковного співу*, с. 159, 179; Запаско. *Мистецькі рукописні пам'ятки*, с. 51–52, № 65 (кін. XVII ст.).

№ 156 Ост. трет. XVII ст., **Николай Ярмолович,** **Львів, ЛНБ, НД 128**
ієрей, с. Лозина (арк. 24, 62, 84 зв.)

4°, 126 арк., без кін.; дрібн. півустав; в новій оправі. Орнам. заставки, ініціали, прикраси на полях — рослинні мотиви стародрук. типу. В. зн.: Lausevičius, №№ 37–38 — 1668–1690 рр.

Містить воскресні піснеспіви Октоїха з *Бог господь* і воскресними тропарями; подобні, глас 8 без кін.

Календарно-мінейний структур. тип.

Вказ. напів: **простий і болгарський** — *Бог господь* (у кожному гласі).

Лит.: Свенцицкий. Церковно- и русско-славянские, с. 382, № 77; Перетц. К истории, с. 47; Запаско. Використання, с. 37; Запаско. *Орнаментальне оформлення*, с. 148; Ясиновський. *Нотолінійні рукописи*, с. 39, № 53; Запаско. *Мистецтво української рукописної книги*, с. 74, 80; Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 110; Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 106 (датування помилкове — кін. XVIII ст.); Ясиновський. Матеріали до біографічного словника, с. 131.

№ 157 **Ост. трет. XVII ст.** **Львів, ЛНБ, БА 91**

4°, 420 арк., без поч.; дрібн. півустав; в пошкодженій оправі — збереглася лише нижня дошка з фрагментами шкіри. Орнам. заставки, ініціали — рослинні мотиви стародрук. типу, плетінка народного типу. В. зн.: *паяц* та *Alle mode papier*.

З.: «Хто богат, то всѣм брат, а хто нѣчо не має, того нѣхто не знає» (арк. 251 зв.); запис про купівлю рукопису за 10 золотих (арк. 255); «Сій Ярмолой отца Іоана Малогловскаго Курницкаго» (арк. 404 зв.). З б-ки Богословського товариства у Львові, № 177.

Октоїх–Ірмологіон, поч. з гласу 1 пісні 3 (арк. 1–301 зв.);

подобні (арк. 302–316);

стихири на свята, поч. з Різдва Христового (арк. 317–384 зв.);

канон на В'їхання, у Вел. четвер *Вечери твоєї тайней*, на умовеніє ног *Учеником показует*; «п'їніє Всеношноє»; вибрані стихири: преп. Симеону Столпнику, на Воздвиження Чесного Хреста, ап. Іоану Богослову, на Різдво Христове на литії *Волсви перстії*, на Обрізання; Херувимська пісня, *Достойно єсть*, в неділю Богоотців *Кров і огонь*, на Стрітень *Да отверзется дверь*, *Множество содіянных*, величання у Вел. суботу, киноник *Хвалите господа* (арк. 385–420).

Вказ. напів: **руський** — кондак Богородиці (арк. 338);

болгарський — подобен 6 гласу *Ангелскія пред ідут сили*, кондак Пресв. Богородиці, *Вошел еси*, канон в неділю Цвітну, *Достойно єсть* (арк. 310, 336 зв., 381 зв., 385, 413 зв.).

Гласовий структур. тип.

Лит.: Запаско. Використання, с. 45–47; Ясиновський. *Нотолінійні рукописи*, с. 60–61, № 104; Іванов. *Навчання церковного співу*, с. 149 (помилки).

№ 158 **Ост. трет. XVII ст.** **Львів, ЛНБ, ОН 518**

4°, 370 арк., без поч. на поч. арк. переплутані; дрібн. півустав; сторожі; в оправі з орнам. витисками. Орнам. заставки, ініціали — рослинні мотиви стародрук. типу, плетінка, в кольорі. В. зн.: Каманін, №№ 1125–1129 (?) — 1661–1676 рр.

З.: «Року божого 1748 мца мая дня 18 народилася Єлена у отца Базилия презвитера Тернѣвскаго» (арк. 370 зв.).

Господи возвах — без поч., *Бог господь*, богородичні — всі на 8 гласів, в неділю на троїчних *Достойно єсть, Отче вседержителю, Из мертвих видівше*; в неділю по непорочних *Ангелский собор* та ін., стихира *Воскрес Исус*, Літургія, стихирі на 9-й пісні канону Воскресіння, прокляття еретиків, постриг монахів, стихира на Різдво св. Іоана Предтечі *Звізда звіздам*, “сіє поєм на молебнах за здорових і хорих” — катавасії *Избави от бід* на 8 гласів (арк. 1–36 зв.);

воскресні піснеспіви співи Октоїха (арк. 37–111 зв.);

подобні (арк. 112–124 зв.);

ірмоси та стихирі на свята, поч. з Різдва Христового (арк. 124 зв.–289);

ірмоси столпові (арк. 291–370 зв.);

в кін. на 2-му дод. арк. польські набожні пісні, друк без нот.

Вказ. напів: **київський** — Літургія, киноник *Хваліте Господа* (арк. 24 зв., 30 зв.);

руський — *Бог господь*, поліелей *Хваліте імя Господне*, кондак Богородиці (арк. 9 зв., 22, 168 зв.);

болгарський — *Господи возвах*, в неділю по непорочних *Ангелский собор* та ін., на 9-й пісні канону на Воскресіння *Христовая пасха*, на троїчних *Достойно єсть, Бог господь* з воскресними тропарями, кондак Богородиці (арк. 1, 19–21, 32, 8, 11, 169 зв.);

грецький — *Докса патрі* (арк. 8).

Календарно-мінейний структур. тип.

Лит.: Ясиновський. *Нотолінійні рукописи*, с. 67, № 120; Петренко Літургія в українській церковній монодії, с. 60, 64, 65.

№ 159

Ост. трет. XVII ст.

Львів, НМЛ, Q 7

4°, 263 арк., без поч. і кін., між арк. 2–3 вел. пропуск; скоропис; фіти; в оправі з орнам витискама, 1 застібка. Орнам. заставки, ініціали — рослинні мотиви стародрук. типу, частина в наївному стилі. В. зн.: Каманін, №№ 1186–1187, 1189 — 1662–1669 рр.; *орел під короною*.

З.: «Сій Ярмолой церкви Ладенской, купил его [?] небозчик отець Григорій парох ладенській за талер битій за свое здравіє и отпущеніє грѣхов» (арк. 57 зв.–60 зв.).

Всеношне бденіє (арк. 1–2 зв.);

воскресні піснеспіви Октоїха (арк. 3–45 зв.);

подобні (арк. 46–54 зв.);

Ірмологіон, на 8 гласів — ірмоси “праздниковіє і столповіє” (арк. 55–234);

стихирі на свята, поч. з Різдва Христового, в кін. св. Духу (арк. 215–263 зв.).

Вказ. напів: **острозький** — *Блажен муж* (арк. 2);

болгарський — кондак Богородиці (арк. 247).

Жанрово-тематичний структур. тип.

Лит.: Ясиновський. *Український нотолінійний*, с. 50.

№ 160

Ост. трет. XVII ст.

Львів, НМЛ, Q 201

4°, 209 арк., без поч. і кін., між арк. 10–11 вел. пропуск, останній арк. в уривку; дрібн. півустав; в новій оправі. Орнам. заставки, ініціали — майстерні квіти (арк. 111, 163); мініатюри (2). В. зн.: Каманін, №№ 1223–1231 — 1663–1688 рр.

Надійшов 1911 р. з с. Кривча над Сяном.

Бог господь на 8 гласів, поліелей *Хваліте імя господне*, Літургія (арк. 1–10);

воскресні піснеспіви Октоїха, поч. з 3 гласу (арк. 11–39);

подобні (арк. 40–46);

ірмоси і стихирі на свята, поч. з Різдва Христового (арк. 47–166);

ірмоси столпові, глас 8 без кін. (арк. 163–209 зв.).

Вказ. напів: **київський** — *Бог господь*, Літургія (арк. 1, 3 зв.);

болгарський — *Бог господь*, кондак Богородиці (арк. 6, 87).

Календарно-мінейний структур. тип

також в РНБ — Р-465); Щапов. Православная рукописна книга в Польше, с. 72–73; Jasinowskyj. Znaczenie eparchii przemyskiej, s. 408, 412, № 17; Малинина. Древнерусские церковные рукописи в Национальной библиотеке Варшавы, с. 26, № 12; *Rękopisy cerkiewnosłowiańskie w Polsce*, s. 183, № 378; Ясіновський. Матеріяли до біографічного словника, с. 115; *Inwentarz rękopisów Biblioteki Kapituły Greckokatolickiej w Przemyślu*, s. 122.

№ 166 **1667 р., Александр Фефинович,** **Варшава, ВН, 12067 I**
с. Новосілки (арк. 233 зв.)

4°, 327 арк.; дрібн. півустав, на поч. декілька арк. пізнішого часу, арк. 323–327 з поч.; в оправі. Орнам. заставки, ініціали, кінцівки — рослинні мотиви, резетки народного типу, на полях зображення людей, людські обличчя, рук; на арк. 90 мініатюра; до верхн. обкладинки приклеєна гравюра.

«Сия книга сооружися многоръшным рабом Божиим Александром Фефиновичем в Новосілках року божого 1667» (переписувач, арк. 233 зв.); 1796 р. рукопис придбав Григорій Джиганевич у Демяна Копаневича за 7 золотих (арк. 67 зв.); 1759 р. помер Томаш Циснельський, випав великий сніг (арк. 314 зв.); 1894 р. рукопис належав о. Антонію Лаврівському, парохіві с. Одрехови (арк. 327 зв., наклейка на внутрішній частині оправі). 3 б-ки гр.-кат. капітули в Перемишлі.

Всеношне бденіє, *Бог господь*, Літургія, *Блажен муж* (арк. 1–6 зв., 323–327 зв.);
Октоїх–Ірмологіон, (арк. 7–233 зв.), погласиця *Ишов чернець*, без нот, XIX ст. (арк. 37 зв.);

подобні (арк. 234–241 зв.);

стихири на свята, поч. преп. Симеону Столпнику, в кін. ірмоси св. Григорію Богослову, на “умиреніє” церкви, стихири на прокляття єретиків (арк. 242–322).

Вказ. написи: **київський** — Всеношне бденіє, Літургія (арк. 323, 323 зв.);

болгарський — кондак Богородиці, стихири *Царю небесний*, *Вошел еси*, *Да познаєм братіє*, канон на В’їхання, стихира на прокляття єретиків, *Бог господь* (арк. 261, 297 зв., 306, 306 зв., 315, 305, 327 зв. і 2–4).

Гласовий структурний тип.

Лит.: Балик. Рукописи Перем. гр.-кат. капітули, 1973, с. 206, № 300; Gołos. Manuscript Sources of Easter Chant, с. 78; Antonowycz. *Ukrainische geistliche Musik*, S.334 (mf № 14296); м/ф цього рукопису є також в РНБ — Р-470); Щапов Я. Православная рукописна книга в Польше, с. 74; Jasinowskyj. Znaczenie eparchii przemyskiej, s. 413 № 24; *Sztuka iluminacji*, s. 51, N 34; Малинина. *Древнерусские церковные рукописи в Национальной библиотеке Варшавы*, с. 25, № 11; *Rękopisy cerkiewnosłowiańskie w Polsce*, s. 186–187, № 385; Ясіновський. Матеріяли до біографічного словника, с. 126; *Inwentarz rękopisów Biblioteki Kapituły Greckokatolickiej w Przemyślu*, s. 121–122.

№167* **1667 р., Андрій Маркевич, пресвітер** **Житомир**

Містить понад 350 арк. Орнам. заставки, ініціали. На зв. титульного арк. мініатюра — Іоан Дамаскин. Зберігався у Житомирі.

На арк. 350 зв. антифон 4 гласу *От юности мояя*.

Дж. і лит.: Дзбановський. Листи до Преображенського: від 13.VI.1927 р., 5.IX.1927 р. і б. д. (арк. 9 зв., 19, 38); Ясіновський. Матеріяли до біографічного словника, с. 110.

№ 168 **1669 р., Пархомій Паценка, ієромонах,** **Львів, НМЛ, О 25**
біл. **м. Слуцьк, м-р св.Трійці**

Тит.: Ірмолой алко Омогласник [...] Списаца [...] неромонаха Пархоміа Паценки на тот час в Слвцкѣ в обители святих [...] Троицы. Рокѣ божого 1669 авгѣста 16

8°, 393 арк., без кін.; дрібн. півустав; сторожі, фіти; в новій оправі. Орнам. заставки, ініціали — квіткові мотиви стародрук. типу; на арк. 1 зв. мініатюра — цар Давид з псалтерієм.

«Ten iermołoj [...] obywatela Waszeckiego spiwa [...] syn iego Mikołaj w bakaławra Bazyliego Sowkiewicza» (арк. 393 зв.). Надійшов з б-ки гр.-кат. капітули у Львові.

Всеношне бденіє, Літургія, задостойник *О тебе радується*, *С нами Бог*, кондак Пресв. Богородиці (арк. 1–19 зв.), погласиця *Ишов чернець*, без нот (арк. 21);
Октоїх–Ірмологіон (арк. 22–273);

подобні (арк. 274–282);
стихири на свята, поч. з Різдва Пресв. Богородиці, на арк. 331–360 Страсті, в кін.
без нот канон на Воскресіння — обірвано (арк. 283–393 зв.).

Вказ. напів: **київський** — Всеношне бденіє (арк. 1);

простий — кондак Богородиці (арк. 15 зв.);

болгарський — кондак Богородиці (арк. 17).

Гласовий структ. тип.

Публ.: Ясиновський. *Українські та білоруські нотолінійні Ірмолої*, с. 599, іл. 21 (тит. с., арк. 1).

Лит.: Петрушевич. *Сводная летопись: Дополнения*, с. 467–468; Ясіноўскі. *Беларускія Ірмалюі*, с. 54; Picarda. *The Evolution*, с. 333; Ніколаеў. *Палата кнігопісная*, с. 225; Гай дэ. Пікарда. *Царкоўная музыка на Беларусі*, с. 17; Ясіновський. Матеріяли до біографічного словника, с. 115.

№ 169 1669 р., Максим Васильович Корейша Мінськ, ДББ, 091/316

біл. (арк. 95, 118, 187 зв., 236)

4°, 382 арк., без поч., арк. 342 пізніший, арк. 343–382 з іншого рукопису; дрібн. півустав; в знищеній оправі, лише нижня обкладинка — картон, шкіра. Орнам. заставки, ініціали — майстерні рослинні та квіткові мотиви стародрук. типу.

«Ten Ten [!] Iermołoy kupilem u Michała Jermołowicza dałem za ne trzy talary [...] Roku 1700» (арк. 233); «Pan hardy chlieb twardy piynica na kolku trudno się pożywić chudemu pacholku» (арк. 337); «Ten Jermołoi [...] xiądza Pozniaka parocha Starolepelskiego darował dla [...] w roku 1793 [...]» (арк. 371 зв.–380). До Вітебського церковно–археологічного музею надійшов від М. Ф. Кусцинського.

Октоїх–Ірмологіон, поч. з сідальних 1 гласу (арк. 1–268 зв.);

подобні (арк. 269–279);

ірмоси в неділю перед Різдом Христовим, стихири на свята, поч. з Різдва Христового, включаючи з Тріоді, в кін. стихира на вход архиерея (арк. 279 зв.–341 зв.);

пізнішого часу стихира *Іже образу твоєму*, іншого почерку Страсті — без кін. (арк. 342–382 зв.).

Вказ. напів: **простий** — *Воскресни Боже* (арк. 312);

болгарський — стихира *Царю небесний* (арк. 317 зв.).

Гласовий структ. тип.

Лит.: Довгялло, Никифоровский. *Описание предметов*, с. 50, № 3 Ясіновський. Матеріяли до біографічного словника, с. 105.

№ 170 1670 р., «во Островѣ мѣстѣ Монастирищах» Київ, НБУВ, ДА П.646

4°, 386 арк., арк. 2, 5 пізніші; дрібн. півустав; фіти, частина нотного тексту з сторожами — окремі лінійки; в пізнішій оправі — картон в шкірі з орнам. витискама. Орнам. заставки, ініціали, прикраси на полях — рослинні мотиви стародрук. типу; мініатюри(14) в цілій арк., в заставках, на полях — простонародні типи людей, на арк. 1 цар Давид з псалтерієм, на пізнішому арк. 2 відбита гравюра.

Переписувач: «Спробувати пера и чернила чи добре буде писати» (арк. 301 зв.); приказка «Хто богат, то всѣм брат, а в кого нѣкого немає і нѣхто того дбає», XVIII ст. (арк. 344 зв.); «С числа книг протопопа гадяцкаго Василя Антоновича, № 43» (на форзаці). Надійшов від законовчителя Ніжинського ліцею А. Ф. Хойнацького.

Всеношне бденіє, літургії св. Іоана Златоустого та св. Василя Великого, причасник *Во память вічную*, на 8 гласів богородичні, троїчні, *Бог господь* з воскресними тропарями, “запів” – глас 1 *Хвалим богословим* (арк. 2–37);

Октоїх–Ірмологіон (арк. 38–277);

подобні (арк. 278–288 зв.);

стихири на свята: преп. Симеону Столпнику, преп. Саві Освященному, св. Афанасію, преп. Феодосію, преп. Антонію, на Різдво Христове, Хрещення, припіві Трьом святителям, стихири та ін. піснеспіві в неділі перед Вел.

постом; вибрані піснеспіви Вел. посту, канон (ірмоси та тропарі) і стихири на Воскресіння, стихири св. Духу, апп. Петру і Павлу, в неділю св. Отців, Преображенню, Успінню Пресв. Богородиці, в кін. ірмоси умиренню церкви *Коня і всадника* (глас 6), ірмоси о соєдиненні віри *Сокрушшему браними* (глас 8), пізнішого часу стихира *Вошел еси в церков*, — обірвано (арк. 289–387 зв.).

Вказ. напів: **київський** — *Блажен муж* (арк. 3 зв.);

києвопечерський — *Всеношне бденіє* (арк. 2);

простий — кондак Богородиці (арк. 13 зв.);

острозький — *Блажен муж* (арк. 4);

болгарський — літургія св. Василя Великого, кондак Богородиці, подобен 6 гласу *Ангелскіє пред ідут сили* (арк. 10 зв., 14 зв., 37).

Гласовий структ. тип.

Літ.: Петров. *Описание рукописей*, вип. 3, с. 661, № 646 (Муз. 175); Шреєр–Ткаченко. *Хрестоматія*, іл. [7] між с. 96–97; Ясіновський. *Нотні рукописи*, с. 150, № 101; Корній. *Болгарський напев*, с. 43; Корній. *Історія української музики*, ч. 1, с. 138, 155; Корній, Дубровіна. *Болгарський наспів*, с. 32; Цалай–Якименко. *Духовні співи*; Цалай–Якименко. *Київська школа музики*, с. 162.

№ 171 1670 р., Феодор Грабовецький, ієрей, пресвітер, Львів, ЛІМ, Рук. 81 м. Лешнів, Свято-Успенська ц.

Тит.: Ірмологій соєдержаний в ієрєхъ ѿвсѣхъ црковнахъ пкнѣхъ догматхъ и ірмосы вѣкрннхъ празннхъ гдѣскнхъ и нарочытнхъ стѣмъ [...] на весь годъ. Списана во градѣ Лешневѣ мною сѣннѣмъ ієрєемъ Феодоромъ Грабовецкѣмъ презвѣтеромъ Лешневой сѣо Успенскѣй. Рѣкомъ влѣ рокѣ вжѣна ꙗхѣ мѣца апрѣіла] днѣ 13.

ґ°, 251 арк., без кін.; півустан; в оправі — картон в шкірі з орнам. витискама. Орнам. заставки, ініціали — квіти, плетінка, в кольорі; мініатюри (6).

Записи 1749–1752 р. Томаша Ко[н]драцького, бакалавра в Лешневі (арк. 143, 239, польськ.); лист Еч. Кор. Лотоцького від 2 жовтня 1887 р. з поясненнями до рукопису (на форзаці).

Всеношне бденіє, Літургія (арк. 3–10);

Октоїх–Ірмологіон (арк. 11–211 зв.);

подобні (арк. 212–220 зв.);

стихири на свята, поч. з Різдва Христового, в кін. свт. Миколаю — обірвано (арк., 221–251 зв.).

Вказ. напів: **київський** — Літургія (арк. 5);

болгарський — кондак Богородиці, стихира *Царю небесний* (арк. 231 зв., 242 зв.).

Гласовий структ. тип.

Літ.: Свенцицкий. *Опись музея*, с. 26–27, № 81; Запаско. *Орнаментальне оформлення*, с. 132, 142; Запаско. *Українська рукописна книга*, 108; Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 100; Ясіновський. *Матеріали до біографічного словника*, с. 95.

№ 172 1670 р., Дамян Слоновьський, с. Волож⁴, Варшава, ВН, 12067 I

4°, 246 арк., між арк. 14–15 пропуск, без кін.; дрібн. півустан; в картонній оправі. Орнам. заставки, ініціали, кінцівки — майстерні рослинні мотиви стародрук. типу; мініатюри: арк. 1 (тит.), 1 зв. (цар Давид, біля нього псалтерій), 2, 84, 128, 136, 183 зв. (в цілий арк. — Іоан Дамаскин), 185.

Штамп б-ки перемиського єпископа Іоана Снігурського. Анотація до рукопису А. Петрушевича (на форзаці арк.). 3 б-ки гр.-кат. капітули в Перемишлі, ст. шифр. II E 12; E 2.

Всеношне бденіє, *Бог господь*, припіві Трьом святителям, Літургія, по Літургії *Да ісполнятєся уста наша*, на трисвятому в празники господські *Да зовем ти* (арк. 1–14 зв.);

Октоїх з воскресними ірмосами (арк. 15–70 зв.);

⁴ На титульній сторінці виразно написано «в веси Воложи», хоча в джерелах і літературі зустрічається також Володж.

подобні (арк. 71–79);

стихири та ірмоси на свята, поч. з Різдва Христового; псалом *На ріці Вавилонстей* в неділю Блудного сина, тропар *Покаяння отверзи*, стихира *Множество содіянных*, два прокимни, літургія Преждеосвященна, задостойник *О тебе радується*, ірмоси в неділю 3-ю Вел. посту, на Благовіщення, у четвер 5 неділі Вел. посту, в суботу Лазареву, в неділю Цвітну, в дні страсного тижня ірмоси та інші піснеспіви; служба на Пасху — без нот; ірмоси в неділю Томину та ін. неділі П'ятидесятниці; ірмоси преп. Онуфрію, на Різдва св. Іоана Предтечі, стихири та ірмоси апп. Петру і Павлу і т.д., в кін. ірмоси на молебінь Пресв. Богородиці *Нетренну необычну* (глас 2), *Воду прошед Яко по суху* (глас 8) (арк. 79 зв.–184);

ірмоси столпові, глас 8 без кін. (арк. 185–246 зв.).

Вказ. напів: **простого нап'ялу київскаго** — Літургія (арк. 4);

руський — кондак Богородиці, поліелей *Хваліте імя господа* (арк. 10, 125 зв.);

болгарський — поліелей *Хваліте імя господне*, тропарі воскресні “п'явасміе по вся неделя” — *Ангелский собор* та ін., *Воскресни Боже* (арк. 2 зв., 12 зв., 125 зв.);

грецький — *Киріє елейсон* (арк. 4).

Календарно-мінейний структ. тип.

Публ.: *Sztuka iluminacji*, іл. 13, 14 (тит. арк.).

Лім.: Pietruszewicz. *Manuscripta et Documenta* 1858, арк. 8 зв., № 47, сигн. LII E¹² 9; Петрушевич. *Сводная летопись*, вип. I, 1874, с. 166; Балик. *Рукописи Перем. гр.-кат. капітули*, 1974, с. 241, № 649; Gołos. *Manuscript Sources of Easter Chant*, с. 79; Antonowycz. *Ukrainische geistliche Musik*, с. 343 (mf № 16048); Jasinowskyj. *Znaczenie eparchii przemyskiej*, с. 408, 414, № 59; *Sztuka iluminacji*, с. 47–48, 107, 108, N 19; Малинина. *Древнерусские церковные рукописи*, с. 26–27, № 13; *Rękopisy cerkiewnoślawiańskie w Polsce*, с. 204, № 420; Ясіновський Ю. *Матеріали до біографічного словника*, с. 122; *Inwentarz rękopisów Biblioteki Kapituły Greckokatolickiej w Przemyślu*, с. 122.

№ 173 70–80 pp. XVII ст.

Київ, НБУВ, Соф. 111/646

F°, 85 арк., уривок без поч. і кін., арк. 54–75 зв. писані пізніше 1759 р.; дрібн. півустав; в оправі — картон в шкірі. Простенькі орнам. ініціали. В. зн.: Laucevičius, № 436 — 1675 р.

Нотатка писаря: «Сіє минути» (арк. 32 зв.).

Стихира *Вошел еси в церков* з ремаркою “поєм егда архієрея убирают”, ірмоси в неділю перед Різдром Христовим, ірмоси у Вел. понеділок, вівторок, середу, четвер, *С нами Бог* (арк. 1–26 зв.);

стихири на Різдрво Христове, Хрещення, припів св. Григорію Богослову, у Вел. піст тропар *Покаяння отверзи*, прокимен *Не отврати лица*, літургія Преждеосвященна, задостойник *О тебе радується*, кондак Пресв. Богородиці, стихира в неділю Цвітну *Днес благодат*, у Вел. четвер *Вечери твоєї тайней*, стихира у Вел. п'ятницю *Тебе одіючагося*, у Вел. суботу *Прийдіте ублажим Іосифа* та ін.; стихири св. Духу, апп. Петру і Павлу, Преображенню, Успінню Пресв. Богородиці, припиви Пресв. Богородиці, стихира на постриг монахів *Да познаєм братіє*, ірмоси в неділю перед Різдром Христовим, іншого почерку *Да молчит всякая плоть*, світилен *Плотію уснув*, стихира на Різдрво Христове *Августу единачалствующу*, стихира у Вел. п'ятницю *Тебе одіючагося* та ін. пізніші дописки (арк. 28–54, 76–85 зв.);

доповнення: «1759 года февраля 20 дня пописав сіи стихири послушник Антоній уставщиком [?] клироса [?] катедральним» (арк. 54 зв. – 55) — задостойник *О тебе радується*, *Нині сили небесній*, степенні-антифони на 8 гласів, ірмоси преп. кн. Ользі на перемогу під Полтавою (арк. 54 зв. – 75).

Структ. тип неясний.

Лит.: Петров. *Описание рукописных собраний*, вып. 3, с. 29, № 111 (646); Ясиновський. Нотні рукописи, с. 153, № 170.

№ 174**70–80 pp. XVII ст.****Київ, НБУВ, I, 7479**

F°, II+418 арк., арк. 1–11 пізшоо часу, без поч. і кін., пропуски в сер.; півустан; фіти, сторожі (лише в розділі Октоїх–Ірмологіон); в оправі, дві застібки. Орнам. заставки, ініціали — кольорові квіти й рослинні мотиви народного типу; одна мініатюра (арк. 47). В. зн.: Laucevičius, №№ 19, 47 — 1677–1679 pp.

Для Музею українського народного мистецтва у Києві рукопис придбав Д. Щербаківський у Межигір'ї на Волині, який згодом був переданий до Всенародної Бібліотеки України (тепер НБУВ).

Всеношне бденіє (поч. і кін. втрачені), на 8 гласів троїчні, *Бог господь* з воскресними тропарями, богородичні; літургії св. Іоана Златоустого, св. Василя Великого та Пржедєосвященна, стихири на постриг монахів, на вход архиєрея в церкву (арк. 1–46);

Октоїх–Ірмологіон (арк. 47–303 зв.);

подобні (арк. 304–315 зв.);

стихири на свята, поч. з Різдва Пресв. Богородиці, в кін. пісня Іоасафа царевича, *Да молчит всякая плоть*, іншого почерку *Аще і во гроб сошел* (арк. 316–394);

“Скара ірмосам” (арк. 395–418);

Вказ. напіві: **простий** — кондак Богородиці (арк. 347);

болгарський — *Бог господь*, стихира на Різдво Христове *Волсви перстії* (арк. 34, 333), кондак Богородиці, стихира в неділю Цвітну *Денес благодат* (арк. 347, 350 зв.), стихири св. Духу *Царю небесний* і Преображенню *Божество твое* (арк. 372, 380 зв.).

Гласовий структ. тип.

Публ.: Герасимова–Персидская. Об одном проявлении, с. 762–763 (публікація пісні Іоасафа).

Лит.: Ясиновський. Нотні рукописи, с. 148, № 78; Герасимова–Персидская. Об одном проявлении, (у шифрі помилка: I, 7489).

№ 175**70–80 pp. XVII ст.****Львів, ЛНБ, НД 374**

4°, 555 арк., між арк. 16–17, 180–181 і 225–226 пропуски, на поч. окремі арк. переплутані; дрібн. півустан; фіти; в новій оправі, картон, шкіра. Орнам. заставки, ініціали — плетінка балканського типу, квітково-рослинні мотиви, в кольорі. В. зн.: Каманін, №№ 1081–1082 — 1675–1680 pp.

Всеношне бденіє, на 8 гласів троїчні, *Бог господь* з воскресними тропарями, катавасії; гимни в неділю по непорочних *Ангелский собор* та ін.; євангельська стихира 1 гласу *На гору учеником* (арк. 1–21 зв.);

Октоїх–Ірмологіон (арк. 22–274 зв.);

подобні (арк. 276–287 зв.);

стихири на свята: преп. Симеону Столпнику, Індикту, Різду Пресв. Богородиці, Воздвиженню, зачатію св. Іоана Хрестителя, ап. Іоану Богослову, на Покров Пресв. Богородиці, св.-вмч. Димитрію, преп. Козьмі і Даміану, безплотним Архангелам, св. Іоану Златоустому, ап. Филипу, Введенню Пресв. Богородиці, преп. Саві Освященному, свт. Миколаю, в неділю св. Праотців, на Різдво Христове, включаючи 2 канони (тропарі), на Обрізання, св. Василю Великому, Божоявленню, на собор св. Іоана Хрестителя, преп. Феодосію, св. Афанасію, Трьом святителям, на Стрітень; Тріодь — стихири в неділі Митаря, о Блуднім сині, включаючи псалом *На ріці Вавілонстей*, Сиропусну *Сіде Адам*, у Вел. піст на тропар *Покаяния отверзи*, два прокимни, Літургії Пржедєосвященна і св. Василя Великого, стихири в 2, 3 і 5 неділі Вел. посту, на Благовіщення, в неділю Цвітну, включаючи канон (тропарі), тропарі у Вел. понеділок і четвер, служба Страстей, у Вел. п'ятницю трипіснець (тропарі) і стихири, канон (тропарі) та ін. піснеспіви у Вел. суботу, канон (ірмоси й тропарі) та стихири на

Пасху; стихири в неділю Топину, Мироносиць, преп. Феодосію Печерському (3.05, арк.490 зв.), Вознесінню, в неділю св. Отців, на Зшестя св. Духа, включаючи 2 канони (тропарі); стихири апст. Петру і Павлу, преп. Антонію Печерському (5.07, арк. 517), Преображенню, Успінню Пресв. Богородиці (арк. 288–532 зв.);

канон (ірмоси) Господу нашому Ісусу Христу "о умиренію Святія Восточныя Апостольскія Церкви и о соєдиненіи православны" *Коня і всадника* (глас 6), днівні богородичні (арк. 533 зв.–555 зв.).

Вказ. напів: **київський** — *Блажен муж, О тебе радується*, кондак Пресв. Богородиці (арк. 3 зв., 399, 407);

острозький — *Блажен муж*, кондак Богородиці (арк. 5, 408);

болгарський — *Бог господь*, поліелей Успінню Пресв. Богородиці *Сіона царя*, літургія св. Василя Великого, кондак Богородиці, *Воскресни Боже*, припівки (стихири) на Пасху *Христовая Пасха, Воскресения день*, на 8 гласів *Господи возвах, Да ся исправит молитва моя* і подоби стихирам, поліелей *Луну і звізди* (арк. 10, 110, 396, 409 зв., 479 зв., 483 зв., 540, 541 зв., 544, 554 зв.).

Гласовий структ. тип.

Лит.: Ясиновський. *Нотолінійні рукописи*, с. 46–47, № 71; Конотоп. Особенности атрибуции, с. 99; Корній. Болгарский напев, с. 44, 49; Корній, Дубровіна. *Болгарський наспів*, с. 33; Цалай-Якименко. *Київська школа музики*, с. 173.

№ 176

70–80 pp. XVII ст.

Львів, ЛНБ, ОН 522

4°, 127 арк., без поч. і кін., пропуски в сер., арк. 3 з іншого рукопису, пошкоджений; дрібн. півустан; фіти; без оправки. Орнам. заставки, ініціали — квітково-рослинні мотиви стародрук. типу; мініатюри (2). В. зн.: Laucevičius, №№ 3747–3748 — 1675–1681 pp. Надійшов з с. Батятичі.

Октоїх–Ірмологіон, на поч. уривки 2 і 3 гласів, далі поч. з гласу 6 (арк. 1–72 зв.); подоби (арк. 73–80 зв.);

стихири на свята, поч. з вересня, в кін. піснеспіву у Вел. суботу (арк. 81–127 зв.).

Вказ. напів: **острозький** — *О тебе радується* (арк. 112).

Гласовий структ. тип.

Лит.: Ясиновський. *Нотолінійні рукописи*, с. 68–69, № 124; Jasinowskyj. Znaczenie eparchii przemyskiej, s. 419, № 168.

№ 177

70–80 pp. XVII ст.

Львів, НМЛ, F 212

F°, 399 арк., без поч. і кін.; дрібн. півустан; в новій оправці. Орнам. заставки, ініціали, прикраси на полях — квіткові мотиви, в кольорі; мініатюри (6). В. зн.: Laucevičius, № 2 — 1670–1671 pp.

Записи вчителя Г. Бобанича про холеру 1873 р., неврожай 1897 р., бурю і град в ніч з 29 на 30 червня 1898 р., про будівництво залізниці в 1885 р. зі Стрия до Угорщини через *наше село* (арк. 335, 226 зв., 278 зв.–279, 308 зв.). Придбаний 1909 р. у Синеvidному під час експедиції А. Ковальського.

Воскресні тропарі на 8 гласів (арк. 1–8);

Октоїх–Ірмологіон (арк. 11–207);

подоби стихирам, богородичні (арк. 208–217);

стихири на свята: преп. Симеону Столпнику, прор. Захарії, арх. Михаїлу, на Різдво Пресв. Богородиці, Воздвиження, зачатіє св. Іоана Предтечі, ап. Іоану Богослову, на Покров Пресв. Богородиці, св.-вмч. Димитрію, преп. Козьмі і Даміану, св. Іоану Златоустому, на Введення, свт. Миколаю, в неділю перед Різдвом Христовим і на Різдво Христове, Собор Пресв. Богородиці, в неділю після Різдва Христового, Обрізанню, Богоявленню; піснеспіву Вел. посту, серед них є Страсті (218–325);

Всеношне бденіє, літургії св. Іоана Златоустого і Пржедєосвященна, тропарі в неділю на троїчних, канон на Воскресіння, канон на молебінь Пресв.

Богородиці *Не умолчим никогда* і стихира *Висшюю небес* (арк. 329–365 зв.); «Оглавленіє вещей в книгѣ сей», без кін. (арк. 370–399 зв.).

Вказ. напів: **київський** — кондак Богородиці (арк. 268 зв.);

простий — *Воскресни Боже* (арк. 302 зв.);

московський — киноник *Благословлю господа* з літургії Пржедєосвященної, Всеношне бденіє, літургії св. Іоана Златоустого і Пржедєосвященна (арк. 266, 329, 331 зв., 340 зв.);

болгарський – воскресні тропарі, *Воскресни Боже*, світилен *Плотію уснув, Тебе поєм, Агіос о Теос*.

з **грецьким** текстом (арк. 1, 302 зв., 355 зв., 399);

Смотричко[го] — *Сей ден господен* (арк. 224).

Гласовий структур. тип.

Лит.: Запаско. Орнам. оформлення, с. 153, 154; Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 110; Цалай-Якименко. Музика, с. 744; Цалай-Якименко. *Київська школа музики*, с. 152.

№ 178

70–80 pp. XVII ст.

Львів, НМЛ, Q 59

4°, 265 арк., без поч.; два рукописи: 1) 70–80 pp. XVII ст., арк. 1–8, 30–149; 2) 1734 р., Андрій Малицький, дяк, м. Холоїв, арк. 9–29, 150–265; очевидно, А. Малицький використав пошкоджений чи незавершений рукопис XVII ст. (див. № 727); дрібн. півустав і скоропис; в новій оправі. Орнам. заставки, ініціали — простенькі гометричні мотиви. В. зн.: Каманін, № 104 — 1673 р. (1–й фрагмент).

З 1741 р. належав Якову Гриневичу, бакалавру в Нестаничах (арк. 257 зв.), який 1744 р. став парохом (арк. 256 зв., 59–62). Надійшов з с. Селець від С. Питлика.

Октоїх–Ірмологіон (арк. 1–226);

подобні (арк. 227–234);

стихири на свята, поч. з Різдва Христового, в кін. на прокляття єретиків і Трьом святителям (арк. 235–265).

Гласовий структур. тип.

Лит.: Жолтовский. Изобразительная графика, с. 262.

№ 179

70–80 pp. XVII ст.

Львів, ЛІМ, Рук. 85

8°, 412 арк., без поч. і кін., пропуски в сер.; дрібн. півустав; без оправі. Орнам. заставки, ініціали — рослинні мотиви стародрук. типу. В. зн.: Laucevičius, №№ 426–427 — 1669, 1673 pp.; №№ 465–466 — 1682–1686 pp.

Належав свящ. Іванові добрянської плебанії (лат., арк. 28 зв.).

Літургія, *Да ісполнятєся уста наша*, кондак Богородиці, пізнішого часу стихира *Іже образу твоєму* (арк. 1–20);

воскресні піснеспівки Октоїха (арк. 21–122 зв.);

подобні (арк. 123–138 зв.);

ірмоси та стихири на свята, поч. з Різдва Христового (арк. 139–238 зв.);

ірмоси столпові (арк. 316–412 зв.).

Вказ. напів: **київський** — Літургія (арк. 1);

болгарський — кондак Богородиці, стихири на Вечірні *Яко от тебе і Вечерня наша молитва* — на 8 гласів (арк. 12, 15–20);

грецький — *Аксіон естин* (арк. 6).

Календарно-мінейний структур. тип.

Лит.: Свенцицкий. *Опись музея*, с. 27–28, № 85.

№ 180

70–80 pp. XVII ст.

Львів, ЛІМ, Рук. 88

Всеношне бденіє, стихира Успінню Пресв. Богородиці *На безсмертіє твоє*, літургії св. Іоана Златоустого і св. Василя Великого, стихира Пресв. Богородиці *Радуйся вселенній*, кондак Пресв. Богородиці, стихира *Іже образу твоєму* (арк. 4–28);

Октоїх–Ірмологіон (арк. 29–211 зв.);

подобні (арк. 212–219 зв.);

стихири на свята, поч. преп. Симеону Столпнику (арк. 220–258).

Вказ. напів: **київський** — Всеношне бденіє, Літургія (арк. 4, 10 зв.);

острозький — *Блажен муж* (арк. 6);

болгарський — *многомилостивое Раби господа*, сідальні і хрестовоскресні, стихири *Вошел еси і Да познаєм братіє, Бог господь* з воскресними тропарями (арк. 6 зв, 7, 9 зв., 16 зв.).

Гласовий структ. тип.

Лит.: Балик. Рукописи Перем. гр.-кат капітули, 1973, с. 204, № 278; Gołos. Manuscript Sources of Easter Chant, с. 78; Antonowycz. *Ukrainische geistliche Musik*, S.331–332 (mf № 13461); м/ф цього рукопису є також в РНБ — Р-389); Jasinowskyj. *Znaczenie eparchii przemyskiej*, s. 412, № 4; Малинина. *Древнерусские церковные рукописи в Национальной библиотеке Варшавы*, с. 45–46, № 31; *Rękopisy cerkiewnosłowiańskie w Polsce*, s. 177, № 365; *Inwentarz rękopisów Biblioteki Kapituły Greckokatolickiej w Przemyślu*, s. 122–123.

№ 183

70–80 pp. XVII ст.

Варшава, ВН, 12066 I

4°, 276 арк., без поч. і кін., пропуски в сер.; дрібн. півустан; без оправи. Орнам. заставки, ініціали — кольорова плетінка народного типу та рослинні мотиви стародрук. типу. В. зн.: Laucevičius, № 3747 (?) — 1675 р.

Список грошових витрат, складений 1868 р. сваяц. глухівської церкви Климом Пелеховичем (в кін. на дод. арк.). З 6-ки гр.-кат. капітули в Перемишлі, куди надійшов з парохії сіл Глухова та Ванева.

Октоїх–Ірмологіон, поч. з гласу 1 пісні 3, на арк. 140 зв.–142 духовна пісня *О девице пречистая*, без нот (арк. 1–191 зв.);

подобні (арк. 192–202 зв.);

стихири на свята, поч. з Різдва Пресв. Богородиці, в кін. ірмоси умиренню церкви та стихии арх. Михаїлу, св. Іоану Златоустому, на Воздвиження Чесного Хреста — обірвано (арк. 203–276 зв.).

Вказ. напів: **простий** — кондак Пресв. Богородиці (арк. 230 зв., але це помилка: в дійсності це **болгарський** напів, а **простий** без вказівки на арк. 232).

Гласовий структ. тип.

Лит.: Pietruszewicz Antonius. *Manuscripta et Documenta*, арк. 8 зв., № 49, сигн. LII, Е. 24; Балик. Рукописи Перем. гр.-кат. капітули, 1974, с. 241; № 646; Antonowycz. *Ukrainische geistliche Musik*, S.349, 343 (mf № 15689); Jasinowskyj. *Znaczenie eparchii przemyskiej*, s. 414, № 57; Малинина. *Древнерусские церковные рукописи в Национальной библиотеке Варшавы*, с. 72–73, № 65; *Rękopisy cerkiewnosłowiańskie w Polsce*, s. 203, № 418; *Inwentarz rękopisów Biblioteki Kapituły Greckokatolickiej w Przemyślu*, s. 121.

№ 184

70 pp. XVII ст.

Львів, ЛНБ, Петр. 420

Вел. F°, 6 арк., уривок; дрібн. півустан; декоративна в'язь ініціалів; без оправи. В. зн.: Каманін, № 836 — 1673, 1675 pp.

Ірмоси на 8 гласів, поч. глас 3 пісня 9, кін. глас 4 пісня 4.

Жанрово-тематичний структ. тип.

№ 185

70 pp. XVII ст. (до 1681 р.) Москва, ГИМ, Син. певч. 890

біл.

4°, 488 арк., в кін. бракує декілька арк., півустан; сторожі, фіти; в оправі. Орнам. заставки, ініціали — рослинні мотиви стародрук. типу (арк. 1, 38, 229). В. зн.: Гераклитов, № 1338 — 1659 р.; Каманін, №№ 1167–1168 (?) — 1668–1690 pp.

3.: «7189 [1681 года] марта в 31 день сию книгу Ирмолой вклада в дом пречистыя Богородицы и великого чудотворца Савы в Сторожевский монастырь в соборную церковь больничной строитель Трифилий по своей душе и своих родителей в поминование и в казенном приказе во вкладную книгу записана» (арк. 1–26).

Всеношне бденіє, паракліс Пресв. Богородиці, тропарі в неділю по непорочних, на 8 гласів троїчні (арк. 1–37 зв.);

Октоїх–Ірмологіон (арк. 38–201);

подобні (арк. 203–210);

стихири на прокляття Арія і єго учеников (арк. 211–226 зв.);

стихири на свята, поч. преп. Симеону Столпнику (арк. 229–346 зв.);

піснеспіви Тріоді, серед них є Страсті (арк. 347–406);

на 8 гласів богородичні, блаженні, стихири воскресні і восточні (арк. 406 зв.–442);

ірмоси преп. кн. Ользі, на умиреніє церкви, пісня Іоасафа царевича (арк. 443–488 зв.);

припиви на свята — без нот, скара ірмосів (арк. 449–488 зв.).

Вказ. напів: **київський** — *Блажен муж*, Літургія, блаженні, стихира на освячення церкви (арк. 2, 3, 14 зв.);

підгірський — *многомилостивоє Раби господа*, припиви (арк. 32 зв., 33);

острозький — *Блажен муж* (арк. 2 зв.);

кутеїнський (“куцеснський”) — *многомилостивоє Раби господа* (арк. 32);

простий — *Аллілуя*, на Різдво Христове стихира *Ликують ангели*, стихири в неділю Цвітну *Днесь благодат і Пржеде шести дней, Воскресни Боже* (арк. 3 зв., 281, 354, 360 зв., 391 зв.);

московський — *Херувимська пісня*, *многомилостивоє Раби господа*, на освячення церкви (арк. 11, 32 зв., 211 зв.);

іверський — *Аллілуя* (арк. 3 зв.);

тверський — *Аллілуя* (арк. 3 зв.);

болгарський — *Аллілуя*, *Достойно єсть*, *киноник Хваліте господа*, *Бог господь* з воскресними тропарями, *многомилостивоє Раби господа*, припиви на свята, стихири ап. Іоану Богослову, *Господи возвах* з догматиками на 8 гласів, євангельські стихири (арк. 9, 12 зв., 13 зв., 25, 30 зв., 31, 210, 213, 220 зв.); празничні стихири, *кондак Богородиці*, *канон в неділю Цвітну, Воскресни Боже* (арк. 234–401);

сербський — *киноник Хваліте господа* (арк. 13);

грецький — *Херувимська пісня* (арк. 9);

греческого п'янія с болгарским переводом — Літургія (арк. 8 зв.).

Гласовий структ. тип.

Лит: Смоленский. *О древнерусских певческих нотациях*, с. 105, 106, іл. 43; Динев. *Нови данни: Константинова. Болгарский распев*, с. 278; Цалай-Якименко. *Духовні співи*; Цалай-Якименко. *Київська школа музики*, с. 146.

№ 186 1671 р., Філарет Кирилов, Санкт–Петербург, ДА, 223 Р.

києвлянин, чорний священник, постриженець Ніжинського м-ря (арк. 187)

4°, 293 арк., без поч. і кін., частина арк. пошкоджена, деякі з іншого рукопису, на поч. арк. в уривках і переплутані; дрібн. півустав; в новій оправі. Орнам. заставки, ініціали — квіткові мотиви; на арк. 11 мініатюра (в цілий арк.) — Іоан Дамаскин.

Переписувач в кін. 5 гласу: «Року Божого нарож[денія] 1671 мца мая 21 на К[еса]ря Констан[ина] написан сей гл[ас] в д[е]н н[е]д[е]л[і] черный священник Филарет Кирилов Кіовлянен постриженец м[о]н[ас]т[и]ря [в] Нѣжинску. Рукою власною» (арк. 187 зв.); пкчатка «Борисоглебский музей Борисоглебской Слободы Инв. № 1021».

Господи возвах, Бог господь, *катавасії* — всі на 8 гласів, ірмоси Пресв. Богородиці, *Чеснійшую херувим, Господи помилуй* з *вказівкою “красное”* (арк. 1–11);

Октоїх–Ірмологіон (арк. 12–18, 34–130);

Літургія, стихира “за здоровіє за Царя” *Іже неизреченную мудрость* (арк. 19–33);
Всеношне бденіє, *Господи возвах і Бог господь* на 8 гласів, поліелей *Хваліте імя господне*, надгробне Успінню Пресв. Богородиці *Блажим тя вси*, припів на Утрени, *Не отврати лица твоего*, літургія Пржедосвященна, кондак Пресв. Богородиці (арк. 231–277);

стихири апп. Петру і Павлу, Преображенню, Успінню Пресв. Богородиці, євангельські (арк. 277 зв.–293 зв.).

Вказ. напів: **київський** — *Бог господь*, Літургія, поліелей *Хваліте імя господне* (арк. 2, 8, 242), псалом *На ріці Вавилонстей*, припів на утрнях (арк. 243 зв., 247), *Не отврати лица твоего*, літургія Пржедосвященна (арк. 255 зв., 259);

“кієвскоє-острозкоє”, збоку приписка “старое” (арк. 262) — *Да молчит всякая плоть, Христос воскрес, Прийдіте людие, С нами Бог* (арк. 263 зв., 271 зв., 274, 286);

руський — Літургія, Всеношне бденіє, *Господи возвах, Бог господь* (арк. 26, 231, 234, 240), *На ріках Вавилонстей*, припів на Утрени, літургія Пржедосвященна, кондак Пресв. Богородиці (арк. 244 зв., 247, 256, 263), *Святий Боже, Да молчит всякая плоть, С нами Бог* (арк. 269, 270, 286);

простий-київський — кондак Пресв. Богородиці (арк. 263 зв.);

острозький-київський — *О тобі радується* (арк. 262);

болгарський — припів (арк. 11 і 32 зв.), Літургія, поліелей *Хваліте імя господне*, кондак Богородиці, *Воскресни Боже, Царю небесний* (арк. 24 зв., 242, 264, 269 зв., 277);

грецький — катавасії, *Чеснійшюю херувим*, поліелей *Хваліте імя господне* (арк. 5, 7, 241), *На ріках Вавилонстей*, припів на Утрени, канон на Пасху, *О дивное чудо*, *многліття Полихронон пинки* (арк. 244, 247, 273 зв., 279 зв., 284).

Гласовий структ. тип.

Літ.: Пуцко. Малоизвестные, с. 347; Ясиновский. Ленинградская коллекция, с. 103; Ясіновський. Матеріали до біографічного словника, с. 103.

№ 187 1672 р. (арк. 126) Львів, ЛНБ, Петр. 220

16°, 421 арк., без кін.; дрібн. півустав; в новій оправі. Орнам. заставки, ініціали — рослинні мотиви стародрук. типу; мініатюри (арк. 1, 126, 282), малював Євстафій Сільницький (арк. 126).

воскресні піснеспіви Октоїха (арк. 1–125 зв.);

подобні (арк. 126–147 зв.);

святкові ірмоси та стихири, поч. з Різдва Христового (арк. 147 зв.–421 зв.);

Благословен еси, Ангелский собор та ін. — гимни в неділю по непорочних, в кін. *Аллілуя* (арк. 416–421 зв.).

Вказ. напів: **болгарський** — кондак Богородиці, *Воскресни Боже*, гимни в неділю по непорочних (арк. 229, 276 зв., 416–421).

Календарно-мінейний структ. тип.

Літ.: Свенціцький. *Опис рукописів*, с. 146, № 88; Ясиновський. *Нотолінійні рукописи*, с. 73, № 135; *Вибрані документи з історії України*, с. 9, № 35.

№ 188 1672 р., Іоан Омелькович, “іконотворець”, Варшава, ВН, 12071 III Угнів (? арк. 159)

F°, 278 арк., дрібн. півустав; фіти; в оправі — картон в шкірі. Орнам. заставки, ініціали — квіткові і рослинні мотиви стародрук. типу, в орнаментіці зображення звірів; мініатюри (20), побутові сценки, архітектурні пейзажі, на арк. 17 зв. Іоан Дамаскин перед розкритою нотною книгою; малював Іоан Омелькович (арк. 159, в мініатюрі).

З.: «Аз найпаче смиренный и всѣх благае рачитель Иоанн Омелькович иконотворець от града Гугнова. Сіє рукодѣліє сотворих рукою своєю. Року божія 1672, мца декемврія, дня 14» (арк. 159); «Купил книгу сию рекомую Ирмолой раб Божий Иоанн по прозвищу Мацелина» (запис XVIII ст., арк. 5, повторений на арк. 231); «Року 1683 мца декеврия (?) іерей Леонтий презвітер

Домашовский Чесно Кресцкій купил сию книгу рекомья Ярмолой за золотих 11 деведяты грошах в отца Іполіта ієромонаха ігуме[на г]угновского отца Іполіта. Дѣялося при бакалаврах домашовских і жыровецких (?) [за] кроля Іоана Собецкого за панованя его мосці [...] каштиляна Каменецкого і за уряду войтовства Феодора Волхового со ным началствоующим Іосифом Констант[и]нем Петром [...] і уряду свѣцкого [...] и за презвитеров святого храму Домашовского священных ієреіов Іоана, Семѣона, Прокопія и Михаила. А хто бы еи мѣл украсти клят проклят анафема [підпис]» (арк. 18–35); «Сей Осмогласник належить до церкви Махновскій року 1833» (арк. 213 зв.); «Сей Осмогласник належить до церкви Махнівской при храмѣ Рождества Пресвятой Дѣвы Маріѣ, нижея Ілюстрованый Іоанном Омельковичем иконотворцем от града Гугнова. Року Б[ожого] 1672 (зри початок гласа 7)» (на форзаці, запис XIX ст.).

Всеношне бденіє, Літургія, на 8 гласів *Бог господь* з воскресними тропарями, катавасії *Избави от бід*, богородичні *Гришних молитви* (арк. 1–16 зв.);

Октоїх–Ірмологіон (арк. 18–202 зв.);

подобні (арк. 204–213);

стихири на свята, поч. преп. Симеону Столпнику, серед них св.-муч. Ананію, св.-вмч. Дмитрію, св. Іоану Златоустому, прор. Іллі *Пророком верховники*, ірмоси св. Григорію Богослову, піснеспіви Вел. посту, стихира Іоасафу “королевичу” (арк. 215–277).

Вказ. напіві: **київський** — Всеношне бденіє, Літургія (арк. 1, 4 зв.);

острозький — *Блажен муж* (арк. 4);

болгарський — *Бог господь* з воскресними тропарями, стихири *Ідеже осияет, Іже образу твоєму, Вошел еси, Да познаєм братіє* (арк. 9, 216 зв., 273 зв., 274, 274 зв.).

Гласовий структ. тип.

Лит.: Pietruszewicz. *Manuscripta et Documenta*, арк. 8 зв., № 51, сигн. LI, E 25; Ісаєвич. Братства і укр. муз. культура, с. 54;-. Рукописи Перем. гр.-кат. капітули, 1973, с. 202, № 167; Gołos. *Manuscript Sources of Easter Chant*, с. 78; Antonowycz. *Ukrainische geistliche Musik*, S. 65, 331 (mf № 13044; м/ф цього рукопису є також в РНБ — Р-121); Jasinowskyj. *Znaczenie eparchii przemyskiej*, s. 406, 412, № 1; *Sztuka iluminacji*, s. 48–49, 109–110, № 22; Малинина. *Древнерусские церковные рукописи в Национальной библиотеке Варшавы*, с. 27–28, № 14; *Rękopisy cerkiewnosłowiańskie w Polsce*, s. 175, № 362; *Inwentarz rękopisów Biblioteki Kapituły Greckokatolickiej w Przemyślu*, s. 123.

№ 189* 1672 р., Сумський монастир Харків, Історичний музей

Заставки, ініціали, мініатюри. Зберігався у Харківському історичному музеї під № 11.

Лит.: Жолтовський. *Українська рукописна книга*, с. 5, іл. 3; Дзбановський. Лист до Преображенського, 13.VI.1927 р., арк. 9 зв.

1673 р., Іосиф Крейницький, ієромонах, Львів, НМЛ, Q 361 попович гладишівський, Лаврівський м-р (арк. 286)

4°, 376 арк., останні 2 арк. дописані пізніше, арк. 1-й чистий, мабуть був призначений для титульного; дрібн. півустанов; фіти; по 9 рядків на стор.; в пошкодженій оправі — дошки в шкірі з орнам. витискама, бронзові окуття по кутках, 2 замочки. Художнє оформл. відсутнє — чисті місця, тобто, з якихось причин рукопис не був завершений.

З.: «Рок[у] 1673 мца мая. Списася сія книга, г[лаго]лемая Ірмолой напѣлу руского, мноу смиренным ієромонахом Іосифом Крейницким законником ієро[монахом] Лавровским. А на той час поповичом Гладышовским, с повѣту Бѣцкого, тогдѣ дидаскалом будучим на Волянню в мѣстѣ называемом Заславлю при храмѣ святого архієрея Христова Николая. Который то Ірмолой даровалем родичови своєму возлюбленному, священному ієрею Андрееви Крейницкому, презвитеру Гладышовскому. Так теж брату моему родному мнѣ зѣло любимому для науки, абы памятал о мнѣ в добродѣйствах своих, ежели того буду потребовал, Яко теж и в молитвах (смирненно молю: мою худост); ваших не препоминати. А ежели бы Яко колвек брат мой (и ежели будет мѣл потомство), тоєи книги не могл уживати. Теды я сим писанием моим то ствержаю, абы тая книга зовемая Ірмолой, никому іншому до уживаня не подана была, опроч монастыря Лавровского до храму преподобного Онофрия; албо теж ежели бым сам власне на тоє позволил, абы при храмѣ с[вятого] Архистратига Христова Михаила был в том же селѣ зовемом Гладышовѣ; мнѣ теж, если бым до преписаня тоєи книги потребовал, немає быти

боренено, гды ж то есть моя власняя книга, и своим власным коштом и працею своею выписал, и с трудностью в тые край вынесл. На що для певности и ваги печать свою законную притиснулем [на місці печатки дірка] и рукою своею власною подписалемся. Дѣялося в Лавровском монастыры при храмѣ преподобного Онофрія. Который то святыи сам свѣдителем есть. Смиранныи іеромонах Іосиф Крейницікй попович Гладышовский» (арк. 286); «Іеромонах Іосиф клегіярх Лавровскій» (арк. 300); «Року божого 1753 Алек[ій]», запис не завершений (арк.176). Надійшов 1926 р. з с. Гладишів.

Всеношне бденіє, Літургія, задостойник *О тобі радується*, богородичні з катавасіями “ведлуг уставу” на 8 гласів, світилен у Вел. піст *Чертог твой*, світилен у Вел. п’ятницю *Разбойника кара* (арк. 2–23 зв.);

Октоїх–Ірмологіон з *Бог господь* і воскресними тропарями (арк. 26–285 зв.); подобні (арк. 287–297);

стихири на свята, поч. з Різдва Христового, в кін. пізнішого часу *Достойно єсть* та ін. піснеспіви (арк. 301–376).

Вказ. напів: **київський** — Всеношне бденіє, Літургія (арк. 2, 5 зв.);

острозький — *Блажен муж* (арк. 4 зв.);

простий — *Бог господь* (арк. 28 і далі в кожному гласі), кондак Богородиці (арк. 318);

скитський — *Аксіон естин* з приписками “по грецку” і “зѣло прекрасное и умиленное” (арк. 248);

болгарський — літургія св. Василя Великого, стихира *Возшел еси, Аллілуя* з припискою “зѣло прекрасное”, *Бог господь* (в кожному гласі), *О тобі радується* з припискою “велми красное”, стихира свт. Миколаю *Наслідниче божий* (арк. 14, 17 зв., 23, 28 зв., 298, 373);

грецький — киноник *Еніте, Еніте, Аксіон естин* (арк. 375, 248).

Гласовий структ. тип.

Літ.: Свенціцький. *Опис рукописів Народного Дому*, с. 269 (А. Крейницький); Никольский. *Рукописная книжность древнерусских библиотек*, с. 56 (А. Крейницький); Будовниц. *Словарь русской, украинской и белорусской письменности*, с. 17; Ясиновський. *Мелодії минулих століть*, с. 112; Ясиновський. *З історії*, с. 111, 113; Корній. *Болгарский напев*, с. 44; Ясиновський. *Ірмологіни*; Цалай-Якименко. *Перекладна півча*, с. 15; Jasinowskyj. *Znaczenie eparchii przemyskiej*, s. 407, 417, № 125; Іванов. *Навчання. церковного співу*, с. 16 (багато фактичних помилок); Ясиновський. *Матеріяли до біографічного словника*, с. 105–106; Корній, *Дубровіна. Болгарський наспів*, с. 35; Цалай-Якименко. *Духовні співи*.

№ 191 1673 р., Гаврило Аранесович, Москва, ГИМ, Син. певч. 172 біл. дякон, іеромонах, Сава-Сторожевський м-р (на нижній палітурці)

4°, 190 арк., без поч.; півустан; фіти; в оправі — картон в білій шкїрі. Простенькі орнам. заставки, ініціали — квітково-рослинні мотиви стародрук. типу (арк. 27, 33).

Записи: «Сия книга глаголемая Стихиралник [... переписана з] книг ірмолоев як с ки[евск]аго на[пѣ]ду так же из беларускаго, почасті из Московии; и яко же пчела з громных цвѣтов составляет мед себе глазом (?) не уморяет человеку веселостѣ подаст і през самага творца офѣрты честного и славного през челоуѣка до бога (?) посилает; тако иж есть сия книжица яко же пчела с любовію в нея вникни и узри молю любимих брате [...] хули а вшками (!) аще чего (?) не зостаєт [...] и прави у мене трудившагося бога ради прости іеромонаха Гавриила Аранесовича полочаници, а постриженика Черниговскаго во обѣтели святого славнаго пророка Илѣи близ града единого поприще на горах Болдинских там же и діяконство приемля от преосвященнаго архієпископа Лазаря Барановича Чер[ниговского] и Нов[городского] Хр[истолоубивого] в лѣто от рожества Христова 1667 мца іюлия 8 дня на святого мученика Прокопѣя і в попы поставлен божіим изволенієм на Москвѣ пры его царском пресвѣтлом велічестве в дому рожества пречистыя богородици и чудотворца Савы Сторожевскаго, что на Сторожах во лѣто от рожества Христова 1669 мца декабрия 6 дня, а составил архієпископ Филарет Смоленский; а сей Стихиралник написал в лѣто от рожества Христова 1673 мца августа на Москвѣ в доме чудотворца Савы Сторожевскаго в воскресение» (*переписувач, на внутр. боці нижньої палітурки*); «Книга вдал вкладу по своих родителей в дом рожества пресвятыя Богородицы и великаго чудотворца Савы Сторожевскаго монастыря божественнаго

роды тоя ж обѣтели черной поп Гаврило Черниговецъ по своих преставлшихся родителях в вѣчное пуменование 1[6]77 году декабря в 3 день на преставление чудотворца Савы надписовав своєю рукою» (арк. 1–109); «Книга іеромонаха Єгора Савина монастире намѣстника (арк. 190 зв.); ст. шифри: Кат. С. 132 — оп. (арк. 1), № 217 (арк. 3); на хребті наклейка «Бол.».

Указ стихирам — без поч. (арк. 1–2 зв.);

троїчні і *Бог господь* на 8 гласів, *Да ісполнятся уста наша, Благословлю господа, Радуйся вселенній, Іже образу твоему*, на 8 гласів хрестовоскресні, стихири на постриг монахів *Обятия отча* і *Да познаєм братия, С нами Бог*, на 8 гласів блаженні, стихири Пресв. Богородиці (арк. 3–26 зв.);

стихири на свята, поч. преп. Симеону Столпнику (арк. 27–92);

стихири з Тріоді Постної (арк. 92 зв.–141 зв.);

подобні стихирам (арк. 142–157 зв.);

далі всі піснеспіви з вказаними напівами (арк. 158–190).

Вказ. напіви: білоруський — *Аллілуя, Нині отпуцаєш* (арк. 7, 190);

кутеїнський — *Слава ти троїце* (арк. 25 зв.);

простий — *Днесь благодать*, кондак Пресв. Богородиці (арк. 104 зв., 130);

московський — *Благословлю господа, Іже не ізреченною* з вказівкою “сія стихира поється на Москвѣ задравное чаши по всѣх монастирях”; подобні стихирам (арк. 8 зв., 26 зв., 142);

болгарський — стихира на вход архиерея в церкву, *Богослове дівственниче, Яко вінцем* (арк. 19 зв., 46, 47 зв.), *Днесь боговмістимий, Наслідниче Божий, Испитайте писания* (арк. 56, 63, 75), *Єгда поставятся, Покаяния отверзи, Множество содіянных* (арк. 95 зв., 98 зв., 99), *Днесь благодат*, ірмоси в неділю Цвітну, *Прежде шести дней*, кондак Богородиці (арк. 105, 105 (!), 108, 131), стихири євангельські, *Бог господь* з воскресними тропарями, догматики на 8 гласів, поліелей *Раби господа*, антифон 4 гласу *От юности моя, Достойно єсть* (арк. 158, 161 і 162, 172, 187 зв., 188 зв., 189).

Особливий структ. тип.

Лит.: Динев. Нови данни, с. 32; Ясіноўскі. Беларускія Ірмалой, с. 54; Ясіновський. Рос.–укр.–білор., с. 147; Ясіновський. Джерела вивчення, с.17–18; Ніколаєў. Палата кнігопісная, с. 212–213, 225; Picarda. The Evolution, p. 333; Ясіновський. Нотний Ірмалой Гаврила Аранесовича; Ясіновський. Матеріяли до біографічного словника, с. 105–106; Цалай-Якименко. Дузрвні співи.

№ 192 1674 р., Павло Смеречанський, м. Любачів Львів, ЛІМ, Рук. 103

Тит.: ІРМОЛОЙНІЙ СОБОРНІЙ ДОГМАТОМЪ И ІРМОСАМЪ ВОСКРЕСНЫМЪ И ГДѢСКИМЪ ПРАЙННЫМЪ И НАРОЧІТЫМЪ СѢТНЫМЪ. Написана Прѣмногосвѣтлаго Пѣвца Смеречанского в Градѣ Любачевѣ. Рокѣ 1674. Мѣца Января Дня ѿ.

4° І-348 арк., арк. 22–29 чисті; дрібн. півустан з елементами скоропису; в нотному тексті фіти; в знищеній оправі — лише нижня дошка в шкірі з орнам. витискама. Орнам. заставки, ініціали, прикраси на полях — рослинні мотиви стародрук. типу, частина в кольорі; мініатюри (21) в цілій арк., в заставках, ініціалах, в тексті, на арк. 77 цар Давид з псалтерієм, на арк. 1 зв. цар Давид у міщанському одязі XVII ст., цей арк. дуже знищений і реставрований на поч. 2000-х рр.

З.: Рокѣ 1674 з дня ѿ іюна в церкви на вѣрни замалена свѣца на половѣнѣ на седмѣцѣ отца в Теодора, але го не было вдома, пошел был до Pszemysla (арк. 29 зв.); бл. 1773 р. належав Андрію Козєвичу на передмісті Лежайському Місталові в м. Ярославі (арк. 31–35, 43 зв.–45зв., 120 зв.–121, 145 зв.–146); ст. шифр — № 161 (арк. 1), № 278 (наклейка).

Всеношне бденіє, Літургія, подобні стихирам болгарські (арк. 1–21);

Октоїх–Ірмологіон (арк. 31–214);

подобні стихирам, в кін. богородичні на 8 гласів, многомилостивое “малое” *Раби господа*, в неділю Блудного сина *На ріці Вавилонстей* (арк. 215–227 зв.);

стихири празничні: преп. Симеону Столпнику та Індикту (1.09), арх. Михаїлу (6.09), на Різдво Пресв. Богородиці (8.09), Воздвиження (4.09), зачатіє св. Іоана

Предтечі (23.09), на преставлення св. Іоана Богослова (26.09), на Покров Пресв. Богородиці (1.10), св.-вмч. Дмитрію (26.10), преп. Козьмі і Даміану (1.11), арх. Михаїлу (8.11), св. Іоану Златоустому (13.11), на Введення (21.11), преп. Саві Освященному (5.12), свт. Миколаю (6.12), в неділю св. Отців, в неділю перед Різдом Христовим, на Різдво Христове (25.12), на Обрізання (1.01), на Богоявлення (6.01), Трьом святителям (30.01), на Стрітень (2.02); стихири та інші піснєпиви тріодного циклу — в неділю Блудного сина, в суботу Мясопусну, в неділю Сиропусну, два прокимни у вел. піст, літургія Преждеосвященна, задостойник *О тобі радується*, стихири Благовіщенню (25.03), кондак Пресв. Богородиці “в суботу Похвалную”, стихира і канон на Вѣхання (ірмоси з тропарями), у Вел. “седмицю”, Страсті, стихири на 9-й пісні канону на Воскресіння, на Вознесіння, в неділю св. Отців, на Зшестя св. Духа; стихири на Різдво св. Іоана Предтечі (24.06), св. апп. Петру і Павлу (29.06), св. Отцям (16.07), Преображенню (6.08), на Успіння Пресв. Богородиці (15.08), на Усікновення глави св. Іоана Предтечі (29.08) (арк. 228–347 зв.).

Вказ. напиви: **київський** — Всеношне бденіє, *Блажен муж*, Літургія (арк. 1, 3, 3 зв.);

печерський — *Блажен муж*, *Аллілуя* (арк. 3 зв, арк. 8);

острозький — *Блажен муж* (арк. 2 зв.);

руський — *Бог господь* (в розділі Октоїх–Ірмологіон, глас 1, арк. 32 зв. і т. д. в кожному гласі); кондак Богородиці (арк. 290);

волинський — *Бог господь* (арк. 32 зв. і т. д. в кожному гласі);

болгарський — *Достойно єсть* (арк. 8 зв.), подібні стихирам на 8 гласів (арк. 8 зв.–12), *Господи возвах* (арк. 12), догматики (арк. 14 зв.–21); *Бог господь* (арк. 32 зв. і т. д. в кожному гласі), многомилостивое “малое” *Раби господа* та ін. (арк. 225), *На ріці Вавілонстей* (арк. 226), стихири на Введення *Днесь храм* (арк. 253), свт. Миколаю *Наслідниче божий* (арк. 260), кондак Богородиці (арк. 290 зв.), стихира на Зшестя св. Духа *Цару небесний* (арк. 333);

мултанський — стихира у Вел. п'ятницю *Тебе одіюючагося* (арк. 323);

“от греческаго” — на страстях богородичні 4, 6–15 антифонів (арк. 304 зв.–308).

Гласовий структ. тип.

Публ.: Сиротинська. Репертуар празничних стихир, с. 33–45 (інципітарій празничних стихир); *Бог господь вісьмох гласів*, с. 5–12 (напиви руський, волинський, болгарський, арк. 32 зв.–33, 63–63 зв., 89–89 зв., 108 зв.–109, 140–140 зв., 154 зв., 178 зв., 192), с. 4, іл. (*Бог Господь* гласу 4, арк. 108 зв.); Сиротинська. Осмогласний цикл *Грішних молитви*, с. 79–81 (богородичні *Грішних молитви* гласів 1–8, арк. 225 зв.–227), с. 82, іл. (поч. с. богордичних, арк. 214; *Страсні антифони* з Любачівського ірмологіона 1674 року).

Літ.: Свенцицкий. *Опись музея*, с. 26, № 80; Логвин. *3 глубин*, іл. 61; Запаско. *Мистецтво української рукописної книги*, с. 78; Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 113; Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 111; Цалай–Якименко. *Перекладна півча*, с. 419; Jasinowskyj. *Znaczenie eparchii przemyskiej*, s. 419, № 174; Цалай–Якименко. *Духовні співи*.

№ 193* 1674 р., Іоан Залавський, Белград, Архів Сербської АН, Рук. 64
дяк вишгородський (арк. 80 зв)

4°, 323 арк. на поч. та в кін. бракує декілька арк.; дрібн. півустав; в оправі; кольорові орнам. заставки.

З.: на арк. 1 зв. згаданий митрополит Іона.

<ОБИХОД>: літургії св. Йоана Златоустого, св. Василія Великого, стихири потрібні: славники на важливіші свята року, стихира на прокляття еретиків *Іже образу твоєму*, евангельська стихира 1 гласу *На гору учеником*, на постриг монахів; *Бог господь* з воскресними тропарями, стихира *Рождшагося господа* (арк. 1–15 зв.);

ОКТОЇХ–ІРМОЛОГІОН: глас 1 без поч. (арк. 16–253 зв.);

ПОДОБНІ стихирам, на 8 гласів (арк. 254–263 зв.);

<СТИХИРАР з доповн.>: стихириси преп. Симеону Столпнику, на Різдво пресв. Богородиці, Воздвиження, ап. Іоану Богослову, арх. Михаїлу, свт. Миколаю, на Різдво Христове, св. Василю Великому, на Богоявлення; піснеспіви тріодного циклу; стихириси апп. Петру і Павлу, в неділю св. Отців, Преображенню (арк. 264–323 зв.).

Вказ. напів: **київський** — Літургія, киноник *Хваліте Господа* (арк. 1, 2);

простий — кондак Богородиці (арк. 287);

болгарський — славники Трьом святителям, на Різдво Христове, стихира євангельська *На гору учеником*, кондак пресв. Богородиці, стихира в неділю *Цвітну Днесь благодат*, у Вел. суботу *Прийдіте ублажим Іосифа, Воскресни Боже* (арк. 5–8, 286, 288 зв., 296–298);

грецький — *Агіос о Теос* (арк. 5).

Гласовий структ. тип.

Публ.: Шевчук. Ирмологіон, с. 630, іл. (стихира Симеону Столпнику, арк. 264); іл. (богородичні *Гришних молитви* 1–8 гласів, арк. 214–215 зв.), с. 82, іл. (поч. Богордичних, арк. 214).

Лит.: Стоянович. Каталог рукописа, с. 40, №158; Petrovič. A Liturgical Anthologi; Стефановић. *Инвентар ћирилских рукописа*, с. 74, № 979; Ясиновський. Український нотолінійний, с. 43; Петрович. Традиции и новаторство в сербской музыкальной практике, с. 127.

№ 194 1674–1675 рр., Стефан Добрусінський, Київ, НБУВ, ДА Поч. 27 Б. с. Соколівка

F°, I+281+IV арк. чисті; дрібн. півустав; в оправі з орнам. витискама, дві застібки. Орнам. заставки, ініціали — рослинні мотиви стародрук. типу; мініатюри (25), побутові реалії, реалістичні типи людей, на арк. I зв. цар Давид з псалтерієм, на арк. 243 зв.–244 п'ять сцен із страсного циклу; малював Феодосій Яремкович.

Тит. арк.: «Ирмолой сирѣч Омогласник творенія преподобнаго отца нашего Іоанна Дамаскина і прочих богодухновенных святых отецъ. Помощію еже свышше Божественныя благодати, ізволенієм отца і поспѣшенієм сына і съвершенієм святого Духа. Списася многогрѣшным рабом божіим Стефаном Добрусінским в Соколовѣ Року Божого 1675 мца генваря дня 23» і нижче «Феодосій Яремкович: року божого 1674 мца януаря дня 13».

Всеношне бденіє, Літургія, на 8 гласів *Бог господь*, троїчні, блаженні, катавасії, богородичні; псалом в неділю Блудного сина *На ріці Вавілонстей*, тропар *Покаяния отверзи*, два прокимни у Вел. піст, літургія *Преждеосвященна*, у Вел. суботу *Да молчит всякая плоть*, припів на Благовіщення *Архангелский глас*, кондак Пресв. Богородиці (у двох варіантах), *С нами Бог* (арк. 1–22);

Октоїх–Ирмологіон (арк. 23–219);

подобні (арк. 225–232 зв.);

стихириси на свята, поч. з Різдва Христового, в кін. стихириси *Да познаєм братіє*, на вход архиерея в церкву, Пресв. Богородиці *Іже образу твоєму*, припиви Трьом святителям (арк. 233–281).

Вказ. напів: **київський** — Всеношне бденіє, *Блажен муж*, Літургія (арк. 1, 2 зв., 3);

острозький — *Блажен муж* (арк. 3);

болгарський — *Бог господь*, стихира *Прийдіте людіє* (арк. 9, 259).

Гласовий структ. тип.

Лит.: Березин. *Описание рукописей*, с. 47–48, № 27 (87); Вознесенський. *Образцы*, с. 102–121; Вознесенський. *Церковное пение*, вип. 1; Маценко. До джерел, с. 549–550; Маценко. Листування з О. Кошицем, с. 332; Ясиновський. Нотні рукописи, с. 152, № 153.

№ 195

1675 р.

Варшава, ВН, 12073 I

4°, 406 арк., пропуски арк. в середині рукопису; дрібн. півустав; в оправі. Орнам. заставки, ініціали — майстерні квіткові мотиви стародрук. типу; мініатюри (арк. 1, 1 зв., 173 зв., 222).

Запис дяка Івана Балецького, ХІХ ст. (на форз. арк.); три листи з 1879 р. (в дод. в кін.). З б-ки гр.-кат. капітули в Перемишлі, куди надійшов з с. Борхів.

Всеношне бденіє, Літургія, на 8 гласів блаженні, *Бог господь*, троїчні, катавасії, богородичні; стихира на освячення церкви *Возміте врата*, на 9-й пісні канону на Воскресіння *Христовая пасха* та ін., гимни на троїчних *Ангелский собор* та ін. (арк. 2–37 зв.);

Октоїх–Ірмологіон, в кін. бракує декілька арк. (арк. 38–253 зв.);

подобні, поч. втрачений (арк. 254–264 зв.);

стихири празничні преп. Симеону Столпнику, прор. Захарії, на Різдво Пресв.

Богородиці, Воздвиження, преставлення ап. Іоана Богослова, Покров, св.-вмч. Дмитрію, св. Іоану Златоустому, на Введення, преп. Саві, свт. Миколаю, св. Праотцям, прор. Данієлю (Даніїлу), св. Отцям, на Різдво Христове, включаючи канон, на Обрізання, Богоявлення, припіві Трьом святителям, на Стрітень, включаючи канон; піснеспіви Вел. посту, на арк. 377 і далі служба на Пасху — без нот; стихири св. Духу, апп. Петру і Павлу, Преображенню, Успінню Пресв. Богородиці, на прокляття єретиків *Іже образу твоєму* (арк. 265–406 зв.).

Вказ. напіві: **київський** — Літургія, блаженні *Блаженни милостивії*, богородичні *Грішних молитви* (арк. 6 зв., 15, 22 зв.);

руський — *Бог господь*, поліелей *Хваліте імя господне* (арк. 17 зв., 28);

болгарський — *Бог господь*, поліелей *Хваліте імя господне*, стихира св. Духу *Царю небесний*, на 8 гласів *Господи возвах, Да ся ісправит і Яко от тебе оціщаніє* (арк. 27 зв., 28 зв., 382, 389 зв.), догматики, *Бог господь* — повтор (арк. 396, 403);

грецький — *Агіос о Теос, Неанес и та херувим* (арк. 33 зв., 35).

Гласовий структ. тип.

Лит.: Gołos. Manuscript Sources of Easter Chant, с. 79; Балик. Рукописи Перем. гр.-кат. капітули, 1974, с. 241, № 661; Antonowycz. *Ukrainische geistliche Musik*, S. 343 (mf № 16054); Jasinowskyj. *Znaczenie eparchii przemyskiej*, s. 414, № 66; Малинина. *Древнерусские церковные рукописи в Национальной библиотеке Варшавы*, с. 329–30, № 16; *Rekopisy cerkiewnosłowiańskie w Polsce*, s. 207, № 427; *Inwentarz rękopisów Biblioteki Kapituły Greckokatolickiej w Przemyślu*, s. 124.

№ 196

Ост. чв. XVII ст.

Київ, НБУВ, ДА 90 Л.

4°, 363 арк., без кін., арк. 1–4 писані пізніше; дрібн. півустав; в пошкодженій оправі з орнам. витисками. Орнам. заставки, ініціали, прикраси на полях — рослинні мотиви стародрук. типу, в кольорі; простенькі мініатюри. В зн.: *Alle mode papier*.

З.: «Сий Ярмолой раба божия Григория Сташевского, куплен за цѣну гривен 13. Року 1786 мѣсяца октоврия 2 дня» (арк. 1); 1700 р. належав Іванові Самборському, який придбав рукопис в Олексія за 7 золотих (арк. 123–133 зв.). Надійшов від свящ. с. Яблунів Канівського пов. Ів. Мироновича.

Всеношне бденіє (арк. 1–2);

Октоїх–Ірмологіон (арк. 4–236 зв.);

подобні (арк. 237–249 зв.);

стихири на свята, поч. з Різдва Христового, в кін. ірмоси о “соєдиненії віри”

Сокрушивий брани (глас 8), ірмоси “умиренню церкви” *Коня і всадника* (глас 6), Страсті — обірвано (арк. 250–363 зв.).

Вказ. напіві: **болгарський** — *Ангелскіє пред ідут сили, Воскресни Боже* (арк. 248 зв., 300 зв.).

Гласовий структ. тип.

Лит.: Лебедев. *Рукописи*, с. 38–39, № 90 (Муз. 458); Ясиновський. Нотні рукописи, с. 150, № 117.

№ 197

Ост. чв. XVII ст.

Київ, НБУВ, Видуб. 565 П.

F°, 287 арк., півустав; фіти; в пошкодженій оправі — лише нижня обкладинка. Орнам. заставки, ініціали — рослинні мотиви стародрук. типу; мініатюри (5). В зн.: Каманін, № 821 — 1678–1683 рр.; № 657–659 — 1682 р.

«1758 года мѣсяца декабрия дня в субботу на сходѣ часа шеснацатого слонце мѣнилось (форзацн. арк.); «Киевской губ. Таращанскаго уезда местеека Тетиева. Сын псаломщика Иван Васильевич

Шадурский проживал в Выдубецком монастыре с 17 августа 1891 года по [18]98 год, изучал пение и чтение церковное» (арк. 203 зв.). Ст. шифр: I,5574.

Всеношне бденіє, Літургія, задостойник *О тобі радується* (арк. 1–10);
Октоїх–Ірмологіон (арк. 13–195);
подобні, пізніша копія з друк. Ірмолою *Да молчит всякая плоть* (арк. 196–202);
стихири на свята, поч. з Різдва Пресв. Богородиці (арк. 204–262 зв.);
бородичні з октоїха на 8 гласів, стихири на постриг монахів (арк. 263–266);
Реєстр ірмосів (арк. 269–287).

Вказ. напів: **київський** — Літургія, кондак Богородиці (арк. 4, 228);

болгарський — *Хваліте господа, Да молчит всякая плоть* (арк. 11 зв., 286 зв.).

Гласовий структ. тип.

Літ.: Петров. *Описание рукописных собраний*, вип. 2, с. 253, № 565; Перетц. Отчет об экскурсии в Киев, с. 184, № 7.

№ 198 **Ост. чв. XVII ст.** **Київ, НБУВ, Ніж. 158 С.**

4°, 270 арк., без поч. і кін.; дрібн. півустав. Орнам. заставки, ініціали — стародрук. типу, рослинні мотиви з народними елементами. В. зн.: Каманін, №№ 727–729 — 1679 р.; № 1082 — 1680 р.
З колекції проф. Ніжинського історико-філологічного інституту Вас. Качановського.

Всеношне бденіє, *С нами Бог*, літургії св. Іоана Златоустого і св. Василя Великого, *Бог господь* з воскресними тропарями на 8 гласів, без нот стихира на Різдва Пресв. Богородиці (арк. 1–14);
Октоїх–Ірмологіон (арк. 15–219);
подобні (арк. 220–231 зв.);
стихири на свята, поч. з Різдва Христового, в кін. канон на Воскресіння (арк. 232–270 зв.).

Вказ. напів: **київський** — Всеношне бденіє, Літургія (арк. 1, 1 зв.);

острозький — *О тобі радується* (арк. 240 зв.).

Гласовий структ. тип.

Літ.: Сперанский. *Рукописное собрание*, вып. IV, с. 15, № 158; Ясиновський. Нотні рукописи, с. 154, № 183.

№ 199 **Ост. чв. XVII ст.** **Київ, НБУВ, І, 3995**

4°, 258 арк., без поч. і кін., арк. частково пошкоджені; дрібн. півустав; фіти; в оправі — дошки, папір, залишки шкіри. Орнам. заставки, ініціали — скромні рослинні мотиви. В. зн.: Каманін, №№ 1126–1131 — 1670–1688 рр.
Приказка «*Za krula Awgusta wodzila się kapusta*» (арк. 199 зв.). Належав Волинському єпарх. древлехранилищу, відділ 1, № 95 (наклейка).

Всеношне бденіє, Літургія, на 8 гласів *Бог господь* з воскресними тропарями і *слави* (арк. 1–13);
Октоїх–Ірмологіон (арк. 13–192 зв.);
подобні, в кін. стихира ап. Іоану Богослову *Возлег на перси* (арк. 193–201 зв.);
стихири на свята, поч. преп. Симеону Столпнику, в кін. Преображенню (арк. 202–258 зв.).

Вказ. напів: **київський** — Всеношне бденіє, Літургія (арк. 1, 1 зв.);

болгарський — кондак Богородиці (арк. 226 зв.).

Гласовий структ. тип.

Літ.: Перетц. Отчет об экскурсии в Житомир, с. 128, № 95; Ясиновський. Нотні рукописи, с. 146, № 24; Корній. *Українська шкільна драма*, с. 85.

№ 200 **Ост. чв. XVII ст.** **Львів, ЛНБ, НД 115**

Мал. 4° (арк. по краях сильно обрізані), 310 арк., без кін., арк. 2–3, 309–310 пізнішого часу; дрібн. півустав; в оправі — картон в шкірі. Орнам. заставки, ініціали — квіткові мотиви стародрук. типу;

майстерні мініатюри (13). В. зн.: Laucevičius, №№ 66–68 — 1677–1690 pp.; Гераклитов, № 1479–1679 р.

Неясний запис XVIII ст. — згадується с. Купчинці.

Октоїх–Ірмологіон (арк. 1–242 зв.);

подобні (арк. 243–253);

псалом *На ріці Вавилонстей, Покаяння отверзи*, літургії Пржедєосвященна та св.

Василія Великого та ін. піснеспіви, в кін. на Зшестя св. Духа (арк. 253 зв.–301);
стихири апп. Петру і Павлу, Преображенню, Успінню Пресв. Богородиці (арк. 301 зв.–310 зв.).

Вказ. напів: **болгарський** — канон в неділю Цвітну (арк. 269 зв.).

Гласовий структ. тип.

Лит.: Свенцицкий. Церковно– и русско-славянские, с. 381, № 72; Перетц. К истории, с. 47; Ясиновський. *Нотолінійні рукописи*, с. 37, № 48.

№ 201

Ост. чв. XVII ст.

Львів, ЛНБ, НД 122

4°, 288 арк., без поч. і кін., арк. 1 і останній приклеєні до оправы, арк. 1–4, 286–288 з іншого давнішого рукопису, в сер. частина арк. пошкоджена; дрібн. півустав; фіти, на арк. 1–4 і 286–288 сторожі; в оправі. Орнам. заставки, ініціали, декілька прикрас на полях — квіткові мотиви в народній манері, в кольорі; мініатюри (8): народні типажі, побутові реалії, на арк. 115 цар Давид з псалтерієм. В. зн.: Каманін, №№ 1144–1148 — 1678–1689 pp.; Laucevičius, №№ 66–67 — 1682–1683 pp.

Ірмоси Тріоді Цвітної — в середу на Преполовєння, в неділі Самарянки, о Разслабленом, на Вознесіння (давніша частина рукопису, арк. 1–4 зв., 286–288 зв.);

стихири на свята: преп. Симеону Столпнику, чуду арх. Михаїла, на “ісповіданіє православнїя вѣри Амвросія і Августина Медиолянських” гимн *Тебе Бога хвалим*, кондак свт. Миколаю, на літургії св. Іоана Златоустого *Да ісполнятєся уста наша*, кондаки Архангелам, св. Іоану Хрєтителю, Успінню Пресв. Богородиці, на Воздвиження, всім Святим; стихира в неділю Православїя на прокляттє еретиків *Іже образу твоєму*, гимни в неділю по непорочних *Благословєн єси, Ангєлский собор* і т.д.; стихири подобні “всѣм святим” за місяцями, поч .з верєснє: преп. Симеону Столпнику *Симєон да ми похвален будєт* і т.д. до берєзнє (арк. 5–27 зв.);

Октоїх–Ірмологіон, в кін. кожного гласу по декілька святкових стихир (арк. 28–233 зв.);

подобні (арк. 234–244);

причасник у Вєл. суботу *Воста яко ясє*, стихири преп. Козьмі і Дєм’яну, св. Іоану Златоустому, на Рїздво Хрїстове, Богоявлєння, піснеспіви Тріоді, в кін. стихири ап. Іоану Богослову, св.-вмч. Дмитрїю (арк. 246–285 зв.).

Вказ. напів: **руський** — кондак Богородиці, *Аллілуя*, кондак Ієсусу Сладкому (арк. 255 зв., 256 зв., 258);

болгарський — кондаки свт. Миколаю, арх. Михаїлу, Пресв. Богородиці, Ієсусу Сладкому, стихира в 5 неділю вєл. посту *Нїст царство, Аллілуя* (арк. 10, 12, 256 зв., 259, 62, 257 зв.).

Гласовий структ. тип.

Публ.: Логвин. *З глибин*, іл. 58; Юсипів (с. Тереза). Музично-структурні особливості, с. 81, іл. (арк. 33 зв.);

Лит.: Свенцицкий. Церковно– и русско-славянские, с. 382, № 74; Перетц. К истории, с. 47; Запаско. *Орнаментальнє оформлєннє*, с. 149, 151; Ясиновський. *Нотолінійні рукописи*, с. 37–38, № 50; Іванов. *Навчання. церковного спїву*, с. 171, 179; Корній, Дубровїна. *Болгарський настїв*, с. 32–33; Юсипів (с. Тереза). Музично-структурні особливості.

№ 202

Ост. чв. XVII ст.

Львів, ЛНБ, НД 124

4°, 124+1 арк., без поч. і кін., пропуски в сер.; дрібн. півустав; фіти; в знищеній оправі — лише нижня обкладинка. Декілька майстерних орнам. ініціалів і одна заставка — рослинні мотиви стародрук. типу. В. зн.: Lausevičius, №№ 66–67 — 1677–1688 рр.

«Сий ярмолой раба божия Телника по часе хлопец учив Телникъв року 1745» (арк. 121–122).

Октоїх–Ірмологіон, поч. з гласу 4 пісні 9 (арк. 1–174 зв.);

подобні (арк. 75–84 зв.);

С нами Бог, Нині сили небесні, Вкусіте і увидите, Да молчит всякая плоть, стихири апп. Петру і Павлу, у Вел. п'ятницю, св. Духу, Успінню Пресв. Богородиці, на Різдво Христове, Хрещення, арх. Михаїлу, в неділю Блудного сина — обірвано (арк. 84–125 зв.).

Вказ. напів: **болгарський** — кондак Богородиці (арк. 118 зв.).

Гласовий структур. тип.

Лит.: Свенцикий. Церковно– и русско-славянские, с. 381, № 77; Ясиновський. *Нотолінійні рукописи*, с. 38–39, № 52.

№ 203 Ост. чв. XVII ст., Іоан Хрущик з Калиня Львів, ЛНБ, НД 138

(арк. 112)

4°, 244 арк., без поч. і кін., арк. місцями переплутані і дуже пошкоджені; дрібн. півустав; сторожі — лише в кін. сторінок; без оправі. На арк. 173 орнам. ініціал з мініатюрою. В. зн.: Каманін, №№ 654–655, 657–659, 810–812, 1128 — 1663–1685 рр.

1730 р. рукопис придбаний у Нижніх Панівцях у Яцка у Оберка за 7 золотих (арк. 67–70 зв.).

Октоїх–Ірмологіон, поч. з гласу 3 пісні 3 (арк. 1–172 зв.);

подобні (арк. 173–183 зв.);

стихири на свята, поч. з Різдва Пресв. Богородиці, в кін. уривок Страстей (арк. 184–244 зв.).

Гласовий структур. тип.

Лит.: Свенцикий. Церковно– и русско-славянские, с. 383, № 81; Адрианова. *Материалы для истории цен на книги*, с. 152; Ясиновський. *Нотолінійні рукописи*, с. 40, № 56.

№ 204 Ост. чв. XVII ст. Львів, ЛНБ, НД 157

8°, 510 арк., без поч., в кін. бракує декілька арк.; дрібн. півустав і скоропис різних почерків: 1) арк. 1–9, 2) арк. 10–149, 3) арк. 150–510; в оправі — картон в шкірі. В. зн. невтановленого типу.

Бібліотенний запис Лаврівського м-ря: «245. Bibliotheka monasteriy lauroviensis O.S.B.M.» і синім олівцем № 883 (на внутр. частині верхньої обкладинки).

Наславники на 8 гласів, *Радуйся обрадовання Маріє, Пречистая Богородице*, в неділю Блудного сина псалом *На ріці Вавілонстей*, в неділю по троїчнім *Достойно єсть, Бог господь* (лише 4 гласу), в неділю Пасхи *Воскрес Ісус, Плотію уснув*, стихира в неділю П'ятидесятниці *Царю небесний*, світільні Успінню Пресв. Богородиці *Апостоли от конец* і Вознесінню *Учеником зрящим*, подобен 2 гласу *Доме Євфратов*, трисвятоє по троїчних у Чотиридесятницю (арк. 1–9);

воскресні піснеспіви Октоїха (арк. 10–149 зв.);

подобні (арк. 149 зв.–171 зв.);

Всеношне бденіє (арк. 172–173 зв.);

ірмоси та стихири на свята, поч. з неділі перед Різдром Христовим, в кін. ірмоси св. Григорію (арк. 174–374 зв.);

ірмоси столпові (арк. 375–510 зв.).

Вказ. напів: **руський** — *Воскресни Боже* (арк. 279);

болгарський — наславники, *Слава ти Тройце святая, Радуйся обрадовання Маріє, Бог господь* 4 гласу, подобен 2 гласу *Доме Євфратов*, кондак Пресв. Богородиці, *Воскресни Боже* (арк. 1, 2 зв., 5, 8 зв., 232, 279).

Календарно-мінейний структур. тип.

Лит.: Свенцицкий. Церковно- и русско-славянские, с. 383, № 88; Ясиновський. *Нотолінійні рукописи*, с. 43, № 63; Jasinowskyj. *Znaczenie eparchii przemyskiej*, s. 418, № 152.

№ 205 **Ост. чв. XVII ст.** **Львів, ЛНБ, МВ 28**

4°, 315 арк. 1–4, 71–81 дописані в сер. XIX ст. Симеоном Рибакком у Ключові; два почерки – арк. 5–70 і 82–315; дрібн. півустав; сторожі; в новій оправі. В. зн.: неясний *вершник*; Laucevičius, №№ 66–67 — 1682–1688 pp.; № 1190 — 1673 р.

Тит. арк. сер. XIX ст.: «Ірмологіон Божією Благодатію собран ко удобнѣйшему хитрости Ірмологіонісанія изучатися хотящим употребленія и Служби Божои. Списал Симеон Рибак обиватель Клусова».

Воскресні піснєпіви Октоїха (арк. 5–59 зв.);

подобні (арк. 59 зв.–70);

Ірмологіон, на 8 гласів (арк. 81–291 зв.);

стихири на свята, поч. Індикту (арк. 292–315 зв.);

Алфавит Ірмологіонісанія (нотна абетка), вибрані піснєпіви Вел. посту і на Воскресіння – дописані в сер. XIX ст. Симеоном Рибакком (арк. 1зв.–4зв., 71–80).

Жанрово-тематичний структ. тип.

Лит.: Гординський. *Рукописи*, т. 1, вип. 4, с. 478, № 30; Ясиновський. *Нотолінійні рукописи*, с. 51, № 83; Запаско. *Мистецтво української рукописної книги*, с. 77; Jasinowskyj. *Znaczenie eparchii przemyskiej*, s. 411, 418, № 156; Іванов. *Навчання церковного співу*, с. 188–195; Іванов. *Співацька освіта*, с. 43–44, 152 (Симеон Рибак помилково сприйнятий як особа XVII ст., насправді він жив у XIX ст.; помилково датований рукопис — кін. XVII поч. XVIII ст.), 239–240 (помилка Клуков, вірно Клу/юсів); Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 110.

№ 206 **Ост. чв. XVII ст.** **Львів, ЛНБ, Осс. 3693/І**

8°, 236 арк., без поч. і кін., в сер. арк. переплутані, є пропуски; дрібн. півустав; в новій оправі. Орнам. заставки, ініціали — квітково-рослинні мотиви стародрук. типу. В. зн. неясний.

«Яков Городисек з Ступницѣ» (олівцем, арк. 71).

Октоїх воскресний на поч. бракує 1 арк. (арк. 1–88);

подобні (арк. 89–103);

ірмоси на свята, поч. з Різдва Христового, в кін. свт. Миколаю (арк. 104–336 зв.).

Календарно-мінейний структ. тип.

Лит.: Перетц. *Отчет о занятях...* 1907 г., с. 10; Ясиновський. *Нотолінійні рукописи*, с. 56, № 94; Іванов. *Співацька освіта*, с. 150 (з помилками).

№ 207 **Ост. чв. XVII ст.** **Львів, ЛНБ, Павл. 130**

4°, 327 арк., без поч., арк. місцями пошкоджені; дрібн. півустав; в пошкодженій оправі з орнам. витисками. Орнам. заставки, ініціали, прикраси на полях — рослинні мотиви з зооморфними елементами стародрук. типу; на полях багато мініатюр — зображення церков, людських постатей, звірів, чаші та ін., на арк. 114 довгошия голова грає на скрипці; мініатюри з гумористичним відтінком. В. зн.: Laucevičius, №№ 62–65 — 1676–1683 pp.

Належав церкві Нового Брусна (арк. 1); «Сей Ярмолой небожчика діяка Ивана Величковича. Тепер зостає [у] ксієндза Пантелимона Grabowicza Brusniwskiego 1784 [року]» (арк. 112 зв.); «Сей Ярмолой єсть купленній до храму преподобной Параскевіи веси Брусна Старого [...]» (арк. 151 зв.); 1800 р. належав до церкви с. Брусна Старого (арк. 207 зв.); запис 1761 р. ієрея Теодора пароха с Брусна Старого (арк. 326); неясний запис з 1712 р. (арк. 325).

Літургія, на 8 гласів *Бог господь, Господи возвах*, “слави” (арк. 1–11);

Октоїх–Ірмологіон (арк. 12–263 зв.);

подобні (арк. 263 зв.–274);

стихири на свята, поч. з Різдва Христового (арк. 274–311 зв.);

канон на Воскресіння, стихира на Різдво Пресв. Богородиці *О дивное чудо* (арк. 312–326).

Вказ. напів: **київський** — Літургія (арк. 1);

болгарський — кондак Богородиці, поліелей *Хваліте імя господне* (арк. 286 зв., 323).

Гласовий структ. тип.

Лит.: Gębarowicz. *Katalog*, s. 56–57; Ясиновський. *Нотолінійні рукописи*, с. 69, № 125; Жолтовський. *Художнє життя*, с. 162; Jasinowskyj. *Znaczenie eparchii przemyskiej*, s. 419, № 171.

№ 208

Ост. чв. XVII ст.

Львів, НМЛ, F 78

F°, 234 арк., без поч. і кін., пропуски в сер., в кін. арк. переплутані, арк. 145–164 з іншого рукопису; дрібн. півустав; фіти; в новій оправі — картон, пергамент. Орнам. заставки, кінцівки, прикраси на полях — плетінка балканського типу, квіткові мотиви, в кольорі. В. зн.: Lausevičius, № 1189 — 1669 р.; № 5 — 1680–1682 рр.

Запис про канонічну візитацію у травні 1904 р. в Поморянах (арк. 227 зв.), звідки надійшов до НМЛ

Октоїх–Ірмологіон, глас 1 без поч. (арк. 1–144);

“розники” (арк. 145–154);

канон на В'їхання, у Вел. четвер *Вечери твоєї тайней*, у Вел. п'ятницю стихира *Тебе одіючагося* з ремаркою “лямент пречистої Діви”, у Вел. суботу *Прийдіте ублажим Іосифа*; стихира св. Духу, апп. Петру і Павлу, Преображенню, Успінню Пресв. Богородиці, Різду Христовому, Хрещенню, псалом *На ріці Вавілонстей*, літургія Пржедеосвященна (арк. 203–234 зв.).

Вказ. напів: **болгарський** — канон в неділю Цвітну (арк. 203).

Гласовий структ. тип.

№ 209

Ост. чв. XVII ст.

Львів, НМЛ, F 604

F°, 235 арк., на поч. бракує 1 арк., місцями арк. переплутані; півустав; в поновленій оправі з орнам. витисками. Орнам. заставки, ініціали — квіткові мотиви стародрук. типу, в кольорі; гравюри (6). В. зн.: Lausevičius, № 2259 — 1688 р.

Запис бакалавра 1768 р. про низький заробіток, що змусило його покинути службу (арк. 26 зв.); 1748 р. у Самборі була велика саранча (арк. 58 зв.); запис Теодора Городецького, реєнта забрамної церкви у Самборі (арк. 90); 1809 р. при церкві Марії [в Самборі] служив Андрій Ланкевич (на форзаці). Надійшов 1913 р. з Лаврова, передав Фр. Тайбин.

Всеношне бденіє, Літургія; *Блажен муж*, Херувимська пісня з вказівкою “поєм умилно”, кондаки Пресв. Богородиці, арх. Михайлу, св. Іоану Предтечі, Успінню Пресв. Богородиці, свт. Миколаю, Воздвиженню, всім Святим, Ісусу Сладкому; світилен Успінню Пресв. Богородиці з вказівкою “умилно поєм”, світильні на свята, стихира на прокляття еретиків *Іже образу твоєму*, богородичні на 8 гласів (арк. 1–25 зв.);

воскресні піснеспіви Октоїха (арк. 27–75);

подобні (арк. 77–86–а);

стихири на Різду Христове; ірмоси на свята за 8 гласів, у кожному гласі по 1–2 канони, ірмоси розташовані за канонами (арк. 89–150);

піснеспіви Трійді (арк. 150–161 зв.);

ірмоси столпові (арк. 163–221 зв.);

сідальні на 8 гласів (арк. 222–235);

Херувимська пісня — партесна партія (арк. 86/а — 86/б).

Вказ. напів: **київський** — Всеношне бденіє, Літургія (арк. 1, 3 зв.);

скитський — *Достойно єсть* (арк. 7);

болгарський — гимни в неділю по непорочних *Ангелский собор* та ін.; на Антипасху през всю сермицу: *Христоногая пасха, О Божественного і любезного, Ангели вопияше, О пасха велия* (арк. 9–12, 22–23 зв.).

Грецький структ. тип.

Лит.: Ясиновський. Український нотолінійний, с. 52; Jasinowskyj. Znaczenie eparchii przemyskiej, s. 415, № 94.

№ 210 **Ост. чв. XVII ст., Василій Мостенський,** **Львів, НМЛ, Q 65**
дидакал, с. Лисин (арк. 252)

4°, 298 арк., без кін.; скоропис

Д.: орнам. заставки, ініціали, прикраси на полях — майстерні квіткові мотиви та плетінка, зооморфні елементи; мініатюри (5).

О.: в новій оправі.

Ф.: Laucevičius, №№ 2268–2269 — 1676–1680 pp.

Всеношне бденіє, кондак Пресв. Богородиці, *Бог господь* з воскресними тропарями на 8 гласів, літургія Преждеосвященна, *О тебе радується* (арк. 1–19 зв.);

Октоїх–Ірмологіон (арк. 21–252);

подобні (арк. 253–265);

стихири на празники, поч. з Різдва Христового, в кін. Успінню Пресв. Богородиці, пізнішого часу піснеспіви у Вел. суботу (арк. 267–298 зв.).

Вказ. напів: **київський** — Всеношне бденіє (арк. 1).

Гласовий структ. тип.

Лит.: Ясиновський. Мелодії минулих століть, с. 112; Ясиновський. З історії, с. 109.

№ 211 **Ост. чв. XVII ст.** **Львів, НМЛ, Q 207**

4°, 349 арк., без поч. і кін.; арк. 1–2 пізнішого почерку; дрібн. півустав; в новій оправі. Орнам. заставки, ініціали, прикраси на полях — квіткові мотиви стародрук. типу, подекуди реалістичні зображення тварин і птахів; мініатюри (35) в цілий арк., в заставках, ініціалах, в тексті, на арк. 156 зв. преп. Антоній і Феодосій Печерські, на арк. 176 зв. київські митрополити Петро і Олексій. В. зн.: Laucevičius, № 2260 — 1679 p.; № 468 — 1684–1685 pp.

Надійшов 1911 p. від Його Ексцеленсії (митр. Андрея Шептицького).

Бог господь на 8 гласів (арк. 1–3 зв.);

Октоїх–Ірмологіон (арк. 4–278);

подобні (арк. 279–291);

стихири на свята, поч. преп. Симеону Столпнику, в кін. св. Отцям (арк. 292–349 зв.).

Вказ. напів: **київський** — причасник *Хваліте господа* (арк. 1 зв.);

болгарський — кондак Богородиці, дописано пізніше (арк. 322).

Гласовий структ. тип.

Лит.: Жолтовский. Изобразительная графика.

№ 212 **Ост. чв. XVII ст.** **Львів, НМЛ, Q 253**

4°, 320 арк., без поч. і кін.; дрібн. півустав; в новій оправі. Орнам. кінцівка (арк. 9 зв.), гравюра (арк. 271). В. зн.: Каманін, №№ 717 — 1677–1680 pp.

Запис дяка с. Верхрата Петра Миколаєвича про вбивство нареченої руського попа (арк. 71 зв., польск.); 1728 p. була посуха (арк. 135 зв.) і великі сніги на Дмитра (арк. 303 зв.); 1755 p. була важка зима (арк. 320 зв.). Надійшов 1913 p. від учня 2 класу А. Зубрицького з с. Колониці.

Літургії св. Іоана Златоустого і св. Василя Великого (арк. 1–9);

воскресні піснеспіви Октоїха, в кін. ірмоси в неділю перед Різдом Христовим (арк. 10–71);

подобні (арк. 72–79);

стихири на прокляття єретиків *Іже образу твоєму*, на освячення церкви *Возміте врата*, на постриг монахів, тропарі у Вел. понеділок і четвер, стихири на Пасху (арк. 80–85);

ірмоси та стихири на свята, поч. з Різдва Христового, на арк. 243 і далі Страсті (арк. 86–270);

ірмоси столпові, в кін. глас 7 пісня 8 (арк. 271–320 зв.).

Вказ. напів: **київський** — Літургія (арк. 1);

болгарський — *Достойно єсть*, літургія св. Василя Великого, *О преславноє чудо*, кондак Богородиці, ірмоси в неділю Цвітну, *Воскресни Боже, Слава во вишних Богу* (арк. 5 зв., 8, 8 зв., 85, 123, 128, 145 зв., 236).

Календарно-мінейний структ. тип.

Лит.: Jasinowskyj. Znaczenie eparchii przemyskiej, s. 416, № 112.

№ 213

Ост. чв. XVII ст.

Львів, НМЛ, Q 270

4°, 320 арк., без поч. і кін., арк. 1–4 пізнішого часу, в кін. текст наполовину змитий, між арк. 164–165 арк. з іншого рукопису — без нот; дрібн. півустан і скоропис різних почерків; без оправ. Орнам. заставки, ініціали — простенькі рослинні мотиви. В. зн.: Каманін, №№ 1047–1048 — 1658–1673 pp.; Lausevičius, № 3328 — 1685 p.

Надійшов 1913 р. з товариства *Провіта* у Львові.

Воскресні піснеспіви Октоїха, поч. з сідальних 2 гласу (арк. 1–50 зв.);

подобні, без кін. (арк. 51–59 зв.);

псалом *На рїках Вавїлонских*, тропар *Покаяня отверзи*, прокимен *Не отверти лица*, літургія Преждеосвященна, задостойник *О тебе радується*, кондак Пресв. Богородиці, *Архангелский глас* (арк. 60–67 зв.);

Ірмологіон — ірмоси празничні і столпові на 8 гласів (арк. арк.68–247);

стихири на свята, поч. з Рїздва Пресв. Богородиці, в кін. Успїнню Пресв.

Богородиці (арк. 253–320 зв.).

Жанрово-тематичний структ. тип.

Вказ. напів: **київський** — *О тебе радується* (арк. 288).

№ 214

Ост. чв. XVII ст.

Львів, НМЛ, Q 282

4°, 76 арк., уривок без поч. і кін., поч. і кін. арк. з іншого рукопису, в сер. пропуски, арк. місцями дуже пошкоджені; скоропис і дрібн. півустан; без оправ. Орнам. заставки, ініціали — однотонова штриховка. В. зн.: Дианова, № 553 — 1680 p.

Надійшов 1913 р. зі Старого Самбора.

Літургія; ірмоси столпові; уривки подобних, великопосних піснеспівів, празничних ірмосів; стихири апп. Петру і Павлу, Преображенню.

Календарно-мінейний структ. тип.

Лит.: Jasinowskyj. Znaczenie eparchii przemyskiej, s. 416, № 115.

№ 215

Ост. чв. XVII ст.

Львів, НМЛ, Q 317

4°, 41 арк., уривок без поч. і кін., пропуски в сер.; скоропис; без оправ. В. зн.: Дианова, № 553 — 1680 p.

Надійшов 1914 р.

Містить ірмоси на свята, гласи 6–8; подобні; у Вел. піст тропар *Покаяня отверзи*, літургія Преждеосвященна.

Вказ. напів: **київський** — кондак Богородиці (арк. 41).

Структ. тип неясний.

№ 216 **Ост. чв. XVII ст., Константин Білінський, отрок** **Львів, НМЛ, O 9**

(арк. 215 зв.).

8°, 447 арк., без кін.; дрібн. півустан; в новій оправі. Орнам. заставки, ініціали — рослинні мотиви стародрук. типу; вел. кількість майстерних мініатюр (46): в цілий арк., в заставках і в тексті; народні типажі, реалістична манера, на арк. 215 зв. зображені київські митрополити Петро та Олексій, преп. Антоній і Феодосій Печерські; малював переписувач рукопису Константин Білінський (арк. 98 зв., 188 зв., 215 зв., 312 зв.), як це підтверджує інший створений ним Ірмолой (№ 316 нашого Каталогу). В. зн.: Каманін, № 1144 – 1676–1689 pp.

З.: 1760 р. належав Теодору Козаковичу, поповичу Рожанки Вижньої (арк. 436 зв.); Стефан Шепегій з Шептицьких отримав рукопис від свого батька Стефана Шепегія адміністратора

митного в Опорці, який помер 1840 р.; батько отримав рукопис від прадіда Михайла, пароха Студенського, а той від свого батька, пароха Іршавського в Уграх, запис 1854 р. (арк. 215); св. Михайло, парох студенський, купив рукопис за 6 золотих для своїх синів (арк. 98 зв.); «Єгда аз священник Лавоч[ного], Тернов[и] і Опорецькій Стефан Шепегій ідох на богослуже[ння] до церкви Лавочанської, услишах крик: палиться; возвратихся, і узрїл пламен із комина ужасно вибухающую і загражала великим нещастієм. Дня 1 марта в неділю Сиропустную 1853 [року]. Но півци особливо і церковники отзначилися і вскорі угасили богопівци пламень с народом згромадженням» (арк. 254–255).

Всеношне бденіє, Літургія, *Бог господь* (арк. 1–14);

Октоїх–Ірмологіон (арк. 15–325);

подобні (арк. 326–343);

стихири на свята, поч. преп. Симеону Столпнику, серед них преп. Саві, преп.

Феодосію, в кін. піснеспіву без нот: канон і стихири на Пасху, канон в неділю

Мироносиць — обірвано (арк. 344–447 зв.).

Вказ. напів: **київський** — Всеношне бденіє, Літургія (арк. 1, 4 зв.);

болгарський — *Бог господь* (арк. 11 зв.).

Гласовий структ. тип.

Лит.: Ясиновський. Мелодії минулих століть, с. 113; Ясиновський. З історії, с. 113; Jasinowskyj.

Znaczenie eparchii przemyskiej, s. 408, 417, № 133.

№ 217 Ост. чв. XVII ст. Львів, НМЛ, О 80

8°, 346 арк., без поч. і кін., в сер. арк. переплутані; дрібн. півустав; в новій оправі. Орнам. заставки, ініціали, кінцівки — плетінка і геометричні мотиви. В. зн.: Каманін, № 1252 — 1677 р.; № 1140–1671 р.(?).

Надійшов 1913 р. від св. П. Кусочинського з с. Шептич.

Догматики з богородичними, глас 1 без поч. (арк. 1–12 зв.);

на 8 гласів *Бог господь*, сідальні, степенні-антифони; псалом в неділю Блудного сина *На ріці Вавілонстей* (арк. 13–33);

Ірмологіон, на 8 гласів (арк. 34–240 зв.);

подобні (арк. 241–258);

Літургія св. Іоана Златоустого, піснеспіву у Вел. четвер, Вел. суботу *Воскресни*

Боже, Да молчит всякая плоть, задостойник *О тобі радується*, поліелей

Хваліте імя господне, два прокимни у Вел. піст, літургія Пржедосвященна,

Страсті, стихири у Вел. п'ятницю, у Вел. суботу *Да молчит всякая плоть і*

Прийдіте ублажим Іосифа, стихири на Пасху і в неділю П'ятидесятниці, в кін.

стихира Пресв. Богородиці *Іже образу твоєму* (арк. 258 зв.–319 зв.);

реєстр ірмосів (арк. 320–322);

стихири на свята, поч. преп. Симеону Столпнику, в кін. Преображенню (арк. 322 зв.–346 зв.).

Вказ. напів: **київський** — Літургія (арк. 258 зв.).

Жанрово-тематичний структ. тип.

Лит.: Jasinowskyj. Znaczenie eparchii przemyskiej, s. 417, № 136.

№ 218 Ост. чв. XVII ст. Львів, НМЛ, О 96

8°, 290 арк., без поч. і кін., текст місцями зблід.; дрібн. півустав; сторожі. В. зн.: Каманін, №№ 654–730 (уривки)— 1672, 1681, 1682 рр.

Переписувач: «Конец ірмосом празничным и столповым всего лѣта» (арк. 192). З 6-ки Платона

Костецького, надійшов від св. Вол. Венгриновича з Ваневич.

Октоїх–Ірмологіон, поч. з гласу 2 пісні 8 (арк. 1–192);

подобні (арк. 193–203);

канон на В'їхання, піснеспіви у страсний тиждень, на Воскресіння, в неділю св. Духа, далі стихири на свята — апп. Петру і Павлу і т. д. до Різдва Христового — обірвано (арк. 205–290 зв.).

Гласовий структ. тип.

Лит.: Jasinowskyj. Znaczenie eparchii przemyskiej, s. 417, № 137.

№ 218/а (див. № 1129)

№ 218/б (див. № 1140)

№ 219 **Ост. чв. XVII ст.** **Ужгород, НБУ, Рук. 576**

4°, 189+14 дод., без поч. і кін.; дрібн. півустан, арк. місцями пошкоджені; без оправи. Орнам. заставки, ініціали — майстерні кольорові мотиви балканського типу. В. зн.: Alle mode papier.

Гимни в неділю по непорочних, євангельська стихира 1 гласу *На гору учеником*, катавасії на 8 гласів, стихири на постриг монахів, прокляття “геретиків”, освячення церкви *Вошел еси* (арк. 1–7 зв.);

Октоїх–Ірмологіон (арк. 8–189);

ірмоси на Воздвиження, арх. Михаїлу, Введення, у Вел. піст тропар *Покаяння отверзи*, прокимни, літургія Пржедосвященна — обірвано (додаток).

Вказ. напів: **грецький** — *Агіос о Теос* (арк. 6).

Гласовий структ. тип.

Лит.: Микитась. *Давні рукописи*, ч. 1, с. 42, № 45–Д.

№ 220 **Ост. чв. XVII ст.** **Москва, РГБ, Муз. 8608**

4°, 234 арк., початкові арк. в уривках, пропуски в сер., без кін.; дрібн. півустан; фіти; в оправі. Орнам. заставки, ініціали — квіткові мотиви стародрук. типу, в кольорі; мініатюри (14), на арк. 1 Антоній і Феодосій [Печерські], вмуч. Димитрій, на арк. 1 зв. цар Давид з псалтерієм. В. зн. *герб Амстердама*.

Надійшов 1938 р.

Всеношне бденіє, на 8 гласів троїчні, катавасії, богородичні, блаженні *Хвалим благословим, Бог господь*; поліелей *Хваліте імя господне*, Літургія (арк. 2–37 зв.);

Октоїх–Ірмологіон, глас 8 без кін. (арк. 38–234 зв.).

Вказ. напів: **київський** — *Блажен муж* (арк. 5);

болгарський — *Бог господь*, Літургія, євангельська стихира 1 гласу *На гору учеником* (арк. 11 зв., 33 зв., 80 зв.).

Гласовий структ. тип.

Лит.: Георгиевский. Новые приобретения, с. 71; Ясиновский. Певческие рукописи, с. 291–292, № 11; Запаско. *Мистецтво української рукописної книги*, с. 64; Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 114; Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 80.

№ 221 **Ост. чв. XVII ст.** **Москва, ГИМ, Син. певч. 120**

4°, 239 арк., без поч. і кін., арк. 219–239 з іншого рукопису, по краях рукопис сильно обрізаний; дрібн. півустан; в пошкодженій оправі. Орнам. заставки, ініціали – рослинні мотиви стародрук. типу. В. зн.: Каманін, № 718–719 — 1667–1682 рр.

Октоїх–Ірмологіон, поч. з гласу 1 пісні 3 (арк. 1–165 зв.);

подобні (арк. 166–172 зв.);

канон умирению церкви, стихири, поч. з Різдва Христового, в кін. у Вел. піст св. 40 мученикам *Во піснопініях воспоем* (арк. 172 зв.–239 зв.).

Вказ. напів: **простий** — кондак Богородиці (арк. 197 зв.).

Гласовий структ. тип.

Лит.: Преображенский. Каталог, арк. 17, № 120.

№ 222 **Ост. чв. XVII ст.** **Москва, ГИМ, Син. певч. 1087**

4°, 300 арк., без поч. і кін., пропуски в сер., арк. місцями пошкоджені; дрібн. півустав; без оправы. Орнам. заставки, ініціали — рослинні мотиви стародрук. типу; декілька наклеєних гравюр. В. зн.: *двоголовий орел* під короною з літерою *H*.

З.: «Ясне в богу преосвященнѣйшему Кир Тимофею Щербацкому православному архієпископу митрополиту киевскому» (арк. 249 зв.); «Значковий товариш Кирило [...] канцелярист Трохим [...] (на вкладному чистому арк. 87 зв.); миргородський міщанин Іов купив рукопис за “полтын” (арк. 236 зв.); алежав Дмитрові Гриценку (арк. 2 зв.–3); згадка про миргородського полковника Василя Петровича Капніста (арк. 245 зв., 263 зв.); записи учнів 3 класу 1862 р. (арк. 23–23 зв.).

На 8 гласів катавасії, блаженні, *Бог господь* з воскресними тропарями, троїчні, богородичні; кондак Пресв. Богородиці (арк. 1–14 зв.);

Октоїх–Ірмологіон (арк. 15–237 зв.);

подобні (арк. 238–246 зв.);

стихири на свята, поч. з Різдва Пресв. Богородиці (арк. 247–287 зв.);

канон умиренню церкви, задостойник *О тебе радується*, у Вел. четвер *Вечери твоєї тайней*, канон і стихири на Пасху — обірвано (арк. 287 зв.–300 зв.).

Вказ. напиви: болгарський — *Бог господь*, кондак Богородиці, стихира Благовіщенню (арк. 4 зв., 238, 294).

Гласовий структ. тип.

№ 223 **Ост. чв. XVII ст.** **Москва, ГИМ, Син. певч. 1088**

4°, 293 арк.; дрібн. півустав; в новій оправі. Орнам. заставки, ініціали, прикраси на полях — квіткові мотиви стародрук. типу; декілька мініатюр, на арк. 25 цар Давид з псалтерієм. В. зн. *паяц* і *поштар*.

1895 р. належав до ц. Іллі с. Петрівки Прилуцького пов. (арк. 1).

Всеношне бденіє, Літургія, на 8 гласів троїчні, *Бог господь* з воскресними тропарями, богородичні; стихири на освячення церкви, *Возшел еси*, світильні Вознесінню та у Вел. четвер (арк. 1–24);

Октоїх–Ірмологіон (арк. 26–202 зв.);

подобні (арк. 203–211 зв.);

стихири на свята, поч. преп. Симеону Столпнику, в кін. ірмоси умиренню церкви (арк. 212–292).

Вказ. напиви: київський — Літургія (арк. 13 зв.);

острозький — кондак Богородиці (арк. 258);

болгарський — *Бог господь*, поліелей *Хваліте імя господне*, Літургія, євангельська стихира 1 гласу *На гору учеником* (арк. 6 зв.; 12 зв.; 18 зв., 22 зв.).

Гласовий структ. тип.

Лит.: Карастоянов. *Орнаментироване*, с. 108.

№ 224 **Ост. чв. XVII ст.** **Москва, РММК, ф. 283, № 584**

4°, 350 арк., без поч.; дрібн. півустав; фіти; в пошкодженій оправі — лише нижня обкладинка. Орнам. заставки, ініціали, прикраси на полях — стародрук. типу плетінка; мініатюри (9). В. зн.: Каманін, №№ 806–807 — 1670–1680 рр.; *Alle mode papier*.

З.: на арк. 69 і 174 згадуються Стефан Калішевський⁶ та Григорій Козловський (польськ.); «Могильница» (арк. 1); «Обм.[енный] ф.[онд] № 475» (арк. 1); на арк. 4, 9, 25 та ін. витиски: 904, 809; на нижній обкладинці наклейка: «Ірмолог нотный, рукописный, № 6» (олівцем).

⁶ Степан Калішевський, диякон і регент Миколаївського собору в Черкасах, де прослужив 30 літ; очевидно, батько Якова Степановича Калішевського, церк. композитора і регента в київських храмах (1856–1923). — Лю Пархоменко. Яків Калішевський // *Наша Парафія, інтернет-ресурс, опубл. 2012 року.*

Всеношне бденіє, без поч. Літургія, *Бог господь* з воскресними тропарями (арк. 1–15 зв.);
 Октоїх–Ірмологіон (арк. 17–285);
 подоби (арк. 287–300);
 стихири на свята, поч. преп. Симеону Столпнику, в кін. стихира св. 40 мученикам
Во піснопініях воспоем (арк. 300 зв.–350 зв.).
Вказ. напів: **київський** — Літургія (арк. 3 зв.);
болгарський — стихира Михаїлу *Ідеже осієт* (арк. 302).
Гласовий структ. тип.

№ 225 **Ост. чв. XVII ст.** **Санкт-Петербург, БРАН, Тек. пост. 271**

F°, 427+IV арк.; півустан; фіти; в оправі з орнам. витисками. Орнам. заставки, ініціали — кольорові квіткові та рослинні мотиви; мініатюри (24), реалістичні типажі, на арк. 122 зв. цар Давид з псалтерієм. В. зн.: Laucevičius, № 1—1684 р.; Neawood, № 347 — 1676 р. 1701 р. належав князю Аврааму Федоровичу Лопухіну (арк. 1–17).

Всеношне бденіє, Літургія, на 8 гласів *Бог господь* з воскресними тропарями, катавасії, богородичні; стихири на вход архиєрея в церкву *Вошел еси*, на молебінь Пресв. Богородиці *За всіх молишся* та ін., кондак Ісусу Сладкому, ірмоси умиренію церкви, пісня Іоасафа царевича (арк. 1–43 зв.);
 Октоїх–Ірмологіон (арк. 45–265 зв.);
 подоби (арк. 267–280);
 стихири на свята, поч. преп. Симеону Столпнику, серед них зачатію св. Іоана Предтечі, ап. Іоану Богослову, св. Іоану Златоустому, св.-вмч. Дмитрію, преп. Саві (арк. 282–427).
Вказ. напів: **київський** — Літургія (арк. 16 зв.);
грецький — *Агіос о Теос* (арк. 36).
Гласовий структ. тип.
Літ.: Певческие рукописи в собрании библиотеки Российской Академии наук, № 41, с. 42, іл. 25.

№ 226 **Ост. чв. XVII ст.** **Санкт-Петербург, БРАН, Калужн. 67**

8°, 65 арк., уривок без поч. і кін.; скоропис; сторожі — лише на останніх лінійках сторінок; в знищеній оправі — лише верхня обкладинка, шкіра. В. зн.: Каманін, №№ 1126–1130 (?) — 1671–1683 рр.
 Належав Григорію Кибинському (арк. 10 зв., 62 зв.).

Ірмоси в неділі після Пасхи: Самарянки (уривок), о Сліпом, на Вознесіння, на Зшестя св. Духа, преп. Онуфрію, на Різдво св. Іоана Предтечі, Преображення, Різдво Пресв. Богородиці, Воздвиження, арх. Михаїлу, на Введення, преп. Саві, стихири у Вел. п'ятницю *Дві лукаві сотвори і Тебе одіючагося*.
Календарно-мінейний структ. тип.
Літ.: Багрий. В защиту ценностей духа, с. 14, № 15.

№ 227 **Ост. чв. XVII ст.** **Варшава, ВН, 12075 III**

F°, 243 арк.+2 арк. з ненотного рукоп. XVII ст., без поч.; півустан з елементами скоропису; в оправі з орнам. витисками. Орнам. заставки, ініціали — майстерні квіткові мотиви народного і стародрук. типу; мініатюри (3). В. зн.: Laucevičius, № 1402 — 1676 р.; Каманін, №№ 977–980 — 1673–1698 рр. У XVIII ст. належав до церкви преп. Козьми і Демяна с. Великі Грибовичі (арк. 10, 23, 158 зв.); 1767 р. належав Миколаю Рудковському (арк. 125); запис про відвідання Львова австрійським цісарем Йосифом у серпні 1773 р. (арк. 5); нотатка до рукопису А. Петрушевича (на оправі). 3 б-ки гр.-кат. капітули в Перемишлі, ст. шифри: L II C. 14; L D 5 (наклейка на оправі).

Всеношне бденіє — без поч., Літургія, *Бог господь*, задостойник *О тобі радується* (арк. 1–8);

Октоїх–Ірмологіон (арк. 10–198 зв.);
 подобні (арк. 199–206 зв.);
 стихири на свята, поч. преп. Симеону Столпнику, в кін. стихири на Пасху (арк. 202–243 зв.).

Вказ. напів: **київський** — Літургія (арк. 1 зв.);

болгарський — *Бог господь*, подобен гласу 6 *Ангелськіє пред ідут сили*, кондак Богородиці, канон в неділю Цвітну (арк. 6 зв., 204 зв., 218 зв., 241).

Гласовий структур. тип.

Лит.: Балик. Рукописи Перем. гр.-кат. капітули, 1973, с. 204, № 221; Gołos. Manuscript Sources of Easter Chant, с. 78; Antonowycz. *Ukrainische geistliche Musik*, S. 332 (mf № 13568; м/ф цього рукопису є також в РНБ — Р-392); Jasinowskyj. Znaczenie eparchii przemyskiej, s. 407, 412, № 5. Малинина. *Древнерусские церковные рукописи в Национальной библиотеке Варшавы*, с. 49, № 36; *Rękopisy cerkiewnosłowiańskie w Polsce*, s. 166, № 366; *Inwentarz rękopisów Biblioteki Kapituły Greckokatolickiej w Przemyślu*, s. 124–125.

№ 228 **Ост. чв. XVII ст.** **Варшава, BN, 12077 I**

4°, 278 арк., без поч.; дрібн. півустав; в картонній оправі. Орнам. заставки, ініціали, кінцівки, прикраси на полях — квіткові та рослинні мотиви з елементами народного декору; дві мініатюри, на арк. 15 зв., цар Давид, на стіні висить псалтерій. В. зн.: Laucevicius, №№ 675, 678(?) — 1673–1676 pp.

Нотатка до рукопису А. Петрушевича (на форз. арк.). 3 б-ки гр.-кат. капітули в Перемишлі, ст. шифри L11 E 25 (наклейка).

Всеношне бденіє — лише закінчення, Літургія, стихира на молебінь Пресв. Богородиці *Радуйся вселенній*, на 8 гласів троїчні і *Бог господь* (арк. 1–14 зв.);

Октоїх–Ірмологіон (арк. 16–217);

подобні (арк. 218–225 зв.);

стихири, поч. з Різдва Пресв. Богородиці (арк. 226–278).

Гласовий структур. тип.

Вказ. напів: **київський** — Літургія (арк. 1 зв.);

болгарський — *Бог господь*, кондак Богородиці (арк. 11, 241);

грецький — Херувимська пісня *Неанес и та херувим, Агіос о Теос* з вказівкою “великоє” (арк. 12, 14).

Лит.: Pietruszewicz. *Manuscripta et Documenta*, арк. 8 зв., № 51, сигн. LXX, E; 25 Балик. Рукописи Перем. гр.-кат. капітули, 1973, с. 204, № 247; Gołos. Manuscript Sources of Easter Chant, с. 78; Antonowycz. *Ukrainische geistliche Musik*, S. 332 (mf № 13594; м/ф цього рукопису є також в РНБ — Р-434); Шапов. Православная рукописная книга в Польше, с. 74; Jasinowskyj. Znaczenie eparchii przemyskiej, s. 407–408, 412, № 8; *Sztuka iluminacji*, s. 48, N 17; Малинина. *Древнерусские церковные рукописи в Национальной библиотеке Варшавы*, с. 50, № 37; *Rękopisy cerkiewnosłowiańskie w Polsce*, s. 179, № 369; *Inwentarz rękopisów Biblioteki Kapituły Greckokatolickiej w Przemyślu*, s. 124–125.

№ 229 **Ост. чв. XVII ст.** **Варшава, BN, 12078 I**

4°, 74 арк., уривок, без поч. і кін.; дрібн. півустав. В. зн.: Каманін, № 1082 — 1676–1680 pp.

3 б-ки гр.-кат. капітули в Перемишлі, куди надійшов з с. Ваньковичі (?) біля Самбора (арк. 1).

Ірмоси у Вел. четвер, поч. з пісні 3, кондак Богородиці, канон в неділю Цвітну,
 Страсті — обірвано, стихири у Вел. п'ятницю та суботу (арк. 1–66 зв.);

ірмоси столпові, поч. з 2 гласу, в кін. глас 3 пісня 7 (арк. 67–74 зв.).

Вказ. напів: **київський** — кондак Богородиці (арк. 3);

болгарський — кондак Богородиці, *Прийдіте ублажим Іосифа, Воскресни Боже* (арк. 4, 23, 25).

Календарно-мінейний структур. тип.

Лит.: Балик. Рукописи Перем. гр.-кат. капітули, 1973, с. 205, № 291; Gołos. Manuscript Sources of Easter Chant, с. 78; Antonowycz. *Ukrainische geistliche Musik*, S. 333 (mf № 14287; м/ф цього рукопису є також в РНБ — Р-434); Jasinowskyj. Znaczenie eparchii przemyskiej, s. 412, № 15; Малинина. *Древнерусские церковные рукописи в Национальной библиотеке Варшавы*, с. 46, №

32; *Rękopisy cerkiewnosłowiańskie w Polsce*, s. 182, № 376; *Inwentarz rękopisów Biblioteki Kapituły Greckokatolickiej w Przemyślu*, s. 125–126.

№ 230 **Ост. чв. XVII ст.** **Варшава, BN, 12079 I**

8°, 451 арк., без поч. і кін., між арк. 387–388 вел. пропуск, останні 3 арк. з іншого рукопису, арк. пошкоджені; скоропис; сторожі виписані не акуратно і неточно вказують початок ноток на наступний стор. Належав ієрею Георгію Коростенському (арк. 329, 450 зв.). 3 б-ки гр.-кат. капітули в Перемишлі.

Октоїх–Ірмологіон, поч. з ірмосів гласу1, ірмоси укладені за канонами (арк. 1–366);

подобні (арк. 366 зв.–386);

стихири на свята: Різдво Христове, далі вел. пропуск, продовження стихир – св. Духу, апп. Петру і Павлу, Преображенню і т. д., в кін. свт. Миколаю (арк. 386 зв.–421 зв.);

псалом *Блажен муж*, у Вел. піст прокимни *Не отврати лица твоего і Дал еси достояние*, у Вел. суботу *Прийдіте ублажим Іосифа*, кондак Пресв. Богородиці, псалом в неділю Блудного сина, літургія Пржедеосвященна, у Вел. четвер *Вечери твоєї тайней*, у Вел. суботу *Воскресни Боже і Да молчит всякая плоть* (арк. 422–451).

Вказ. напів: **острозький** — *Блажен муж* (арк. 422);

болгарський — кондак Богородиці (арк. 429 зв.).

Грецький структ. тип.

Лит.: Балик. Рукописи Перем. гр.-кат. капітули, 1973, с. 205, № 291; Gołos. Manuscript Sources of Easter Chant, с. 78; Antonowycz. *Ukrainische geistliche Musik*, S. 334 (mf № 14297; м/ф цього рукопису є також в РНБ — Р-434); Jasinowskyj. Znaczenie eparchii przemyskiej, s. 413, № 25; Малинина. *Древнерусские церковные рукописи в Национальной библиотеке Варшавы*, с. 49, № 35; *Rękopisy cerkiewnosłowiańskie w Polsce*, s. 187, № 386; *Inwentarz rękopisów Biblioteki Kapituły Greckokatolickiej w Przemyślu*, s. 126.

№ 231 **Ост. чв. XVII ст.** **Варшава, BN, 12080 I**

8°, 483 арк., на поч. бракує декількох арк., в кін. арк. 463–483 чисті (лише нотні лінійки), рукопис незавршений; дрібн. півустан; в оправі з орнам. витисками. В. зн. в уривках невстановленого типу.

3 б-ки гр.-кат. капітули в Перемишлі, куди надійшов з с. Тростянець Добромільського деканату.

Всеношне бденіє — без поч., Літургія (арк. 1–16 зв.);

подобні (арк. 20–36);

Октоїх–Ірмологіон (арк. 41–391);

стихири на свята, поч. з Різдва Христового, в кін. на Різдво Пресв. Богородиці (арк. арк. 393–462 зв.).

Вказ. напів: **київський** — Всеношне бденіє, Літургія (арк. 1, 5, 7);

болгарський — кондак Богородиці (арк. 416 зв.).

Гласовий структ. тип.

Лит.: Балик. Рукописи Перем. гр.-кат. капітули, 1973, с. 206, № 303; Gołos. Manuscript Sources of Easter Chant, с. 78; Antonowycz. *Ukrainische geistliche Musik*, S. 334–335 (mf № 14300; м/ф цього рукопису є також в РНБ — Р-472); Jasinowskyj. Znaczenie eparchii przemyskiej, s. 413, № 27; Малинина. *Древнерусские церковные рукописи в Национальной библиотеке Варшавы*, с. 47, № 33; *Rękopisy cerkiewnosłowiańskie w Polsce*, s. 188, № 388; *Inwentarz rękopisów Biblioteki Kapituły Greckokatolickiej w Przemyślu*, s. 126.

№ 232 **Ост. чв. XVII ст.** **Варшава, BN, 12081 I**

4°, 434 арк., без поч. і кін., пропуски в сер., поч. арк. пошкоджені та забруднені; дрібн. півустан; в пошкодженій оправі з орнам. витисками. Орнам. заставки, ініціали — рослинні та квіткові мотиви з елементами плетінки стародрук. типу, майстерні мініатюри, посторінкові та в заставках (19). В. зн.: Laucevičius, №№ 1127–1131 (?) — 1671–1688 pp.

3.: «Повѣтра було в [...] року 1720 на улици у Каминки на предмесцу» (арк. 18); печатка б-ки А. Вітошинського⁷. З б-ки гр.-кат. капітули в Перемишлі, куди надійшов з с. Стронятин від свящ. Пасічинського.

Всеношне бденіє — без поч., Літургія, на 8 гласів *Бог господь* та богородичні; стихира *Вошел еси в церков*, стихира на постриг монахів (арк. 1–17 зв.);

Октоїх–Ірмологіон (арк. 19–325 зв.);

подобні (арк. 326–339);

стихири на свята, поч. з Різдва Христового, у тріодному циклі є Страсті, в кін. стихира св. Духу — обірвано (арк. 340–434 зв.).

Вказ. напів: **руський** — *Бог господь* (арк. 15);

болгарський — *Бог господь*, кондак Богородиці (арк. 16 зв., 383);

грецький — *Агіос о Теос* (арк. 14 зв.).

Гласовий структ. тип.

Лит.: Балик. Рукописи Перем. гр.-кат. капітули, 1973, с. 206, № 307; Gołos. Manuscript Sources of Easter Chant, с. 78; Antonowycz. *Ukrainische geistliche Musik*, S. 335 (mf № 14316; м/ф цього рукопису є також в РНБ — Р-476; Jasinowskyj. *Znaczenie eparchii przemyskiej*, s. 413, № 31; Малинина. *Древнерусские церковные рукописи в Национальной библиотеке Варшавы*, с. 47–48, № 34; *Rękopisy cerkiewnosłowiańskie w Polsce*, s. 190, № 392; *Inwentarz rękopisów Biblioteki Kapituły Greckokatolickiej w Przemyślu*, s. 127.

№ 233

Ост. чв. XVII ст.

Варшава, BN, 12082 I

8°, 447 арк., на поч. бракує 1–2 арк., початкові арк. сильно пошкоджені; скоропис двох почерків; в оправі — картон, шкіра з орнам. витисками. Орнам. заставки, ініціали — квіткові і рослинні мотиви, майстерна плетінка. В. зн.: фрагмент *орла*.

Літописні записи: про напад татарів 1695 р. на Поділля, нашестя саранчі у серпні 1690 р., конфедерація влітку 1661 р., напад Туреччини 1675 р. (арк. 21 зв., 45 зв.; на арк. 77 зв. і 89 зв. у вигляді тайнопису — проста літорія); «о. Іосиф Каранович, с. Цетуля» (на форзаці). З б-ки гр.-кат. капітули в Перемишлі.

Октоїх з воскресними ірмосами, глас 1 без поч. (арк. 1–89 зв.);

подобні (арк. 90–98 зв.);

ірмоси і стихири на свята, поч. з Різдва Христового (арк. 99–312 зв.);

ірмоси столпові (арк. 312 зв.–347 зв.).

Календарно–мінейний структ. тип.

Лит.: Балик. Рукописи Перем. гр.-кат. капітули, 1973, с. 207, № 379; Gołos. Manuscript Sources of Easter Chant, с. 79; Antonowycz. *Ukrainische geistliche Musik*, S. 337 (mf № 15121; м/ф цього рукопису є також в РНБ — Р-1380); Jasinowskyj. *Znaczenie eparchii przemyskiej*, s. 413, № 38; Малинина. *Древнерусские церковные рукописи в Национальной библиотеке Варшавы*, с. 50–51, № 38; *Rękopisy cerkiewnosłowiańskie w Polsce*, s. 194, № 400; *Inwentarz rękopisów Biblioteki Kapituły Greckokatolickiej w Przemyślu*, s. 127.

№ 234

Ост. чв. XVII ст.

Варшава, BN, 12085 I

4°, 334 арк., без поч. і кін., арк. пошкоджені і забруднені; дрібн. півустав; фіти; у пошкодженій оправі. Орнам. заставки, ініціали – кольорові рослинні мотиви. В. зн.: Laucevičius, № 436 (?) – 1675 р.

З б-ки гр.-кат. капітули в Перемишлі, куди надійшов з с. Білина Велика.

Літургія, задостойник *О тобі радується, Бог господь* з тропарями, стихири *Вошел еси* і на прокляття еретикам *Іже образу твоему* (арк. 1–20);

Октоїх–Ірмологіон (арк. 24–248 зв.);

подобні (арк. 249–258);

стихири на свята, поч. з Різдва Христового, в неділю Цвітну канон (ірмоси з тропарями), в кін. стихира Успінню Пресв. Богородиці (арк. 258 зв.–334 зв.).

⁷ Ймовірно, це свящ. Айталь Вітошинський (!792–1863), ректор перемиської Духовної семінарії.

4°, 234 арк., без поч. і кін., арк. 231–234 з іншого рукопису — давніші, є сторожі; дрібн. півустав, арк. 231–234 писані скорописом; в знищеній оправі — лише нижня обкладинка з орнам. витисками. В. зн.: Siniarska–Czaplicka (1983 р.), №№ 315–316 — 1680 р.
3 б-ки гр.-кат. капітули в Перемишлі, куди надійшов з с. Милик.

Октоїх з воскресними ірмосами, поч. з гласу 5 пісні 4 (арк. 1–22);
подобні (арк. 22–37 зв.);
ірмоси і стихири на свята, поч. з Різдва Христового, в кін. свт. Миколаю, ірмоси в суботу Мясопусну (арк. 38–178);
ірмоси столпові — обірвано на 6 гласі (арк. 181–230 зв.);
літургія Преждеосвященна, *О тобі радується* — обірвано (арк. 231–234 зв.).
Календарно-мінейний структ. тип.

Лит.: Балик. Рукописи Перем. гр.-кат. капітули, 1974, с. 241; Jasinowskyj. Znaczenie eparchii przemyskiej, s. 414, № 63; Ясіновський. Церковно-співочі ініціативи, с. 53; Малинина. Древнерусские церковные рукописи в Национальной библиотеке Варшавы, с. 56–57, № 45; *Rękopisy cerkiewnostowiańskie w Polsce*, s. 206, № 424; *Inwentarz rękopisów Biblioteki Kapituły Greckokatolickiej w Przemyślu*, s. 121.

№ 238* 1674–1676 рр., Антоній Кищиць, вікарій, Супрасльський м-р біл. вікарій, Супрасльський м-р

Лит.: *Археологический сборник документов*, с. 254; Конотоп. Супрасльський Ирмологийон, с. 119; Ясіноўскі. Беларускія Ірмалогі, с. 54; Ніколаеў. Палата кнігопісная, с. 225; Picarda. The Evolution, p. 333; Ясіновський. Церковно-співочі ініціативи, с. 53.

№ 239* 1675–1676 рр., Манявський скит Бухарест BCS, Ms slav. 10846

Тит.: Ирмологийонъ сѣ рѣчь Гимнословъ содержѣ" въ севѣ цркѣнна пѣніа по преданію прѣвнаго ѿца ншго Іѡанна Дамаскина и прочіи ѿ: ѿца. Въ сѣой овшежителной окителн Оукѣской в лѣ: ꙗꙗꙗ ꙗꙗꙗ мѣа аꙗꙗ: ѿ днѣ.

F°, 305 арк., місцями переплутані; півустав з елементами скоропису; у мові елементи повноголосся, грецькі тексти писані кирилицею і мають вставки *неанес, неанине, сна, леге*; в давній оправі з орнам. витисками. Орнам. заставки, ініціали — плетінка і рослинні мотиви; мініатюри — Іоан Дамаскин (арк. 6 зв.), 49, 128 зв., 129, 129 зв., 242, 242 зв., реалістичні архітектурні пейзажі.

З.: «Предмова к боголюбивому пѣвцу (арк. 3–4); «Пробовати пера и чернила ци добре будет писати» (нижній. форзац).

Стихира у Вел. суботу *Прийдіте ублажим Іосифа* – без нот і іншого почерку (арк. 5);

воскресні піснеспіви Октоїха з вказівкою **болгарского напѣлу**: *Господи возвах, Да ся ісправит молитва моя*, догматики з богородичними, подобні стихирам (арк. 7–48);

вибрані стихири на свята: собор арх. Михаїла, Введення, свт. Миколаю, Різдва Христове, апп. Петру і Павлу, Успіння Пресв. Богородиці стихира *Богоначалним мановенієм* з вказівкою **болгарского напѣлу**, Різдва Пресв. Богородиці, преп. Саві Освященному, Трьом святителям, преп. Афанасію Афонському, служба Страстей, Успіння Пресв. Богородиці (!), св.-муч. Роману і Давиду (Борису і Глібу) *Кими похвалними вінци, Кими похвалними добротами, Кими духовними словеси* (арк. 49–91, арк. 9 і 66 переплутані);

Бог господь з воскресними тропарями з вказівкою **напѣлу болгарского**, на 8 гласів (арк. 93–99);

гимни в неділю на троїчних *Благословен єси господи* та ін. (арк. 99 зв.–103);

поліелей *Раби господи* (у двох мелодичних варіантах, другий має вказівку **инаго напѣлу**), *Ісповідайтеся господадеви* (арк. 103 зв.–118);

припиви на празничних утрнях — на Преображення *Преобразується Ісус мой*, в неділю Блудного сина *Возврати господи*, на Воздвиження *Дал єси знаменіє*,

Успіння Пресв. Богородиці *Піснь ти исходную приношаєм*, Благовіщення *Архангелский глас воиєм* (арк. 118 зв.–120);
Всякоє диханіє з вказівкою **київскоє**, інший напів з **грецьким** текстом *Паса пноі* (арк. 120 зв. і 121); *Достойно єсть* воскресне і троїчне, у Вел. піст *Херувимски воиєм*, *Возопієм піснь*, *Свят...Но воспряни зовуще*, тропарі *Покаяния отверзи і На спасення стези*, стихира *Множество содіянных ми зол* (арк. 124–128);
літургія св. Іоана Златоустого: трисвятоє з **грецьким** текстом *Агіос о Теос* (арк. 129), *Агіос о Теос* (арк. 129 зв.), празничноє *Динаміс агіос о Теос* (арк. 129 зв.), **інаго напѣлу** *Динаміс агіос о Теос* (арк. 130 зв.), *Агіос о Теос* (арк. 131 зв.), *Агіос о Теос* заупокійне (арк. 132); замість трисвятого на літургії св. Василя Великого *Єлиці во Христі*, замість трисвятого на Возвиження *Кресту твоєму* (арк. 132 зв.–133); *Аллілуя повседневноє*, *Аллілуя* на 8 гласів, у тексті вставки *не, на, хи, неанес* (арк. 133–146 зв.), *Аллілуя* на панахиду з вказівкою **коливноє** (арк. 147), Херувимські пісні на 8 гласів з **грецьким** текстом — *И та херувим, Неанес и та херувим* (арк. 148–177), *Достойно єсть*, **повседневноє малое** з **грецьким** текстом *Аксіон естин*, *Аксіон естин* воскресне, *Аксіон естин скитскаго напѣлу* (арк. 177 зв., 178 зв., 180), киноники щоденні з **грецьким** текстом — 1) *Еніте тон киріон*, 2) *Еніте тон киріон*, 3) *Еніте тон киріон* з **неанес**, 4) на Воскресіння *Тіло Христове*, 5) в середу *Потирион сотирион*, [6] у вівторок *Іс мнимосинон*, [7] повседневний *Хваліте Господа*, 8) в середу *Потирион сотирион*, 9) в неділю *Томину Похвали Іерусалиме* (арк. 181–198 зв.), *Єдин свят, єдин Господь* з **грецьким** текстом *Іс агіос, іс киріос* (арк. 198 зв.), многая літа з **грецьким** текстом *Тон Деспотин ке архиерея* (арк. 199); літургія св. Василя Великого, задостойник *О тобі радується* (арк. 199 зв.–200 зв., 201–203 зв.); *С нами Бог* на велике повечеріє, *Достойно єсть* з **грецьким** текстом, з вказівкою **волоскоє** *Аксіон естин* (арк. 204);
поліелей *На ріці Вавилонстей*, два прокимни у Вел. піст *Не отвори лица твоего і Дал єси достояніє*, на літургії *Преждеосвященній Да ся ісправит*, *Нині сили небесні* (арк. 205–207 зв.), *Нині сили небесні* з **грецьким** текстом і вказівкою **грецькоє** *Неанес нене динаміс уранон* (арк. 208), причасник на літургії *Преждеосвященній Вкусіте і увидите* та замість *Благословен грядий – Благословлю Господа* (арк. 210 зв.–211 зв.), кондак Пресв. Богородиці, замість Херувимської пісні у Вел. четвер *Вечери твоєй тайней*, стихира у Вел. п'ятницю *Тебе одіючагося*, стихира у Вел. суботу *Прийдіте ублажим Іосифа* та два напіві *Воскресни Боже і Да молчит всякая плоть*, на Воскресіння припіві на 9-й пісні канону, стихирі *Пасха священная* та ін., тропар *Христос воскресне* (арк. 211 зв.–233), стихирі св. Духу *Прийдіте людіє*, *Преславния днесь*, *Дух святой*, *Дух святой світ і живот*, ірмос 9-ї пісні канону *Не тления іскушением* та “ін ірмос” *Радуйся царице* (арк. 235 зв.–240);
ірмоси 9-ї пісні канонів на Вознесення, Преображення, канон в неділю на В'їханіє, ірмоси на 9-й пісні канону в суботу Лазареву, у Вел. четвер, Вел. суботу, на Успіння Пресв. Богородиці, Різдво Пресв. Богородиці, Воздвиження, Введення, Різдво Христове, Богоявлення, Стрітень, Благовіщення (арк. 240–261);
Достойно єсть з **грецьким** текстом і вказівкою **волоскоє** *Аксіон естин* (арк. 261 зв.), *Всякоє диханіє* іншого почерку, припіві у Вел. суботу без нот, на арк. 278 зв. зазначено, що переписав **ієромонах Гервасій** 1675 р., далі тексти без нот: канон у Вел. суботу, Вел. четвер, на Воздвиження, Різдво Христове, Богоявлення, Стрітень (арк. 262 зв.–302 зв.).
Вказ. напіві: київський, скитський, болгарський, волоський, грецький, іній (див. опис змісту).
Публ.: Тончева. *Болгарский распев* (факсиміле значної част. рукопису); Ясіновський. *Манявський скит*, с. 39–40 (*Предмова, Аллілуя* Феодосія); Цалай–Якименко. *Взаємодія "Схід–Захід"*, с. 96 (грецьке *Іс агіос*); Ясіновський. *Передмови Манявських ірмолоїв*, с. 124–126.

Пресв. Богородиці *О дивное чудо і Богочалним мановенієм*, на Різдво Пресв. Богородиці *О дивное чудо*; Всеношне бденіє (арк. 3–107, 137–141зв.); піснеспіви та молитви без нот: канон на Воскресіння, ірмоси в неділю Мироносиць, на Воздвиження Чесного Хреста, “Ісповіданіє грѣхов повседневноє” *Исповѣдаю Тебѣ господу богу*, гимни в неділю на Утрені *Благословен еси господи*, молитви “на зліи помисли” *Господи Ісусе Христе*, молитва авви Даниїла *Помилуй мя господи*, *Ісповіданіє православоу вѣри Афанасія патріарха Александрійського та Амвросія Медиоланського*, “Чин благовінію креста ношенію на персех” (арк. 103–135).

Вказ. напів: **кїївський** — *Єдин свят* (арк. 55);

руський — *О тебі радується* (арк. 69 зв.);

острозький — *Блажен муж* (арк. 139 зв.);

болгарський — *О тебі радується* (арк. 66 зв.);

грецький — *Паса пноі, Динаміс Агіос о Теос, Аллілуя*, херувимські пісні 1–2, 3–4 і 7–8 гласів, *Аксіон естин велике і мале*, киноник *Еніте тон киріон*, киноник *Потирион сотирион, Агіос о Теос* (арк. 3, 6, 7, 15–34, 40, 41 зв., 42 зв., 44 зв., 141 зв.).

Особливий структ. тип.

Публ.: Цалай–Якименко. Взаємодія “Схід–Захід”, с. 90 (грецьке *Паса пноі*, арк. 3); Цалай–Якименко. *Кїївська школа музики*, с. 221 (публ. двох стор. з рукопису)

Лит.: Титов. *Описание славянских рукописей*, т. 1, ч. 2, с. 430, № 719; Константинова. *Болгарский распев*, с. 278; Ясиновский. *Ленинградская коллекция*, с. 102–103; Ясиновський. *Мелодії минулих століть*, с. 113; Ясиновський. *3 історії*, с. 113; Димитрова & Репертоарът “болгарский распев”; Ясиновський. *Ірмологіни*; Ясиновский. *Содержание и структура*, с. 165; Цалай–Якименко. *Перекладна півча*, с. 15; Ясиновський. *Український нотолінійний*, с. 53; Jasinowskyj. *Znaczenie eparchii przemyskiej*, s. 407, 420, № 187; Цалай–Якименко. *Взаємодія “Схід–Захід”*, с. 90, 96, 101, 103, 105;; Ясиновський. *Матеріяли до біографічного словника*, с. 105–196.

№ 242 **1678 р.** (арк. 92 зв.)

Львів, НМЛ, Q 331

4°, 101 арк., уривок без поч. і кін.; дрібн. півустав; дуже пошкоджений, арк. зтліли, окремі в уривках; без оправ. Орнам. заставки, ініціали, кінцівки — рослинні мотиви стародрук. типу; на арк. 35 мініатюра.

3 давньої 6-ки свящ. Семена Ясеницького, 20-ті рр. XIX ст., який був парохом сіл Лужка Горішнього та Бусовиськ. Надійшов 1918 р.

Містить Октоїх–Ірмологіон, поч. з пісні 3 гласу 4 і подібні стихирам.

Гласовий структ. тип.

Лит.: Jasinowskyj. *Znaczenie eparchii przemyskiej*, s. 417, № 120.

№ 243 **1679 р., м. Львів**

Львів, ЛНБ, ОН 235

Тит.: «Ірмолой съдержай в себѣ чин церковнаго пѣнія на всяку потребу, по преданію свята соборныя апостолскія церкви в Іерусалимѣ написан в богоспасаємом градѣ Лвовѣ року божія 1679 декеврія 10».

F°, 345 арк.; дрібн. півустав; сторожі — лише на поч.; в оправі з орнам. витисками. Орнам. заставки, ініціали — рослинні та квіткові мотиви стародрук. типу, в кольорі; майстерні мініатюри (19), титульний арк. в стилі барокової друкованої форти, на арк. 2 зв. цар Давид з псалтерієм.

З.: «Сия книга ерея Юрія пречестнаго господина отца Мшанского; кто бы ей украл, проклят буде. Сия книга пріданая до церкви Мшанской до храму Успенія пресвятои Богородици; кто бы ей украл проклят будет от рода» (арк. 66 зв.); «Мшана. О. Вігоринський» (на обкладинці); штамп **КШ** (Климентій Шептицький).

Всеношне бденіє, літургія, на 8 гласів катавасії, *Бог господь*, поліелей на Утрені *Хвалите імя господне*, псалом в неділю Блудного сина *На ріці Вавилонстей*, троїчні на 8 гласів, канон на В’їхання (арк. 3–22);

Октоїх–Ірмологіон (арк. 27–281 зв.);

подібні (арк. 284–297 зв.);

стихири на свята, поч. з Різдва Христового (арк. 298–345 зв.).

Вказ. напів: **київський** — Всеношне бденіє, Літургія (арк. 3, 5);
руський — *Бог господь*, кондак Пресв. Богородиці (арк. 13, 311);
острозький — *Блажен муж* (арк. 4);
болгарський — *Бог господь*, поліелей *Хваліте імя господне*, кондак Пресв. Богородиці (арк. 12 зв., 15 зв., 312).

Гласовий структ. тип.

Літ.: Запаско. *Орнамент. оформлення*, с. 135, 138, іл. 88; Ясиновський. *Нотолінійні рукописи*, с. 66, № 118; Запаско. *Пам'ятки книжкового мистецтва*, с. 108; Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 108; *Вибрані документи з історії України*, с. 10, № 37; Іванов. *Навчання церковного співу*, с. 209–210; Іванов. *Співацька освіта*, с. 173, 179; Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 132–133, № 114; Запаско. *Мистецькі рукописні пам'ятки*, с. 47, № 59; Ясиновський. *Музика* (2006), с. 270.

№ 244

1680 р. (? , арк. 28)

Львів, НМЛ, Q 39

4°, 292 арк., без поч. ; дрібн. півустав; в новій оправі 1870 р., палітурник Шльома з Кам'янки Бузької (арк. 22 зв.–23). Орнам. заставки, ініціали — кольорова плетінка; на арк. 28 зв. приклеєна мініатюра пізнішого часу. В. зн.: Каманін, № 1123 (?)— 1658–1669 рр.

Належав пароху с. Грицеволія (арк. 3 зв.), реєнту Томашевському в тому ж селі 1830 р. (? , арк. 248 зв.–249); записи про затемнення сонця в четвер 25 вересня 1793 р. (арк. 158 зв.) і 1748 р. (арк. 239, 243). Надійшов з с. Ляшків 1905 р.

Бог господь, літургії св. Іоана Златоустого і св. Василя Великого, многомилостивое в празники *Хваліте імя господне*, стихири Пресв. Богородиці *Радуйся вселенній*, на освячення церкви, постриг монахів, Різдво *Христове Веселися Іерусалиме* та ін., євангельська стихира 1 гласу *На гору учскеиком, Бог господь* з воскресними тропарями, кинокник *Во память вічную, Достойно єсть*, припів на Воскресіння *Христоногая пасха* (арк. 1–28);

Октоїх–Ірмологіон (арк. 29–219 зв.);

подобні (арк. 220–231 зв.);

розники, стихири на свята, поч. з Різдва Христового (арк. 232–292 зв.).

Вказ. напів: **простий** — Літургія (арк. 1);

по влоску — припів на Воскресіння *Христоногая пасха, Світися, світися, О Божественнаго, Ангели вопияше, О пасха велия* (арк. 26–27);

болгарський — літургія св. Василя Великого, многомилостивое *Хваліте імя господне, Бог господь* з воскресними тропарями (арк. 6, 8 зв., 17);

грецький — *Агіос о Теос, Аксіон єстин* (арк. 24 зв., 25).

Гласовий структ. тип.

№ 245

1680 р., Потапко Максимов,

Москва, РГБ, Муз. 7753

Андрейко Михайлов, Москва,

при царі Федору Олексійовичу

“в єго государственных палатах и єго государственным рабы”

F°, VI+608 арк., декілька арк. втрачено; півустав; у нотному тексті фіти, дізи; в оправі з орнам. витисками. Орнам. заставки, ініціали — рослинні мотиви стародрук. типу, в кольорі; мініатюри (16).

Всеношне бденіє, догматики на 8 гласів, подобні стихирам на 8 гласів, *Світе тихий*, прокимни, ектенія, *С нами Бог, Достойно єсть* (арк. 1–50);

Утрєня: *Бог господь*, богородичні, сідальні, воскресні тропарі, степенні-антифони — всі на 8 гласів; величання на господські та богородичні празники і всім святим, серед них преп. Сергію, прокимни воскресні, євангельські стихири, стихири на постриг монахів, на *облачення архиєрея* в церкві (арк. 52 зв.–122);

стихири і наславники на свята, поч. преп. Симеону Столпнику, серед них прор. Захарії, Зачатію св. Іоана Предтечі, на преставлення ап. Іоана Богослова, св.-

вмч. Дмитрію, св. Іоану Златоустому, преп. Саві, на Різдво св. Іоана Предтечі (арк. 398–506);
 Літургія (арк. 126–157);
 Ірмологіон, на 8 гласів (арк. 158–397);
 піснеспіви Тріоді, серед них є Страсті (арк. 507–608).
Вказ. напіві: **київський** — *Блажен муж, Бог господь, многомилостивое Хвалите имя господне, Аллилуя з Літургії* (арк. 4, 52, 87 зв., 128);
простий — подобні стихирам, *Бог господь*, стихира арх. Михаїлу *Ідеже осієт*, стихира в неділю Цвітну *Днес благодат, Прийдіте ублажим Іосифа у Вел. суботу* (арк. 37 зв., 53 зв., 403 зв., 530 зв., 576 зв.);
острозький — *Блажен муж* (арк. 4 зв.);
московський – кондак Богородиці (арк. 517 зв.);
болгарський — догматики, *Бог господь, многомилостивое Хвалите имя господне*, євангельські стихири (арк. 28 зв., 52 зв., 86 зв., 111 зв., 134 зв.), стихири на свята: арх. Михаїлу, на преставлення апп. Іоан Богослова, Покров Пресв. Богородиці, Введення, свт. Миколаю, на Різдво Христове, Трьом святителям, Благовіщенню, в неділі Мясопусну, Сиропусну (арк. 403 і 404, 420, 423 зв., 433, 440, 449 і 452 зв., 475 зв., 482, 511 зв., 516), кондак Богородиці, стихири в неділю Цвітну, у Вел. п'ятницю *Тебе одіючагося*, суботу *Воскресни Боже*, на Зшестя св. Духа *Прийдіте людие* (арк. 516 зв., 517, 571 зв., 581, 596);
грецький — *Достойно есть*, поліелей, тексти записані церковнослов'янською мовою (арк. 50,87).

Жанрово-тематичний структ. тип.

Літ.: Снегирев. *Памятники*, с. 293; Викторов. *Государственное древлехранилище*, с. 13; Рогов *Сведения*, с. 45, № 70; Конотоп Об одном музыкальном признаке; Протопопов. Многоголосие, с. 87; *История русской музыки* (Келдыш), т. I, с. 222; Ясиновский. Певческие, рукописи, с. 296–297, № 26; Ясиновський. Російсько-укр.-білор., с. 147.

№ 246 **1680–1681 рр., Василій Скалацький,** **Львів, ЛНБ, НД 103**
дидакал, м. Лежайськ

Тит.: *Їрмолой или Соборникъ догматикъ, и Ирмоловъ Праздникомъ Гдѣскимъ Бѣгородичнымъ и Нарочитымъ Сѣтымъ и Іннаго напѣлѣ по чинѣ Церковномъ. Списана много Грѣшнимъ Василіємъ Скалацькимъ Оу Градѣ Лежайскѣ.*

А҃п. рѣ: NV. Вочевидь, писар на початку своєї праці спорядив тит. арк. з датою 1680 р., проте продовжував перепис і наступного 1681-го, про що занотував наприкінці 8 гласу (див. нижче).

4°, 417 арк., на поч. і в кін. втрачено по декілька арк., на поч. арк. переплутані; дрібн. півустав; фіти; в оправі з орнам. витисками. Орнам. заставки, ініціали — рослинні мотиви стародрук. типу; мініатюри (5), на арк. 1 зв. приклеєна гравюра — Куп'ятицька Богородиця з датою 1630 р.

Запис писаря: в кін. 8 гласу дата завершення розділу “1681 [рік]” (арк. 249-а), «Сей Ирмолой я, Василій Скалацкий, на той час бивший дидакал лежайский, продаем власную працу рук своих рабу божія Лукашевѣ, названному Думѣ обивателевѣ града Перемишля з Засяня, котрий купил за злотих дванадесят мунети з лѣчби полској у градѣ Лежайску. Даю теди поменену Лукашевѣ моц люб самому заживати, люб тиж іншому кому хтѣти продати яко власное. Василій Скалацкий» (арк. 249 зв.); інші записи: «Року 1686 мца септеврія дня 20. Мы нижей на подписѣ менованіи зезнаємо тѣм писаням нашим кому того вѣдати будет потребно іж младенецъ именем Лукаш по прозвизку Дума з Великого Перемишля родом прышовши до Гологор продал Ирмолой свой власный Иванови Кулчицкому за золотих одинадцят монети полској всякій (?) золотій по гроши тридцят лѣчачи. Шлюбуючи же ест явне в Лежайску от пана Василя Скалацкого, дидакала Лежайского ниже самим помененим Лукашем куплений (чого теж ховай Боже). Если би хто мѣл гди отой Ирмолой з Иваном Кулчицким турбуватися ми униженіе просим аби му у вшелякого суду вѣра была дана. Діялося в Гологорах у школѣ при церкви Рождества Пресвятой Богородици. Для лѣпшой тож (?) вѣри руками нашими знак креста святого при іменах наших подписуемо: Гаврил Клемца, Феодор Дристуник – обидва мѣщани Гологорскіи, Василій Непалский дяк при той церкви на той час будучий рукою власною» (арк. 161 зв.); «Сей Ирмолой раба божого Стефана синѣ Лукиянов обиватель [...пропуск арк.] дяка Новоселецького Я[?]имовіча для науки за него золо[тих] 20 при отцу

Іоану Новоселецьким, хто би его украсти нехай ся сподѣ на себе дубової масти, року божія 1715 мца марта дня 15 (арк. 2 зв.–11 зв.).

Всеношне бденіє, Літургія, кондак на Різдво Христове (арк. 2–27);

Октоїх–Ірмологіон (арк. 33–249);

на 8 гласів подобні, богородичні (арк. 252–262 зв.);

стихири на свята: преп. Симеону Столпнику, Індикту, чуду арх. Михаїла, на Різдво Пресв. Богородиці, на Воздвиження, зачатію св. Іоана Предтечі, на преставлення ап. Іоана Богослова, на Покров, св.-вмч. Дмитрію, преп. Козьмі і Даміану, на собор арх. Михаїла, св. Іоану Златоустому, на Введення, преп. Саві, свт. Миколаю, в неділю св. Отців, на Різдво Пресв. Богородиці, Богоявлення, Трьом святитетям, на Стрітень; стихири та ін. піснеспіви Вел. посту, серед них є Страсті, без нот канон і часи на Воскресіння, на Вознесіння і Зшестя св. Духа; продовження святкових стихир — на Різдво св. Іоана Предтечі, апп. Петру і Павлу, св. Отцям, Преображенню, Успінню Пресв. Богородиці, на Усікновення глави Іоана Хрестителя (арк. 268–413 зв.);

пізніші записи, переважно ноти без словесного тексту (арк. 414–416 зв.).

Вказ. напівви: **київський** — Всеношне бденіє, Літургія, *Блажен муж* (арк. 2, 2 зв., 4);

руський — *Бог господь*, кондак Богородиці (арк. 34 зв. і далі в кожному гласі розділу Октоїх–Ірмологіон);

острозький — *Блажен муж* (арк. 3 зв.);

печерський — *Блажен муж, Аллілуя* (арк. 2 зв., 10);

волинський — *Бог господь* (в кожному гласі Октоїха–Ірмологіона, в гласі 1 на арк. 34 зв. вказівка **виленское** — мабуть, помилка);

болгарський — *Достойно єсть*, подобні стихирам, *Господи возвах*, догматики на 8 гласів і *Бог господь*, многомилостивое *Хваліте імя господне*, псалом *На ріці Вавілонстей*, стихира свт. Миколаю *Наслідниче божий*, кондак Богородиці, *Днесь благодат*, канон в неділю Цвітну, стихири *Царю небесний* і на освячення церкви (арк. 8, 10 зв., 15, 18 зв., 262 зв., 304 зв., 342, 342 зв., 395, 413 зв.);

грецький — *Агїос о Теос*, богородичні на Страстях (арк. 26 зв., 357 зв.–374 зв.).

Публ.: Ясиновський. *Українські та білоруські нотолінійні Ірмолої*, с. 601, іл. (тит. с., арк. 1), с. 602 (*Бог Господь* волинського і болгарського напівів 4 гласу, арк. 123).

Лит.: Свенцицкий. Церковно– и русско-славянские, с. 380–381, № 61; Перетц. К истории, 46–47; Адрианова. *Материалы для истории цен на книги*, с. 151–152; Запаско. Орнаментальне оформлення, с. 134; Ісаєвич. *Джерела з історії української культури*, с. 93; Ясиновський. *Нотолінійні рукописи*, с. 31–32, № 38; Жолтовський. *Художнє життя*, с. 106–107; Ясиновський. Мелодії минулих століть, с. 112; Ясиновський. 3 історії, с. 110; Корній. Болгарський напев; Запаско. *Мистецтво української рукописної книги*, с. 78; Jasinowski. Znaczenie eparchii przemyskiej, s. 406, 418, № 148; Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 108, 113; Корній. *Історія української музики*, ч. 1, с. 291; Іванов. *Навчання церковного співу*, с. 43, 159, 179, 180, 190, 192, 193, 207 (неточності); Яра. Лежайський ірмологіон (дві іл.); Запаско. *Ошатність української рукописної книги*, с. 111; Корній, Дубровіна. *Болгарський наспів*, с. 33–34; Петренко. Літургія в українській церковній монодії, с. 60, 67; Цалай-Якименко. *Духовні співи*; Цалай-Якименко. *Київська школа музики*, с. 173.

№ 247 80–ті рр. XVII ст. (до 1690 р.) Санкт-Петербург, РНБ, Осн. Q.I.191

4°, 287 арк., без кін.; скоропис; сторожі; в оправі з орнам. витискама. Орнам. заставки, ініціали – квіткові мотиви стародрук. типу; мініатюри (8), в найвному стилі. В. зн.: Laucevičius, № 1229 — 1690–1693 рр.; Alle mode papier.

З.: напівстертий запис про приналежність рукопису 1690 р. до Загорова (арк. 17–25); 1775 Іван Ябковський став Хотинівським дидакалом (арк. 189 зв., польськ.); «Laudatur Deus. Chwala Bogu. До́да сіє кірне. Амінь» (писар ?, арк. 189).

Всеношне бденіє, *Бог господь*, літургії св. Іоана Златоустого та Пржедєосвященна, кондак Пресв. Богородиці (арк. 1–15);
 Октоїх–Ірмологіон (арк. 17–141);
 подобні (арк. 242–251);
 стихири на свята, поч. з Різдва Христового, в кін. на Воздвиження Чесного Хреста (арк. 252–287 зв.).

Вказ. напів: **київський** — Всеношне бденіє, *Блажен муж*, Літургія (арк. 1, 3, 4 зв.);

болгарський — *Бог господь* (арк. 3 зв.).

Гласовий структ. тип.

Лит.: Ясиновский. Ленинградская коллекция, с. 102.

№ 248

1682 р. (арк. 3)

Київ, НБУВ, КПл 36 П.

F°, 412 арк.; півустав з елементами скоропису; в оправі з орнам. витисками, дві застібки. Орнам. заставки, ініціали – майстерні рослинні мотиви стародрук. Типу, мініатюри (26) — в цілій арк., в заставках та ініціалах, на арк. 3 зв. і 260 цар Давид з псалтерієм, на титульному арк. і 115 зображення Антонія і Феодосія Печерських, малював Данило Іосифович (арк. 2, 3 зв.).

Належав церкві Різдва Пресв. Богородиці дальніх печер Києво-Печерської лаври (форзацний арк.).

Всеношне бденіє, на 8 гласів троїчні, *Бог господь* з воскресними тропарями, катавасії, блаженні; літургії св. Іоана Златоустого, св. Василя Великого і Пржедєосвященна, вибрані піснеспіви Вел. посту; тропар *Покаяння отверзи*, прокимни *Не отврати лица* і *Дал еси достояние*, тропар *На спасення стези*, стихира в неділю Митаря і Фарисея *Множество содіянных*, задостойник *О тобі радується*, псалом *Блажен муж*; стихири “розніє”: св. 40 мученикам *Во пісненіях воспоем*, Пресв. Богородиці *Радуйся вселенній*, у Вел. суботу *Да молчит всякая плоть*, на Воздвиження *Днесь проісходит*, свт. Миколаю *Кими похвалними*, Благовіщенню *Послан бисть*; кондак Пресв. Богородиці (у двох мелодичних варіантах), стихири на постриг мніхов *Да познаєм братіє*, на вход архиерея *Вошел еси*, пісня Іоасафа царевича *Прийми мя пустине*, стихира преп. Симеону Столпнику *Божественна благодать* (арк. 4–54 зв.);

Октоїх–Ірмологіон, в кін. окремих гласів є святкові стихири, на арк. 237 ірмоси 5 гласу *Величаваго фараона* — “княгинь Ольги прабаби князя Владимера” (арк. 55–297 зв.);

подобні (арк. 300–310);

стихири арх. Михаїлу, на Введення, Воздвиження, Різдва Христове і т. д., серед співів Тріоді є Страсті, канон на Воскресіння, в кін. стихири Трьом святителям, на прокляття еретикам *Іже образу твоєму* (арк. 310–408);

“Соборный дванадесятим місяцем” — перелік змісту (арк. 409–412 зв.).

Вказ. напів: **київський** — Всеношне бденіє, *Блажен муж*, Літургія, кондак Богородиці (арк. 4, 5 зв., 14, 49);

острозький — *Блажен муж*, *О тобі радується* (арк. 6, 28);

новгородський — *Блажен муж* (арк. 29 зв.);

болгарський — *Бог господь*, літургія св. Василя Великого, *Воскресни Боже* (арк. 8 зв., 26 зв., 375).

Гласовий структ. тип.

Лит.: Петров. *Описание рукописных собраний*, вып. 2, с. 16, (XVIII, 2 дод.); Ясиновський. *Нотні рукописи*, с. 153, № 165; Иванов. *Свацька освіта*, с. 157, 172: 195, 203.

№ 249 1682 р., Стефан Селецький, Новосілки (арк. 406) Львів, ЛНБ, НД 123

4°, 409 арк. (у каталозі 1996 помилка – 490 арк.), на поч. бракує декілька арк., початкові арк. переплутані; дрібн. півустав; фіти; в оправі з орнам. витисками. Орнам. заставки, ініціали, кінцівки, прикраси на полях — кольорові рослинні мотиви; майстерні мініатюри, на арк. 70 зв. в цілу стор. (Іоан Дамаскин), інші в ініціалах (арк. 5, 71, 106, 133, 157), реалістичні побутові сценки.

З.: писар: «Сооружися сей Ярмолой многогрѣшным рабом Божиим Стефаном Селецким в Новосілках року божия 1682 мца июня 23 дня» (арк. 406); запис Яна Дзирбовича 1763 р., польськ. мовою (арк. 409).

Літургія, Всеношне бденіє, богородичні *Грішних молитви* на 8 гласів, стихирі на Введення *Днес храм і Денес боговмістимий храм*, гимни в неділі на троїчних *Благословен еси, Ангелский собор і т.д.*, припиви Трьом святителям, Преображенню, Успінню Пресв. Богородиці, Воздвиженню, кондак Ісусу Сладкому (арк. 1–66 зв.);

Октоїх–Ірмологіон (арк. 71–319 зв.);

подобні (арк. 320–329);

стихирі на свята: преп. Симеону Столпнику, чуду арх. Михаїла, на Різдво Пресв.

Богородиці, на Воздвиження, Покров *Пресв. Богородиці*, св.-муч. Ананію, св.-вмч. Дмитрію, св. Іоану Златоустому, на Введення, свт. Миколаю, на Різдво Христове, на Хрещення, св. Василю Великому, на Стрітень, припиви Трьом святителям; піснеспіви Тріюді: в неділі Блудного сина, Сиропусну стихира *Сіде Адам*, у Вел. піст тропар *Покаяння отверзи*, прокимен *Не отврати лица*, Літургія Преждеосвященна, задостойник *О тобі радується*, кондак Пресв. Богородиці, вибрані піснеспіви на Благовіщення, в неділю Цвітну, у Вел. четвер, п'ятницю, суботу, на Воскресіння канон і стихирі; стихирі на Вознесіння, св. Отцям, св. Духу, *Святий Боже*, припів стихирі *Прийдіте людиє* має приписку “першое с фітою” (арк. 394); продовження святкових стихир: на Різдво св. Іоана Предтечі, апп. Петру і Павлу, прор. Іллі, Преображенню, Успінню Пресв. Богородиці, в кін. стихира на прокляття “геретіком” *Іже образу твоєму* (арк. 330–406).

Вказ. напів: **київський** — Всеношне бденіє, *Блажен муж* (арк. 5, 12);

підгірський — *Блажен муж* (арк. 11);

грецький — *Неанес и та херувим* (у тексті помилми, арк. 66 зв.–68 зв.);

болгарський — *Бог господь* з воскресними тропарями (арк. 7–11), піснеспіви на 8 гласів — *Господи возвах з Да ся ісправит молитва моя*, догматики з богородичними, а також: глас 1 — *Вечерняя наша молитва*, подобні *Небесним чином і Прехвалній мученици*, стихира євангельська *На гору учеником*, архиерею *Вошел еси*, сідальні, стихира *Да познаєм братиє*; глас 2 — *Первовічному от отця*, подобен *Єгда от древа*, на молебінь Пресв. Богородиці *За всіх молишся, Всіх скорбящих, Радуйся пречистая, Радуйся вселенній*; глас 3 — подобен *Велия креста твоего*; глас 4 — подобні *Яко добля і Дал еси знаменіє*, антифон *От юности моєя*, канон на В'їханіє; глас 5 — подобен *Радуйся живоносний кресте*, стихира у Вел. суботу *Прийдіте ублажим Іосифа*; глас 6 — подобен *Ангелскія пред ідут сили*; глас 7 — подобен *Не к тому возбраняєми*, глас 8 — подобен *О преславное чудо* (арк. 15–55); стихирі на погребі – глас 1 *Кая житейская*, глас 2 *Яко цвіт увядаєт*, глас 3 *Все суетиє человеческое*, глас 4 *Где єст мирское пристрастие*, глас 5 *Помяну ж пророка*, глас 6 *Нача тонми і состав*, глас 7 *Покой спасе наш*, глас 8 *Плачуся і ридаю* (арк. 55 зв.–59); киноник *Хваліте Господа* (арк. 61), стихира арх. Михаїлу *Ідеже осіняєт*, кондак Пресв. Богородиці (арк. 331, 363).

Гласовий структ. тип.

Публ.: Шевчук. Ирмологіон, с. 631 (арк. 157 – поч. догматика 4 гласу).

Літ.: Свенцицкий. Церковно– и русско-славянские, с. 382, № 75; Перетц. К истории, с. 47; Запаско. Рукописна книга як попередник, с. 93; Ясиновський. *Нотолінійні рукописи*, с. 38, № 51 та іл.; Корний. Болгарский напев; Шевчук. До питання про самобутність, с. 37; Запаско. *Мистецтво української рукописної книги*, с. 61, 78; *Вибрані документи з історії України*, с. 9, № 38; Запаско. Мистецтво художнього оформлення української рукописної книги, с. 293–294; Запаско. *Українська рукописна книга*, с. 106–108 (на с. 106 опубл. мініатюра з арк. 70 зв. — Іоан Дамаскин), 113, 434–435; *Вибрані*, с. 10, № 38; Запаско. *Ошатність української рукописної*

книги, с. 37, 77, 110, 133, № 116; Корній, Дубровіна. *Болгарський наспів*, с. 34–35; Цалай-Якименко. *Духовні співи*; Цалай-Якименко. *Київська школа музики*, с. 173.

№ 250 1682 р., Нафанаїл, ієромонах, Москва, ГИМ, Дон. 3
Сава-Сторожевський м-р, замовник Симеонович

F°, 270 арк.; дрібн. півустав; фіти; в оправі. Орнам. заставки, ініціали — рослинні мотиви стародрук. типу; кольорові мініатюри (3); художнє оформлення виконане в українській стилістиці. Наклейка: «Патриаршая библиотека. Собр. Донское № 3».

Всеношне бденіє, літургії св. Іоана Златоустого і св. Василя Великого, *Да молчит всякая плоть* (арк. 2–15 зв.);

Октоїх–Ірмологіон (арк. 17–177);

подобні (арк. 179–186);

стихири на свята, поч. з Різдва Христового (арк. 187–224);

світилен *Плотію уснув*, канон в неділю Цвітну, стихири Благовіщенню, задостойник *О тобі радується*, стихира Успінню Пресв. Богородиці, паракліс Пресв. Богородиці, ірмоси преп. Іоан. Ользі, канон умиренню церкви (арк. 225–250 зв.);

указ ірмосам (арк. 256–270 зв.).

Вказ. напів: **київський** — Всеношне бденіє, *Блажен муж*, Літургія (арк. 2, 3, 4);

болгарський — літургія Василя Великого, кондак Богородиці, *Прийдіте ублажим Іосифа*, *Воскресни Боже*, стихира на постриг монахів (арк. 9 зв., 196, 203 зв., 205, 224).

Гласовий структ. тип.

Лит.: Попов. Недавние поступления, с. 7, № 3; Попов, Список, с. 8; Щепкина, Протасьева. *Сокровища*, с. 25; Ясиновський. Рос.–укр.–білор., с. 147.

№ 251* 1682 р., Павло Дубовський, Вінніпег, Коледж Сент Ендрю, ієрей і казодій Кобринського м-ря (арк. 1–30) зб. Огієнка 4

F°, 448 арк.; дрібн. півустав; в пошкодженій оправі. Майстерні заставки, ініціали; мініатюри.

З.: «Сію книгу глаголемую Ірмолой списал і надал коштом і трудолюбієм своїм многогрішний і недостойний ієрей Павел Дубовский, казодія монастира Кобринского святого Спаса, композитор і аудитор на одпущеніє гріхов своїх [...] до святія отлучити, будет отлучен от вічних радостей і суд ему будет во страшное пришествіє Христова. Молю же вас, отці і братія, на сей книзе поюще іли моляща, не кленинуше ісправляйте, а мене грішнаго прощению сподобляйте, Царя слави і Марію Христа Бога нашего і о мні грішнем благайте [...]. Літа божія 1682 мца марта 1 дня – Павел Дубовский [...]» (арк. 1–30); є й інші записи пізніших власників, в описі Герус-Тарнавецької не подані.

Лит.: Лларіон. Цінна пам'ятка української музики [про Ірмологіон 1682 р.] // *Слово істини* (Вінніпег 1950/6(30), с. 11–12; Маценко. *Нариси*, с. 88, 99, 101, 135; Маценко. *Конспект*, с. 41; Antonowycz. *The Chants from Ukrainian Heirmologia*, p. 10; Gerus–Tarnawecy. *Cyrillica Canadiana*, p. 602–603, N 16; Gerus–Tarnawecy. *East Slavic Cyrillica*, p. 40–41, N 16; Мороз. *Покажчик рідкісної літератури в бібліотеці Колегії Св. Андрея*, с. 21.

№ 252* 1684 р., послушник Варнава, Манявський скит Бухарест, BCS, Ms slav. 10845

Тит.: Віж книга глємаа (?) Ірмоло" напкѣл во^агарскаго содежацал в севѣ пѣній стѣмъ ѡбвѣтел нашел скв^тскїї за блѣгословенїе^м ѿ пѣвленїе^м прече^тнаго во х^тк гна ѡца нашего іг^ммена ієромонаха Доромѣа рокѣ в^жго дх^тд мѣца апрѣ^л дни в совѣшнѣа Варнава послѣшннѣ мѣрѣ(?) скѣтѣкѣ.

F°, 418 арк., дрібн. півустав; у мові елементи повноголосся, в грецьких текстах зустрічаються вставки *неанес*, *неанине*, *ена*, *леге*; в оправі (?). Орнаментальні заставки та ініціали — плегінка і рослинні мотиви; мініатюри — арк. 10 (тит.), арк. 10 зв. (Іоан Дамаскин), 144 (преп. Антоній і Феодосій Печерські, Йов і Феодосій Скитський, Дорофей і Акакій, зобр. Манявського скиту), 144 зв., 292 (повторення сюжетів арк. 144), 292 зв. (повторення сюжетів арк. 144).

З.: писаря: «Предмова к боголюбивому пѣвцу» — згадані скитські ігумени Йов і Дорофей (арк. 4–8).

Воскресні піснеспіви Октоїха **“болгарського напѣлу”**: *Господи возвах, Да ся исправит*, догматики з богородичними, подобні стихирам — всі на 8 гласів (арк. 11–49 зв.);

на 6-му антифоні служби Страстей *Денес на кресте пригвоздишиа* (арк. 49 зв.–51);

стихири на Воздвиження, собор арх. Михаїла, Введення, свт. Миколаю, на Різдво Христове, апп. Петру і Павлу, на Успіння Пресв. Богородиці, серед них стихира *Богоначалним мановениєм “болгарського напѣлу”* (арк. 77 зв.), на Різдво Пресв. Богородиці, преп. Саві Освященному, Трьом святителям, преп. Афанасію Афонському, на Успіння Пресв. Богородиці (!) (арк. 53–107 зв.);

Бог господь з воскресними тропарями **“напѣлу болгарського”** (арк. 108–113 зв.);

гимни в неділю на троїчних Благословен еси Господи (арк. 114–117);

поліелеї *Раби господа, Исповідайтеся Господеви* (арк. 117 зв.–133);

припиви на празничних утреньях Преображення, Успіння, Воздвиження, в неділю Блудного сина, на Благовіщення (арк. 133 зв.–135 зв.);

Всякое диханіє “кієвское” (арк. 135 зв.–36), *Всякое диханіє* на празники господські з **грецьким** текстом *Паса пноі* (арк. 136–138 зв.), “сіє поєм по непорочних” у дні воскресні *Достойно єсть* та інше *Достойно єсть* в суботу по акафісті, у Вел. піст *Херувимские вопієм, Возопієм пѣснь, Свят...Но воспряни зовуше*, тропарі на воскресні Утрени Вел. посту *Покаяния отверзи, На спасенния стези, Множество содіянных ми зол* (арк. 138 зв.–143 зв.);

літургія св. Іоана Златоустого: трисвятоє з **грецьким** текстом *Агѣос о Теос* (арк. 145), інше *Агѣос о Теос* (арк. 145 зв.), трисвятоє з **грецькм** текстом “празничное” *Динаміс Агіос о Теос* (арк. 146), замість трисвятого на літургії св. Василя Великого *Єлиці во Хресті*, замість трисвятого на Воздвиження *Кресту твоєму, Аллілуя* на 8 гласів – 2 гласу з вказівкою “празничное”, 3 гласу з вказівкою на автора Феодосія (арк. 154 зв.), 6 гласу з неане, 8 гласу з вказівкою “коливное” (арк. 148–164), Херувимські пісні на 8 гласів з **грецьким** текстом *И та херувим і Неанес и та херувим* (арк. 165–200), *Достойно єсть* “повседневное малое” з **грецьким** текстом *Аксіон єстин* (арк. 200 зв.), *Достойно єсть* з **грецьким** текстом *Аксіон єстин* “**волоскоє**” (арк. 202), те саме “**скитское**” (арк. 203), киноники з **грецьким** текстом: 1 воскресний *Енѣте тон киріон*, 2 воскресний у двох варіантах *Енѣте тон киріон і Блаженні же яже ізбра* (арк. 207), 3 воскресний *Енане. Енѣте тон киріон*, 4 на Воскресіння *Тіло христово*, 5 в середу *Потирион сотирион*, 6 у вівторок *Іс мнимосинон*, [7] “повседневний” *Хваліте господа со небес*, [8] у неділю Томину *Похвали, Іерусалиме* (арк. 204 зв.–225), задостойник *О тобі радується* (арк. 225 зв. – 229), *Єдин свят, єдин господь “грецкоє” Іс енеос, іс киріос* (арк. 229 зв.), многаяліта з **грецьким** текстом *Тон деспотин ке архиерея* (арк. 229), *С нами Бог*, поліелей *На ріці Вавілонстей*, вел. прокимен у Вел. піст *Не отврати лица твоего*, на арк. 232 задостойник *О тобі радується* **волинское**, *Нині сили небесні* на літургії Преждеосвященній і киноник *Вкусіте і увидите* та замість *Благословен грядий — Благословлю господа*, кондак Пресв. Богородиці, канон в неділю на В’їхання, у вел. четвер замість Херувимської пісні *Вечери твоей тайней*, стихири у Вел. п’ятницю *Тебе одіющагося*, у Вел. суботу *Прийдіте ублажим Іосифа, Воскресни Боже, Да молчит всякая плоть*, припиви на 9-й пісні канону на Воскресіння, стихири і тропар *Христос воскресє*, стихири св. Духу (арк. 230–291);

Ірмологіон, на 8 гласів (арк. 293–402);

Літургія св. Іоана Златоустого **“напѣлу кієвсаго”** (403–412 зв.), киноник *Хваліте господа со небес* **“кієвского напѣлу”** (арк. 413), *Блажен муж* **“острозкоє”**

(арк. 414), стихирн *Вошел еси в церков* і без словесного тексту у Вел. п'ятницю (арк. 414 зв.–417).

Вказ. напівн: **кнївський, острозький, волинський, скитський, болгарський, волоський, грецький, Феодосія** (докладніше див. опис змісту).

Публ.: Тончева. *Българський распев* (факсиміле значної част. рукопису), Ясіновський . Манявський скит, с. 40 (*Аллилуя Феодосія*); Цалай-Якименко. *Духовні співи*, с. 154 (*Аллилуя Феодосія*); Ясіновський Передмови Манявських ірмолоїв, с. 126–129.

Лит.: Тончева. *Българський распев*; Тончева. Церковная музыка, 297; Константинова. Болгарський распев, с. 278; Тончева. Манатирът голям скит; Коцева. Предисловията на два ирмолог; Тончева. Скитски *болгарський розпев*; Ісаєвич. Опис рукописів збірок Румунії; Borisova–Tontscheva. Kompositions, S. 40, 49–50; Л. Корний. Болгарський напев; Ясіновський. Український нотолнійний, с. 53; Ясіновський. Манявський скит; Цалай-Якименко. Музыка, с. 743; Цалай-Якименко. *Духовні співи*; Цалай-Якименко. *Київська школа музики*, с. 24, 152.